169 BRABANT STRIP

BS MAGAZINE

magische momenten met
Ray Goossens

+ VAKANTIEALBUM!

BRABANT STRIP BS MAGAZINE

nr.169 (6) van 30/06/2009

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub. Wordt niet los verkocht.

Redactie en bestuur
Patrick Vranken, Yves Kerremans, Joeri Delamane, Willem Gay, JP. Legein, Hans Bijman, Jean Smits, Yves Kerremans, Stefaan Lezy, Joop Schreurs, Philippe Mouvet, Felix De Keye, Pierre Borms, Léon den Hartog, Bertrand Van Herp, Etienne Hauwaerts, Wallie Hakkens, Ine en Martin van Meenen, Antoine Ryckman, Gert Bussens, Tom Vermeeren, Gino Desmedt.

Eindredactie
Patrick Vranken

Layout
Jeroen Denters

Logo
Dirk Stallaert

Cover : © Ray Goossens, 2009

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. **Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.**
Alle Kuifjeafbeeldingen:
© Hergé/Moulinsart 2009

Lidgeld
Lidgeld 2009 B & NL : 20 euro
Rest van de wereld : op aanvraag
(B): **001-2980926-95**
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NI) : Giro **7616528**
(altijd deze naam gebruiken : Brabant Strip vzw, Londerzeel)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, 1840 Londerzeel

brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be

Oplage 1.500 exemplaren

Van de redactie

Ziezo ... een sfeervol nummer ligt klaar dat een nostalgische terugblik biedt op het werk van een tekenaar die heel bekend is, maar waar weinigen wat over weten: Ray Goossens. Plus het eerste stripalbum dat ooit verschijnt van hem. Ja, het heeft weer heel wat gepuzzel gevraagd en gesnuffel in de bibliotheek van een 10-tal medewerkers, maar het is weer erg geslaagd. Daarmee komt de lezer de zomervakantie wel door, dachten we, want wij gaan er uit en zijn pas terug in september. Wie zich verveelt in juli en augustus, moet zeker eens naar Brussel, want daar schieten de tentoonstellingen als paddenstoelen uit de grond. Het Marc Sleen Museum mag je niet missen natuurlijk, waar momenteel een tijdelijke tentoonstelling loopt met originelen van de oudste verhalen (zie pag.3), maar er worden ook twee tentoonstellingen gewijd aan Willy Vandersteen, waaronder zelfs één in het stadhuis. Er is echt wel belangstelling voor de grote Vlaamse tekenaars in de hoofdstad, en nee, denk niet dat die alleen van Nederlanstaligen komt... Wij zouden onszelf in het najaar nog graag "tentoonstellen" op de Nederlandse stripbeurzen, maar zijn helaas onderbemand dit najaar. Zijn er Nederlandse leden die graag een keertje onze stand willen bemannen (bevrouwen)? Laat maar horen.

3 Agenda
4 Ray Goossens
16 Pinocchio
32 Tom Poes
34 Scheepsjournaal
46 Kluifje

Wie het lidgeld voor 2009 tijdig betaalde, heeft samen met dit magazine ook gratis het vakantiealbum van Ray Goossens gekregen !

Agenda stripevenementen

Organisatoren sturen alle info naar : **johan.van.ransbeeck@pandora.be** met als onderwerp : Brabant Strip Agenda. De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand. De aangekondigde informatie valt onder de verantwoordelijkheid van de organisatoren.

Let op het logo! Brabant Strip is aanwezig met een stand op aangeduide beurzen. Kom albums afhalen...

24 juni tot 27 september Brussel
Tentoonstelling *Het Brussels epos van Willy Vandersteen* in het stadhuis, Grote Markt
Info : bruxellesbd.com

24 juni tot 15 november Brussel
Retrospectieve Vandersteen in La Maison de la Bande Dessiné, Keizerinlaan 1. Info : jije.org

28 juni Zulte
12de stripbeurs in zaal Fiertelhof, Staatsbaan van 10u00 tot 18u00. Met signeersessies van Steve Van Bael, Klier, Divanty, Will Andries. Info : Roland Guillemijn Biezenstr 1 9870 Zulte - 0475/65.10.64 of stripbeurs.zulte@telenet.be

28 juni Stekene
Stripbeurs in Sporthal, Nieuwstraat 60b
Info : Bibliotheek, T 03 779 76 71 of Toerisme Stekene

17 juli tot 2 augustus Middelkerke
23ste Stripfestival op het De Greefplein van 10u00 tot 12u00 en 14u00 tot 18u00
Met tal van signeeracties, standbeeld Marsupilami, thema is De Rode Ridder
Info : stripbdmiddelkerke.be

18 en 19 juli Contern
16de Festival International de la BDin de straten van de Place de la Marie, inkom 3 euro. Met signeersessies van Philippe Graton, Sidney, Philippe Xavier, Félix Meynet, Marcel Uderzo,...Info : bdcontern.lu

15 augustus Kampen
11de Kamper Stripspektakelin Oudestraat & Van Heutszplein van 10u00 tot 17u00. Met signerende tekenaars, tentoonstellingen, muziek, vuurwerk,...
Info : steck.nl

29 augustus Bree
2de boeken-, kofferbak- en rommelmarkt
Info : toerisme@bree.be

29 en 30 augustus Valkenswaard
24ste Brabants Stripspektakel in Tenniscentrum Valckencourt.
Info : stripspektakel.cjb.net

6 september Rotterdam
3de Menner stripbeurs in gebouw De Arend/ De Zeemeeuw, Eiland van Brienenoord 5.
Info : freewebs.com/mennerstripbeurs

20 september Mechelen
Strip-Platen-CD-DVD-beurs in Sporthal Scheppersinstituut, Melaan 16 van 9u00 tot 17u00. Met signeersessies van Walterell en D'Auwe Info : stripbeursmechelen.be of Chris Stroobants 0495/120372

20 september Sint-Niklaas
Grote Nero wafelenbak op H. Heyman-plein van 9u00 tot 17u00.
Info : hetwaaslandstript.be/waasland

25 september tot 3 januari Brussel
Expositie Sexties : Crepax/Cuvelier/Forrest/ Peellaert in Bozar, Ravenstein-straat 23. Met tal van signeersessies. Info : bozar.be

26 & 27 september Houten
De Stripdagen in Expo Houten, Meidoornkade 24 van 10u00 tot 17u00
Met tal van signeersessies
Info : stripschap.nl

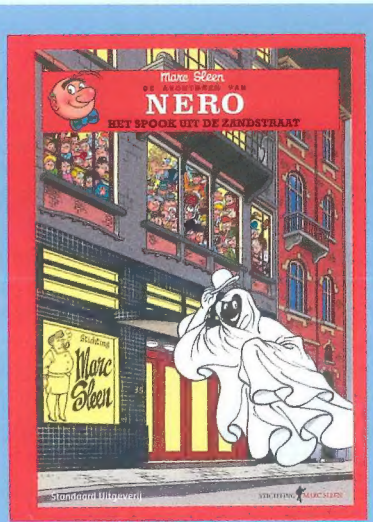

Ter gelegenheid van de opening bracht Standaard Uitgeverij Het spook uit de Zandstraat uit met nieuwe cover.

MARC SLEEN MUSEUM GEOPEND

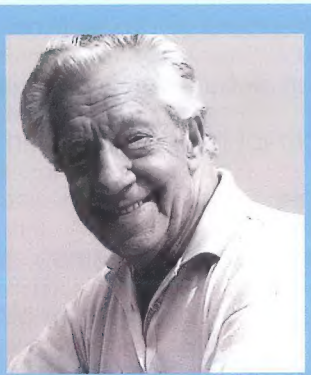

Onder massale belangstelling van pers en publiek werd op 18 juni het Marc Sleen Museum geopend in de Brusselse Zandstraat. Een stralende Marc Sleen liet zich uitgebreid fêteren en merkte op dat het zelden voorkomt dat een artiest dit bij leven en welzijn mag meemaken. Alle aanwezigen waren unaniem : het is een fijn museum geworden waarin het oeuvre van Marc Sleen respectvol gepresenteerd wordt. Absoluut een bezoekje waard!

Zandstraat 33-35, Brussel
Alle dagen open van 11 tot 13u en 14 tot 18u, behalve op maandag.
info : www.marc-sleen.be

De wonderen van de animatiefilm maakten een onuitwisbare indruk op een hele generatie Vlaamse striptekenaars : Bob De Moor, Morris, Jef Nys, Ray Goossens en Bob Mau, om de belangrijkste te noemen. Hun debuutwerk uit de jaren veertig verraadt duidelijk dat het hun vurigste wens was, hun tekeningen écht tot leven te brengen op het witte doek. Slechts één tekenaar van die generatie kon die ambitie ook waarmaken: Ray Goossens (Mersem 26/10/1924 - Deurne 10/12/1998). Hij was een commercieel succesvolle ambachtsman, die er heel zijn carrière lang naar streefde om van zijn ambacht meesterschap te maken en daar nog in geslaagd is ook. Spijtig genoeg heeft hij nooit de erkenning gekregen die hij verdiende. De tiende verjaardag van zijn overlijden was geen aanleiding tot enige aandacht. Iedereen in Vlaanderen kent nochtans *Musti*, sommigen kennen de stem van Musti, Rachel Frederix, maar weinigen kennen zijn schepper. Gelukkig is niet iedereen Ray Goossens vergeten... de tekenfilm was zijn passie en zijn roeping, het stripverhaal was tijdelijk zijn broodwinning.

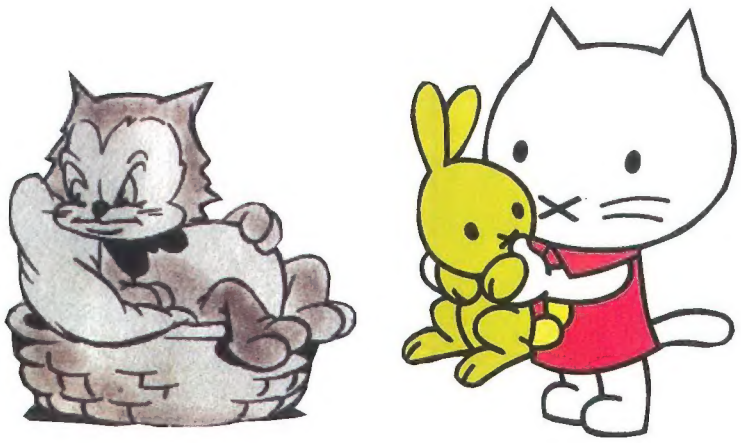

Twee poezen van Ray Goossens : Bouboule (1948) en Musti (tot 1998)

Ray Goossens,
Vergeten striptekenaar

DOOR **JEAN SMITS** EN **YVES KERREMANS** (MET DANK AAN DannY de LaeT)

DE EERSTE ANTWERPSE TEKENFILM

Ray Goossens debuteert op 16 maart 1941 als striptekenaar in de Antwerpse krant *Het Vlaamsche land* met de strip *Reynaart de vos*. Hij is dan amper zestien jaar! De strip loopt tot 27 juli. Daarna schrijft hij zich in aan de Antwerpse academie voor Schone Kunsten en leert er Jules Luyckx kennen. Het duo zou na de schooluren samen een tekenfilm gefabriceerd hebben. De film komt onder ogen van Henri Winkeler, die met het idee speelt om een tekenfilmstudio op te richten. Winkeler zoekt en vindt een geldschieter in de persoon van Edmond Roex en er wordt een heuse filmmaatschappij opgericht te Antwerpen: AFIM.

In de periode 43-44 worden in deze studio twee tekenfilms van 10 minuten gemaakt *Hoe Pimmeke ter wereld kwam* en *Smidje Smee*. Naast Goossens en Luyckx worden nog andere studenten van de academie aangetrokken, onder andere Bob De Moor en op het einde van de studio zelfs Jef Nys, die er maar 4 dagen blijft. Over wie wat doet bij AFIM lopen de versies nogal uiteen. Laat het ons houden op de informatie die we uit de generiek van *Smidje Smee* kunnen halen. Productie: Edmond Roex en Henri Winkeler; tekenaars: Ray Goossens, Marcel Colbrant, Gaston Lambert en Andrée Van de Velde; samenstelling: Bob De Moor; opnamen: Jules Luyckx en G. Bax. In het voorjaar van 1944 legt de bezetter de activiteiten echter stil. Luyckx en Goossens duiken onder om een verplichte tewerkstelling in Duitsland te ontlopen.

RAY GOOSSENS WORDT STRIPTEKENAAR

Begin 1945, op het einde van de oorlog, kunnen Ray Goossens en zijn vriend Luyckx als tekenaars aan de slag bij Hoste, de uitgeverij van onder andere de krant *Het Laatste Nieuws*. Een eerste aflevering van de stopcomic *Ouwe Taaie* verschijnt in het weekblad *De Zweep* op 25 februari, onder het gemeenschappelijk pseudoniem Regolux. Vanaf september '45 signeert Goossens de strip alleen met Ray en hij zal dit blijven doen tot eind 1954.

Toeval – of eigenlijk niet – naast *Ouwe Taaie* verschijnt vanaf 1947 een tijdje de stop-comic *Vodje De zwerver*, gesigneerd RDM, alias Bob De Moor.

Ook uitgeverij De Vlijt brengt werk van de tandem Regolux in diverse van zijn bladen. In *Kampvuur*, een maandblad voor de scouts, vinden we *Jantje Pap*. In het weekblad *De Zondagsvriend* verschijnen cartoons en in *Vrouw en Huis* staat vanaf 1948 *Bouboule*.

Tsjoem, een swingend figuurtje

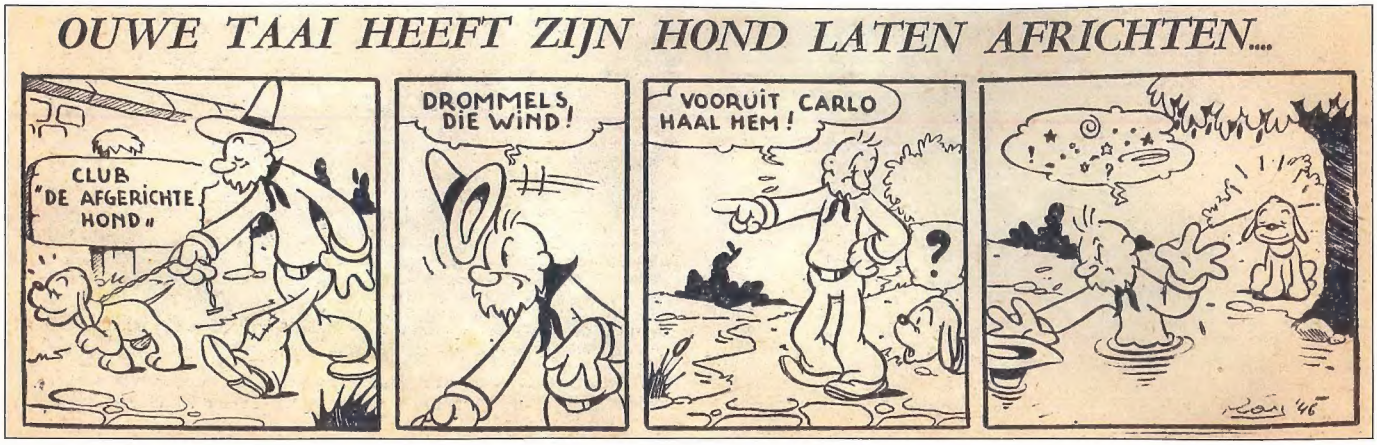

Ouwe Taaie in De Zweep, 1946

Wanneer op 17 mei 1945 het eerste nummer van het stripblad *De Kleine Zondagsvriend (KZV)* verschijnt, als bijlage voor de jeugd bij *De Zondagsvriend*, zijn de tekeningen van Goossens en Luyckx. Vanaf nummer 11 komt onder andere ouwe kennis Bob De Moor de ploeg vervoegen.

In 1946 wedt Goossens nog op een derde paard om in zijn broodwinning te voorzien, hij publiceert *Jeepke's avonturen* en de stop-comic *Mr Snor* in *Het Handelsblad.*[1] *Jeepke's avonturen* lopen wekelijks van 17 maart tot 24 december 1946. *Mr Snor* is qua belevenissen eigenlijk een variante op *Ouwe Taaie,* alleen heeft het personage geen gewone hoed maar een bolhoed en geen baard maar enkel een snor en is hij wat meer op leeftijd. Deze stop-comic loopt onregelmatig vanaf 23 april en stopt ook eind 1946. Goossens heeft waarschijnlijk al meer dan genoeg werk met *Ouwe Taaie* en vooral met zijn bijdragen aan *KZV,* want die waren niet min.

GOOSSENS IN KZV

Eind jaren veertig zijn *KZV* en *Ons Volkske* (in 1947 herdoopt in *'t Kapoentje*), de belangrijkste echte Vlaamse stripweekbladen. Ze moeten opboksen tegen *Kuifje* en *Robbedoes*. *'t Kapoentje* moet al vlug de strijd opgeven en wordt in 1951 een krantenbijlage in *Het Volk*. *KZV* zou het volhouden tot 1956, dan wordt het op zijn beurt een krantenbijlage in *De Gazet van Antwerpen*.

Vanaf nummer 11 van 1945 verschijnt *KZV* als zelfstandig weekblad op 8 pagina's, waarvan 4 in kleuren, voor de prijs van 2,25 Fr. Goossens, Luyckx, De Moor en de gebroeders Mark en Tom Payot – alias Pam – alle 5 gevormd op de Antwerpse Academie, zijn de ploeg van het eerste uur. In het begin is de signatuur van Regolux dominant aanwezig maar na een tijdje komen de 2 vrienden niet meer overeen en valt de tandem uit elkaar. Daarop worden hun gemeenschappelijke strips verdeeld. De gagstrip *Tijl en Lamme* draagt de signatuur Ray en de stop-comic *Pimmeke* over een kleine jongen met matrozenmutsje wordt ondertekend met Julux. Luyckx start in 1948 een eigen

14 BLADZIJDEN
WEEKBLAD
N° 17
PRIJS 3 fr.
KLEINE ZONDAGSVRIEND
VOOR ONZE JONGEREN
Tijl doet een vreding
IN GODSNAAM WAT IS HET HEET! IK SMELT BIJNA!
TIJL JONGEN ALS IK NIET VLUG EEN BAD KAN NEMEN STERF IK!
HE! KIJK GINDER EEN VUUR!
FUN!
WEL ALLE DONDERS ZOUDT GE ME NIET...
VERBODEN TE ZWEMMEN
LUISTER TIJL IK GA ZWEMMEN AL ZIT DE VUUR VOL HAAIEN ANDERS KAN IK NIET MEER VOORUIT
IN ORDE LAMME IK GA MEE
HEMEL! GINDER KOMT DE BOSWACHTER EN WE HEBBEN NOG NIET GEZWOMMEN EEN GEMACHT! VLUG LAMME!
HULP! HULP IK VERDRINK!
IK KOM
JONGEN DAT WAS EEN PRACHTIGE REDDING GIJ VERDIENT EEN GOUDEN MEDAILJE
MAAR..EH... WAT IK NIET SNAP, IS DAT ZE BEIDEN UITGEKLEED WAREN!

Tijl en Lamme in KZV

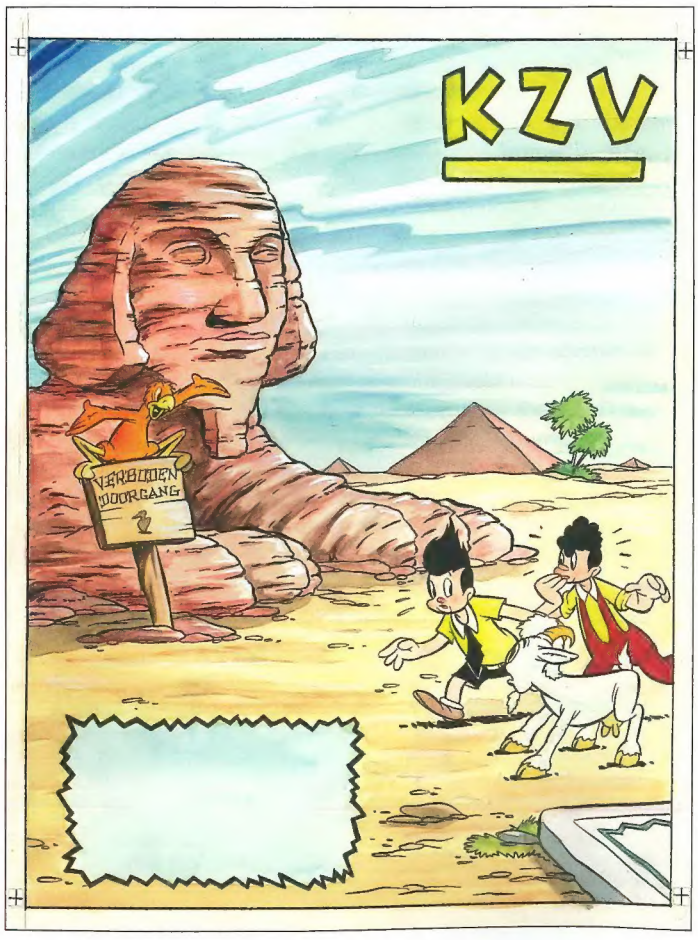

Snops in Egypte, KZV 195, nr 26 (originele cover)

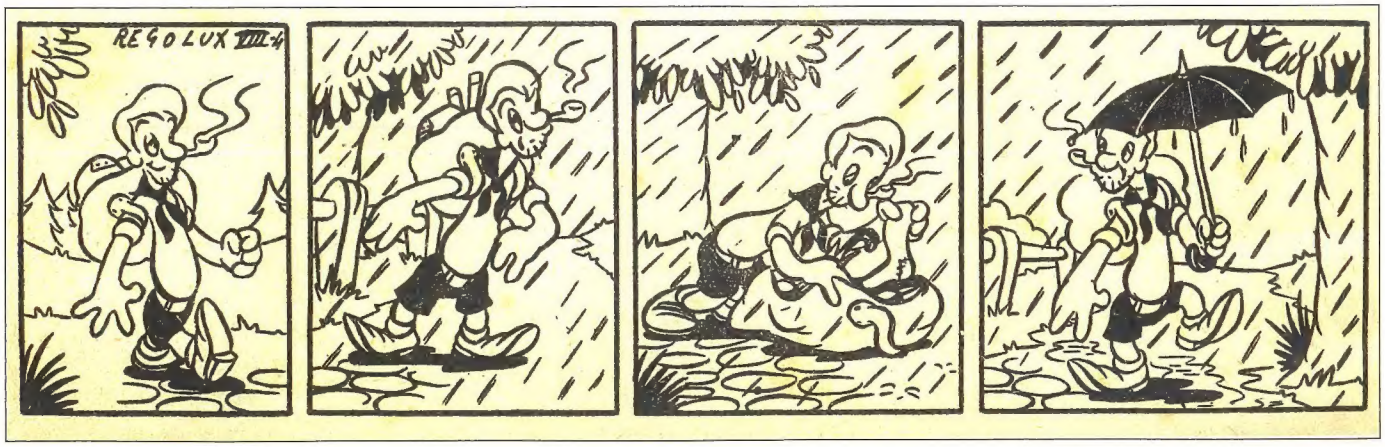

Regolux in Kompas, Zaaimaand 1945

Van links naar rechts:
KZV, 1948 nr 48
KZV, 1949 nr 1 met Lamme en Heer Bommel!
KZV, 1950 nr 23
KZV, 1951 nr 50

SNOPS in EGYPTE
KORTE INHOUD
GENADE!.. EEN LEEUW... HULP!..
HELP!
WEL... WEL.. HEBT GE MIJ GEROEPEN?..
WEL... MOET IK U TERUG BRENGEN IN UW TIJDPERK? ..OF NIET?..
GENADE... MIJNHEER DE ENGEL VAN DE TIJD! IK ZAL NOOIT MEER MET U SPOTTEN OF MET UW ZWEEFVOETEN LACHEN!
WEL.. HET ZIJ ZO!
HEMEL!.. WIJ BEVINDEN ONS TERUG OP ONS SCHIP!..
WEL... DAT HEB IK EENS KNAP IN ORDE GEBRACHT ..NIET?..
..WEL.. PER SLOT VAN REKENING HAD IK OOK NOG IETS IN ORDE TE BRENGEN

Snops in KZV

reclamebureau op en verlaat *KZV* en zijn vroegere vrienden. Op 2 juni 1962 zou Jules Luyckx overlijden aan de gevolgen van een ongeval. Naast *Tijl en Lamme* start Goossens in mei 1946 nog een tweede gagstrip, *Snops en de bende* in de lijn van *De Lustige Kapoentjes*. Een jaar later, in maart 1947, begint hij daar bovenop nog een vervolgverhaal, *Reinaert de vos*. Het is opnieuw, zoals de eerste versie in *Het Vlaamsche land*, een strip met ondertekst. Reinaert loopt tot februari 1948. Vanaf 1948 brengt *KZV* ook meer buitenlandse strips, van Le Rallic, Claude Marin en Toonder. Het weekblad *De Zondagsvriend* bracht overigens al van in 1947 hertekende versies van de oudste *Tom Poes*-verhalen. Tot dan liep in *KZV* maar één buitenbeentje, maar wel al vanaf het nummer 15, namelijk *Tarzan* van Burne Hogarth, zij het met gecensureerd vrouwelijk schoon om de onschuldige jeugd en de meelezende vaders het hoofd niet op hol te brengen. Ray Goossens werd aangesteld om dat op te lossen : "*In die tijd was de Gazet van Antwerpen verschrikkelijk puriteins. En in de Amerikaanse strips die in KZV moesten verschijnen, liepen er nogal wat blote vrouwtjes. Kan je 't voorstellen? Zo heb ik in Tarzan*

Uit 1951 : KZV nr. 52 en het bijvoegsel van nr. 23

HIJ ZAG EEN BEELDSCHONE VROUW MET EEN LEEUW AAN HAAR ZIJDE.
HOGARTH
IN HET DIEPE VAN DE ZAAL WAS EEN BLANKE VROUW VAN EEN TROON OPGESTAAN EN KWAM OP HEM TOE. EEN LEEUW STOND NAAST HAAR.
HOGARTH
Volgende week: IN DE VAL!
DE KONINGIN GLIMLACHTE: ZO ZO, SPOTTE ZIJ, DIT IS DUS DIE MACHTIGE TARZAN?

Retouche (rechts) door Ray Goossens in KVZ 29, 1948

van Hogarth – een fantastische tekenaar overigens – de vrouwen wat klederen bijgetekend met plakkaatverf".[2]

Goossens maakt ondertussen van zijn *Snops* een vervolgverhaal en hij kleurt de platen in. In de periode 1948 - 1951 verschijnen zes verhalen: *Snops in Congo*, *Snops journalist*, *De zonderlinge erfenis*, *Het vliegpoeder*, *Het geheim van de viswisvis* en *Snops in Egypte*. In de loop van de verhalen worden de menselijke nevenpersonages vervangen door dieren: Moefti de geit en de papegaai Tsjoem. In deze laatste figuur ziet Goossens een nieuw potentieel en *Tsjoem* wordt in 1951 – ten koste van Snops – zijn nieuwste maar tevens ook zijn laatste strippersonage. Goossens laat ook het vervolgverhaal vallen en keert met *Tsjoem* terug naar de gagstrip van enkele platen.

De laatste strip van Goossens verschijnt in *KZV* op 29 juli 1954. Eind dat jaar zet hij met een laatste *Ouwe Taaie* een definitief punt achter zijn stripcarrière. Zijn echte passie, de tekenfilm, zorgde ondertussen voor voldoende brood op de plank.

Goossens werd later niet graag herinnerd aan zijn strips maar ze getuigen toch van een gedegen vakmanschap. Zijn strips zijn meer dan alleen maar een vingeroefening in functie van de tekenfilm. En hoewel de tekeningen in een strip niet bewegen, zit er toch veel beweging en *schwung* in de strips van Goossens.

DE TEKENFILM ROEPT

De strips ten spijt, kon Ray Goossens de tekenfilm niet loslaten. Hij wou absoluut een eigen tekenfilmstudio oprichten. Hij realiseert in 1947 een eerste reclamefilmpje in kleur met in de hoofdrol een personage uit zijn *KZV*-strips, *De Lamme maakt een ritje*. In 1948 richt hij met eigen middelen een tekenfilmstudio op in de Justitiestraat te Antwerpen en denkt meteen aan de commerciële mogelijkheden : *"Ik had een passe-partout als reclamefilm gemaakt, waarmee je zowat elk product kon slijten. Via een oom die bij Huiles Imperiales werkte kon ik dat filmpje aan de directie laten zien en die vond het filmpje prima. Daarna ben ik gaan aankloppen bij Liebig (Antwerpen) en die bestelden dat jaar nog vijf soortgelijke filmpjes. Het jaar daarop nog vier."*[6]

De grote stap voorwaarts komt er in 1949. Hij sluit een contract af met het reclameagentschap Van Dam K.H. Nog tot 1954 zou hij om den brode strips blijven tekenen, maar dan gaat hij voluit. Hij kiest definitief alleen nog voor het bewegend beeld en specialiseert zich in opdrachten voor reclame en documentaires. Met de traditionele tekenfilm valt hier ten lande geen geld te verdienen…

Goossens heeft op dat moment qua tekenstijl sinds zijn debuut in *Het Vlaamsche land* een hele weg afgelegd en heel wat tekenervaring opgedaan. Zijn stijl wordt veelal gekoppeld aan die van Disney maar zelf geeft Goossens toe dat niet alleen Disney maar ook Max Fleischer (bekend van oa. de *Betty Boop*- en *Popeye*-filmpjes) en Quimby [3] inspiratiebronnen zijn geweest. Goossens maakt naam en gaat zelfs voor buitenlandse firma's en TV-zenders werken.

RAY GOOSSENS BIJ BELVISION

In 1959 mag hij de artistieke leiding op zich nemen van BELVISION. Tot dan toe werden in de Brusselse studio, in 1954 opgericht door Raymond Leblanc, tekenfilms in semi-animatie gemaakt, gebaseerd op stripfiguren uit het weekblad, zoals *Chlorophyl*. Na de komst van de ervaren Goossens zou er enkel nog in full animation gedraaid worden. In eerste instantie worden er korte pilootfilms gemaakt rond figuren uit het weekblad: *Hoempapa*, *Spaghetti* en *Chlorophyl*. Tussendoor levert Ray Goossens toch twee korte films af met een eigen figuurtje: *Coin Coin*. Maar er is vooral de productie van een reeks van acht tekenfilms met *Kuifje* die voor de uitzending op TV in stukken van ongeveer 4 à 5 minuten werden gekapt. Later zag Goossens *Kuifje* niet langer als ideaal tekenfilmpersonnage: *"Het personage Kuifje heeft zich nooit geleend tot animatie. Asterix leent zich bijvoorbeeld veel beter. Zo ook voor Suske en Wiske, die personages zullen zich nooit lenen voor een grote tekenfilm. Tekenfilm mag niet statisch zijn. Iedere tekening in de film moet beweging uitdrukken. Ge moet een zekere ziel in uw personage kunnen leggen in animatie."*[2]

(VERVOLG OP P. 10)

1

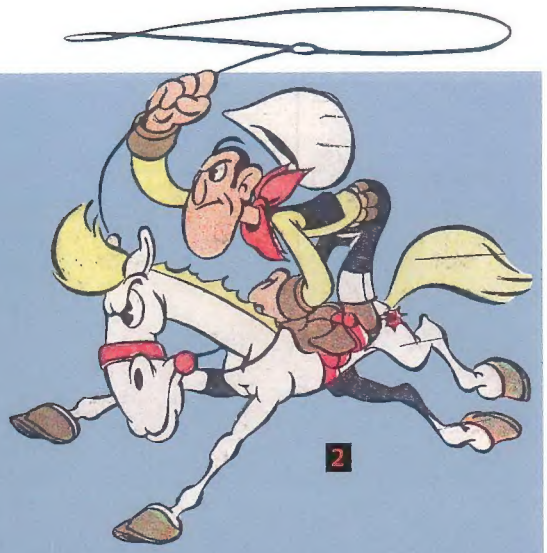

2

De erfenis van Sneeuwwitje

Ray Goossens merkt terecht op dat een tekenfilmfiguur ontworpen moet zijn voor animatie : *"Iedere tekening in de film moet beweging uitdrukken. Ge moet een zekere ziel in uw personage kunnen leggen in animatie"*.
Daarom zijn grafisch uitgewerkte figuren als Kuifje en Suske en Wiske volgens hem niet geschikt om geanimeerd te worden.
In de jaren veertig deelden heel wat Vlaamse tekenaars – begeesterd door de eerste films van Disney – zijn visie en ze adopteerden een ronde karikaturale stijl die erg geschikt was voor animatie.

In Nederland werkte Marten Toonder op dat moment met zijn studio ook aan tekenfilms.
Jef Nys beschrijft het als volgt : *"Ik was een ventje van elf toen Sneeuwwitje in de bioscoop zag. Ik was er enorm door gefascineerd en de film heeft een blijvende indruk op mij gemaakt. De tekeningen uit Sneeuwwitje heb ik tot in den treure nagetekend. Als jonge snaak van twintig heb ik ooit een karikatuur van Walt Disney gemaakt en die samen met een paar tekeningen naar hem opgestuurd. Ik was niet de enige... zowat iedereen die toen een potlood kon vasthouden, dweepte met Disney."* (zie BSM 45).
Het was inderdaad de droom van vele tekenaars uit de oorlogsgeneratie, om voor een grote tekenfilmstudio te gaan werken. Slechts één Vlaams artiest van die generatie heeft die droom ook echt waargemaakt : Ray Goossens. Nochtans bevond hij zich in een select gezelschap ... de vroegste ontwerpen, de eerste figuren van heel wat tekenaars leunen eind jaren veertig dicht aan bij de tekenfilm en staan ver van het hyperrealisme dat tien jaar later school zou maken in het Weekblad Kuifje.

Patrick Vranken

6

3

4

5

1. Jef Nys (tekening van Sneeuwwitje, circa 1947-48) 2. Morris (Lucky Luke, 1947) 3. Marten Toonder (Tom Poes, De Wonderdokter, 1947) 4. Ray Goossens (Tijl en Lamme, 1947) 5. Bob De Moor (figuur uit Le Mystère du Vieux Château Fort, en De Lustige Kapoentjes, 1947) 6. Bob Mau (ontwerp voor tekenfilmfiguurtje, circa 1947-48)

When in Southern California visit Universal City Studios
ALL NEW
FULL-LENGTH
CARTOON FEATURE
IN COLOR!
PINOCCHIO
IN OUTER
SPACE
Featuring the voice of
ARNOLD STANG
as Nurtle the Turtle!
Based on an original idea by NORM PRESCOTT · Screenplay by FRED LADERMAN · From the original tale by COLLODI
Directed by RAY GOOSSENS · Produced by NORM PRESCOTT AND FRED LADD
A SWALLOW LTD.-BELVISION PRODUCTION · A UNIVERSAL RELEASE

Pinocchio filmaffiche

Leblanc legt ook contacten met Amerika en die resulteren in de bestelling van een langspeelfilm, *Pinocchio in de ruimte* door de firma Swallow Ltd. Deze in 1965 gerealiseerde full animation tekenfilm was een co-productie van Belvision (voor 1/3) en Swallow films (voor 2/3). Ray Goossens had de algemene leiding en de realisatie van de film in handen: *"Persoonlijk heb ik met Vivian Miessen meer dan 1/3 van de film geanimeerd. Er waren geen buitenlanders aan te pas gekomen."* [2]

Voor Goossens wordt *Pinocchio in de ruimte* ongetwijfeld het hoogtepunt van zijn periode bij Belvision. Maar het is een opdracht met opgelegde criteria en beperkingen. Hoewel de film een soort sequel is op de eerste Pinocchiofilm, mag hij qua stijl niet op een Disney gelijken! Er wordt vier jaar aan gewerkt met een ploeg van 100 man. Goossens vond zich uiteindelijk niet helemaal terug in de film hoewel die duidelijk in zijn stijl gemaakt is: *"Nadat we een derde van de film getekend hadden in zuivere TV-stijl, besloten de producers om er een bioscoopfilm van te maken. Vanaf dat moment, namelijk vanaf het punt waarop de reis naar de ruimte begint, kregen we meer middelen. Maar het begin van de film mochten we niet meer hertekenen. Het begin is te zwak: het is in een typische TV-stijl getekend die niet geschikt is voor de bioscopen. De kostprijs was 17 miljoen frank en dat was veel te weinig voor zo'n film."* [4]

Na oplevering van de Pinocchiofilm loopt het grondig fout tussen Goossens en Leblanc, in die mate zelfs dat Goossens aan de deur wordt gezet. Maar niet getreurd... Ray Goossens installeert zich opnieuw als zelfstandig realisator en met zijn palmares bij Belvision krijgt hij regelmatig opdrachten voor de BRT. Vanaf 1967 begint hij ook een cursus animatiefilm te geven aan het RITCS te Brussel. Hij blijft dit doen tot hij 65 wordt in 1989.

TV-DUPUIS

Goossens beseft vrij vlug na het vertrek bij Belvision dat hij als zelfstandig realisator waarschijnlijk nooit dezelfde mogelijkheden zal hebben als in een grote studio. In 1968 komt hij in contact met de gedoodverfde concurrent van Leblanc/Lombard, namelijk... Dupuis. Deze had naar analogie ook een tekenfilmstudio opgericht, TVA-Dupuis , later TV Dupuis. Eddy Ryssack en Maurice Rosy hebben er de leiding en er worden *Smurfen*-filmpjes gedraaid in semi-animatie. Met de komst en de reputatie van Goossens worden de ambities bijgesteld en zijn er grootse plannen voor een film over Lucky Luke en de Daltons. Zou er ooit vraag komen uit Amerika voor een heus feuilleton, dan zouden ze er klaar voor zijn. Goossens is enthousiast over de prestaties van Ryssack, die voordien op zijn eentje enkele tekenfilms had gemaakt in een toen eigentijdse en persoonlijke stijl: *De lachende krokodil*, *Teeth is money* en *Cinema-man*. Deze filmpjes kregen ook artistieke erkenning op filmfestivals. Maar noch de lange speelfilm noch het Amerikaanse TV-feuilleton zijn er ooit gekomen.

Bij TV-Dupuis heeft niet iedereen dezelfde visie... Ryssack speelt een tijdje bemiddelaar tussen Goossens en de directie. Hij geeft er tenslotte de brui aan en verlaat de studio om zijn carriere een nieuwe wending te geven en zich volledig aan het stripverhaal te wijden met *Brammetje Bram*. Uiteindelijk krijgt Goossens de creatieve leiding over TV-Dupuis en produceert er *Mevrouw Muis en de taart* - *De raaf is ziek* - *De straf van Picky* - *De reis van Mijnheer Konijn* - de *Tip en Tap* reeks - *De droom van Fido* - de *Musti* reeks - *In naam der wet* - *Er was eens* - De *Pili's* reeks en de *Bollie en Billie* reeks. Het is alsof de filmpjes van de lopende band rollen, zo hoog ligt het tempo. Goossens heeft zijn stijl schematischer gemaakt, in functie van het jeugdige publiek, maar ondanks de eenvoud zijn ze niet minder ver-

Ray Goossens gaf toe dat niet alleen Disney maar ook Max Fleischer een inspiratiebron geweest was. Gullivers Travels (foto rechts) is het antwoord van Max en Dave Fleischer op het succes van Disney's Snow White and the Seven Dwarfs. Hun film dateert van 1939 en werd genomineerd voor een Academy Award. De gelaatsuitdrukking op de cover van KZV 1951 nr 34 (links) toont duidelijk waar Goossens zijn inspiratie haalde

Ray Goossens over subsidies

zorgd en technisch tiptop in orde: *"Filmtekenen is een echt karwei. Het is een kwestie van budget, van planning, een rush tegen de tijd. Die filmpjes zijn zuiver commercieel. We gaan er geen boodschap in brengen. We maken geen artistieke tekenfilms. We maken slechts heel eenvoudige dingen, die natuurlijk wel pedagogisch verantwoord zijn. Alles wat niet toegankelijk zou zijn voor kleuters wordt angstvallig vermeden."* [2]

In 1976 wordt de Dupuis-studio opgedoekt. Er wordt nog wel geproduceerd via de SEPP [5] maar van eigen realisaties is geen sprake meer. Goossens verhuist zijn studio naar Deurne en behoudt *Musti* en *Plons De kikker*. Tot aan zijn overlijden heeft hij met goesting en talent kunnen verder werken.

In zijn artikel over Ray Goossens concludeert DannY De LaeT: "*Het sluitstuk van een rijke carrière voor een man die desondanks niet ten volle gewaardeerd werd/wordt voor zijn prestaties. Het ontbreken van financiële steun en appreciatie van de overheid zat hem dwars, maar iedereen erkende in hem een fenomenaal vakman, boordevol talent en geobsedeerd door het animeren van zijn tekeningen, kortom een naam in de wereld van de tekenfilm... Ray Goossens wordt als stripauteur miskend en als tekenfilmer onderschat."* [6]

Musti, Dupuis catalogus 1977

NOTEN

1. In *Het Handelsblad* zouden later Pom en Jef Nys hun succesrijke carrière beginnen, resp. met de eerste versie van *Piet Pienter en Bibber* in 1951 en met *Seppeke*, de voorloper van *Jommeke*, in 1954.
2. Jan Smet & D. De LaeT in Ciso stripgids, 7 september 1975.
3. Quimby (1883-1965) was de producer die aan het hoofd stond van de MGM cartoon studio. De bekendste MGM cartoons zijn wellicht de Tom and Jerry's.
4. In *Naslagwerk over de Vlaamse film*, Ciam, Brussel, 1986 pag. 222.
5. Dochterbedrijf van uitgeverij Dupuis dat de merchandising beheert – zie *L'affaire Dupuis, Dallas à Marcinelle* door DannY De LaeT 1985.
6. DannY De LaeT, Les cahiers BD 4, *De zaak Ray Goossens*, Brussel, lente 2004.

Bibliografie Ray Goossens

Het Vlaamsche Land (Antwerpen)
Reynaart De Vos 18/03/41 t/m 27-28/07/41
Vervolgverhaal, 198 vakjes, getekend "Rego"

De Zweep
Ouwe Taaie 25/02/45 (jrg 76, nr. 8) t/m 19/12/54 (jrg 85 nr. 51)
Stop comic, getekend "Regolux" tot september 1945 daarna "Ray"

Kampvuur
Jantje Pap april 45 t/m augustus 45
Gesigneerd "Regolux" (daarna tot november 46 door "Julux" alias Luyckx verdergezet)

Het Handelsblad
Jeepke's Avonturen 07/03/46 t/m 24/12/46
Vervolgverhaal, getekend "Ray"
Mr. Snor 23/04/46 t/m 30/12/46
Stop comic, getekend "Ray", verscheen onregelmatig

Zondagsvriend
Diverse illustraties, cartoons, enz. 29/03/45 t/m 30/06/49
Getekend "Regolux" of "Rglx" (Goossens en Luyckx) later "Ray" (in het geval van Luyckx, "Julux")

Kleine Zondagsvriend
Tijl Uilenspiegel (*Tijl, Tijl en Lamme* of *De Lamme*)
17/05/45 (1945 nr. 1) t/m 05/02/53
Getekend "Regolux" t/m 1945 nr. 26 daarna "Ray"
Pimmeke 1945 nr. 11 t/m 11/07/46 (1946 nr. 60)
Getekend "Regolux" of anomiem
(vanaf nr. 67 door Julux alias Luyckx verdergezet)
Reinaert de vos 20/03/47 (1947 nr. 12) t/m 12/02/48 (1948 nr. 7)
Vervolgverhaal, getekend "Ray"
Snops en de bende mei 1946 (nr. 50) t/m 26/02/48 (1948 nr. 9)
Gagstrip op hele of halve plaat
Snops in Congo 04/03/48 (1948 nr. 10) t/m 19/08/48 (1948 nr. 34)
Vervolgverhaal
Snops journalist 26/08/48 (1948 nr. 35) t/m 23/12/48 (1948 nr. 52)
Vervolgverhaal
Snops: De zonderlinge erfenis 30/12/48
(1948 nr. 53) t/m 09/06/49 (1949 nr. 23)
Vervolgverhaal
Snops: Het vliegpoeder (scenario Ikke)
16/06/49 (1949 nr. 24) t/m 17/11/49 (1949 nr. 46)
Vervolgverhaal
Snops: Het geheim van de Viswisvis 01/06/50
(1950 nr. 22) t/m 09/11/50 (1950 nr. 45)
Vervolgverhaal
Snops in Egypte 03/05/51
(1951 nr. 18) t/m 27/09/51 (1951 nr. 39)
Vervolgverhaal
Tsjoem heeft een goed hart 08/02/51 nr. 6
Kortverhaal 4 pag.
Tsjoem: Zalig Pasen 22/03/51 nr. 12 1 pag.
Tsjoem op schok 07/06/51 nr. 23 4 pag.
Tsjoem kindermeid 16/08/51 nr. 33 4 pag.
Tsjoem's maat 15/11/51 nr. 46 4 pag.
Tsjoem in de penarie 07/02/52 nr. 6 4 pag.
Tsjoem wint de prijs 20/03/52 nr. 12 2 pag.
Tsjoem in actie 03/04/52 nr. 14 2 pag.
Tsjoem en het ei 01/05/52 nr. 18 2 pag.
Tsjoem heeft tegenslag 15/05/52 nr. 20 2 pag.
Tsjoem op het oorlogspad 12/06/52 nr. 24 2 pag.

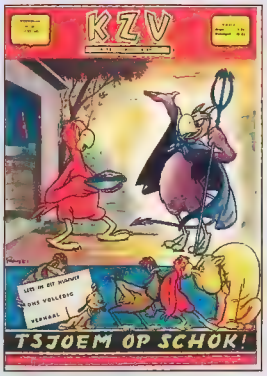

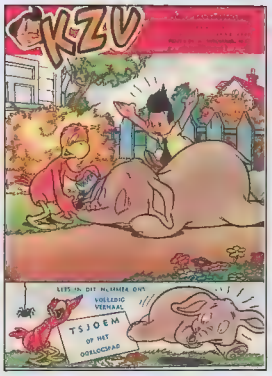

Tsjoem heeft een bondgenoot 02/06/52 nr. 27 2 pag.
Tsjoem op het oorlogspad 24/07/52 nr. 30 2 pag.
Tsjoem: Laatst lacht, best lacht 21/08/52 nr. 33 2 pag.
Tsjoem: 7 Jaar ongeluk 25/09/52 nr. 39 2 pag.
Tsjoem als filmster 09/10/52 nr. 41 2 pag.
Tsjoem in 't circus 16/10/52 nr. 42 2 pag.
Tsjoem ontvangt familie 08/01/53 nr. 2 2 pag.
Tsjoem in gevaar 15/01/53 nr. 3 t/m 19/02/53 nr. 8 9 pag.
Tsjoem detective 26/02/53 nr. 9 2 pag.
Tsjoem K.O. 05/03/53 nr. 10 2 pag.
Tsjoem als onzichtbare man 12/03/53 nr. 11 2 pag.
Tsjoem (hondsdolheid) 19/03/53 nr. 12 2 pag.
Tsjoem (moderne Samson) 26/03/53 nr. 13 2 pag.
Tsjoem (wil gaan dineren) 02/04/53 nr. 14 2 pag.
Tsjoem (apennoten) 09/04/53 nr. 15 2 pag.
Tsjoem (erfenis) 16/04/53 nr. 16 2 pag.
Tsjoem (goed en kwaad) 23/04/53 nr. 17 2 pag.
Tsjoem (picknick) 30/04/53 nr. 18 2 pag.

Tsjoem (papegaaienpluimen) 07/05/53 nr. 19 2 pag.
Tsjoem (nieuw tapijt) 14/05/53 nr. 20 2 pag.
Tsjoem (scouts) 21/05/53 nr. 21 2 pag.
Tsjoem (loterijprijs) 28/05/53 nr. 22 2 pag.
Tsjoem (geen fratsen meer) 04/06/53 nr. 23 2 pag.
Tsjoem (vondeling) 11/06/53 nr. 24 2 pag.
Tsjoem (berenjacht) 18/06/53 nr. 25 2 pag.
Tsjoem (postzegelverzamelaar) 25/06/53 nr. 26 2 pag.
Tsjoem (waakhond) 02/07/53 nr. 27 2 pag.
Tsjoem (hik) 09/07/53 nr. 28 2 pag.
Tsjoem (lijm) 16/07/53 nr. 29 2 pag.
Tsjoem (sportpet) 23/07/53 nr. 30 2 pag.
Tsjoem (handelszaak) 30/07/53 nr. 31 2 pag.
Tsjoem (suikertante op bezoek) 06/08/53 nr. 32 2 pag.
Tsjoem (bloemenprijskamp) 13/08/53 nr. 33 2 pag.
Tsjoem (oppas) 20/08/53 nr. 34 2 pag.
Tsjoem (slaappoeder) 27/08/53 nr. 35 2 pag.

Tsjoem (hond bijhouden) 03/09/53 nr. 36 2 pag.
Tsjoem (nachtrust) 10/09/53 nr. 37 2 pag.
Tsjoem (vuurwerk) 17/09/53 nr. 38 2 pag.
Tsjoem (keffer is vuil) 24/09/53 nr. 39 2 pag.
Tsjoem (beenhouwer) 01/10/53 nr. 40 2 pag.
Tsjoem (spoken in huis) 08/10/53 nr. 41 2 pag.
Tsjoem (kamperen) 15/10/53 nr. 42 2 pag.
Tsjoem (verjaardagstaart) 22/10/53 nr. 43 2 pag.
Tsjoem (uraniumvondst) 29/10/53 nr. 44 2 pag.
Tsjoem (hoe word ik 100 jaar) 05/11/53 nr. 45 2 pag.
Tsjoem (quiz) 12/11/53 nr. 46 2 pag.
Tsjoem (bompakket) 19/11/53 nr. 47 2 pag.
Tsjoem (vredescontract) 26/11/53 nr. 48 2 pag.
Tsjoem (vogelzaad) 03/12/53 nr. 49 2 pag.
Tsjoem (hangmat) 10/12/53 nr. 50 2 pag.
Tsjoem (afspraakje) 17/12/53 nr. 51 2 pag.
Tsjoem (rust in de gevangenis) 24/12/53 nr. 52 2 pag.
Tsjoem (goede voornemens) 31/12/53 nr. 53 1 pag.
Tsjoem (gedekte tafel) 07/01/54 nr. 1 2 pag.
Tsjoem (duel) 14/01/54 nr. 2 2 pag.
Tsjoem (supermagneet) 21/01/54 nr. 3 2 pag.
Tsjoem (waakhond) 28/01/54 nr. 4 2 pag.
Tsjoem (dierenfotografie) 04/02/54 nr. 5 2 pag.
Tsjoem (goede daad) 11/02/54 nr. 6 2 pag.
Tsjoem (viswedstrijd) 25/02/54 nr. 8 2 pag.
Tsjoem (mol) 11/03/54 nr. 10 2 pag.
Tsjoem (sneeuwman) 18/03/54 nr. 11 2 pag.
Tsjoem (oppas) 25/03/54 nr. 12 2 pag.
Tsjoem (bankovervaller) 01/04/54 nr. 13 2 pag.
Tsjoem (harken) 08/04/54 nr. 14 2 pag.
Tsjoem (paasklokken) 15/04/54 nr. 15 1 pag.
Tsjoem (getemde kraai) 22/04/54 nr. 16 2 pag.
Tsjoem (eendenjacht) 29/04/54 nr. 17 2 pag.
Tsjoem (training waakhond) 06/05/54 nr. 18 2 pag.
Tsjoem (kompas) 13/05/54 nr. 19 2 pag.
Tsjoem (affiche plakker) 20/05/54 nr. 20 2 pag.
Tsjoem (konijnenjacht) 27/05/54 nr. 21 2 pag.
Tsjoem (ontsnapte gorilla) 03/06/54 nr. 22 2 pag.
Tsjoem (boksoefeningen) 10/06/54 nr. 23 1 pag.
Tsjoem (deftige manieren) 17/06/54 nr. 24 1 pag.
Tsjoem (1 bed voor 2 papegaaien) 24/06/54 nr. 25 1 pag.
Tsjoem (rosse kater) 01/07/54 nr. 26 1 pag.
Tsjoem (betrapt op vechten) 15/07/54 nr. 28 1 pag.
Tsjoem (konijnenjacht) 22/07/54 nr. 29 1 pag.
Tsjoem (golfpartij) 29/07/54 nr. 30 1 pag.

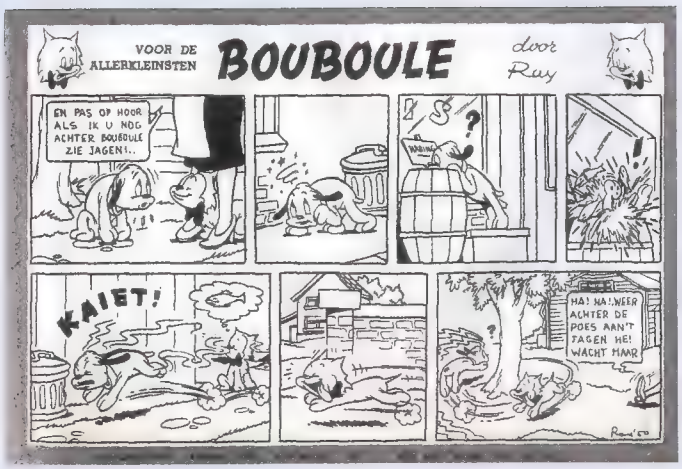
VOOR DE ALLERKLEINSTEN
BOUBOULE
door Ray
EN PAS OP HOOR ALS IK U NOG ACHTER BOUBOULE ZIE JAGEN!..
KAIET!
HA! HA! WEER ACHTER DE POES AAN'T JAGEN HE! WACHT MAAR

Ray Goossens verzorgde in KZV jarenlang illustraties bij verhalen en rubrieken, hoofdingen, cartoons, covers, jaarkalenders, ...

Vrouw en Huis

Bouboule 1948 t/m 1950? (verdere gegevens qua data ontbreken)
Gags van halve pagina getekend Ray, verscheen onregelmatig

Kuifje

Reclamestrips voor Coca Cola
Coca Cola presenteert jullie boeiende avonturen

Het bergbloempje 9/11/50 (5e jrg nr. 45) t/m 13/12/50 (5e jrg nr. 50) 6 stroken, anoniem

Op schattenjacht 27/12/50 (5e jrg nr. 50) t/m 01/02/51 (6e jrg nr. 5) 6 stroken, anoniem

Divers werk

Tekeningen, kleine illustraties, hoofdingen bij rubrieken en cartoons verschenen nog in *Gazet van Antwerpen, Het volksweekblad* (Boom) in 1951-52-53, evenals illustraties voor speelkaarten voor de Boerenbond en blikken chocoladedozen voor Côte d'Or.

Bronnen:
DannY De LaeT, Les cahiers BD 4, De zaak Ray Goossens, Brussel, lente 2004
Jan Smet & D. De Laet in Ciso stripgids, 7 september 1975
Aangevuld door Yves Kerremans en Joeri Delamane

1. Musti aan de wandel
2. De vrienden van Musti
3. Thuis bij Musti
4. Musti in de sneeuw

Musti

Ray Goossens' ouder stripwerk verscheen tot nu toe niet in albumvorm.
Van tekenfilmcreatie Musti verschenen vier albums met stripstrookjes met ondertekst naar de tekenfilmserie, die we bij de stripalbums kunnen rekenen.
Met vermelding : "Produktie Studio TV Dupuis, onder de leiding van Ray Goossens/ Scenario's van Raoul Cauvin".
Het is niet zeker of de stripjes door Ray Goossens zelf getekend zijn, of door studiomedewerkers.

IN VOORBEREIDING IN COLLECTIE FENIX
Het geheim van de Viswisvis

De Pili's

Bij Altiora Averbode verscheen een album met stripstrookjes met ondertekst naar de tekenfilmserie, dat we bij de stripalbums kunnen rekenen. Het is niet zeker of de stripjes door Ray Goossens zelf getekend zijn, of door studiomedewerkers.

1. De verjaardag van meester Merlijn & Het vogelhuisje (1980)

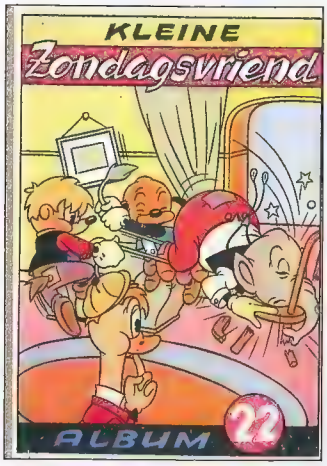

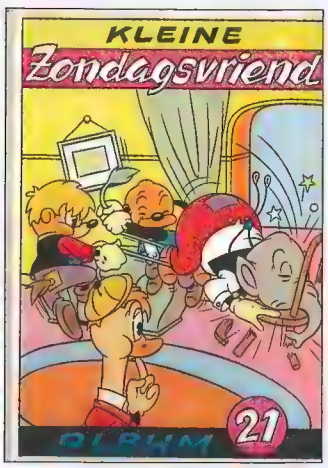

Het weekblad *Kleine Zondagsvriend*

Het eerste nummer van het stripblad *Kleine zondagsvriend (KZV)*, verschijnt op 17 mei 1945 als gratis jeugdbijlage bij het weekblad *De Zondagsvriend.* Vanaf nr. 11 van 1945 wordt KZV een zelfstandig jeugdweekblad. Het laatste zelfstandig nummer is nr. 26 van 1956. Daarna wordt KZV opnieuw een bijlage, ditmaal bij de krant *Gazet Van Antwerpen*.

Buiten het werk van Ray Goossens zijn – historisch gezien – de belangrijkste strips in KZV van de hand van Bob de Moor (*Hobbel en Sobbel*) en van Marten Toonder (*Tom Poes*). Van Tom Poes verschenen ook (andere) verhalen in *De Zondagsvriend*. Goed om weten is, dat oudere verhalen van Tom Poes uit de jaren veertig (gedeeltelijk) hertekend werden voor die publicaties.

BUNDELINGEN

Er verschenen 22 bundelingen van KZV. Die bevatten de weekbladen vanaf het eerste nummer van 1945 tot en met het laatste, nr 26 van 1956.

Opmerkelijk : voor de KZV-bundelingen werd geen gebruik gemaakt van weekbladrestanten bij de uitgever, zoals dat bij andere weekbladen het geval was. De lezers stuurden zelf hun losse exemplaren op naar de uitgever en kregen tegen betaling van 30 oude Belgische franken een 'Album met prachtige kleurenprent op de voorkant' teruggestuurd. De samenstelling en volledigheid van een bundeling hing dus in grote mate af van de zorgvuldigheid van de toenmalige lezer. Deze techniek werd zeker tot bundeling 12 toegepast. Dat maakt het er niet eenvoudiger op om een volledige reeks te vinden die alle nummers bevat.

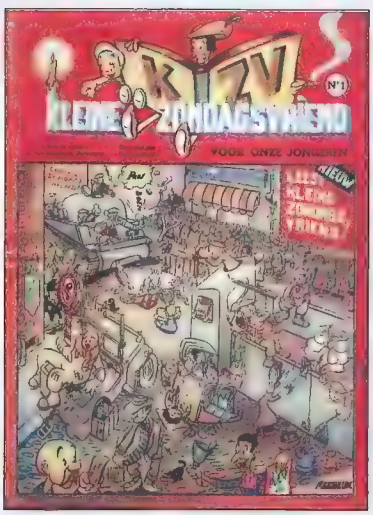

In KZV zat een bijvoegsel (aanvankelijk bestond dat uit één recto verso bedrukt blad) waarvan de bladzijden met die van het weekblad werden doorgenummerd. Doordat die bijlage ontbreekt in de eerste 5 bundelingen kan de verzamelaar ten onrechte de indruk hebben dat die bundelingen onvolledig zijn.

Boven: Speldje KZV
Links: KZV nr 1, 1945
Rechtsboven: KZV nr 26, 1947, met Tom Poes op de cover
Rechtsonder: kadertje waarin lezers worden opgeroepen hun nummertjes in te sturen om er albums van te maken

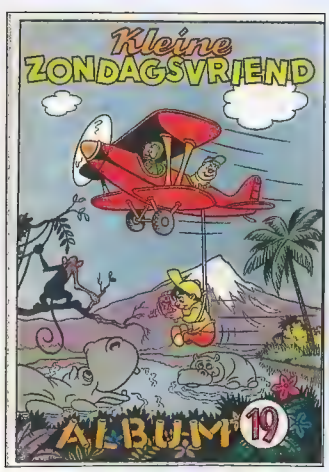

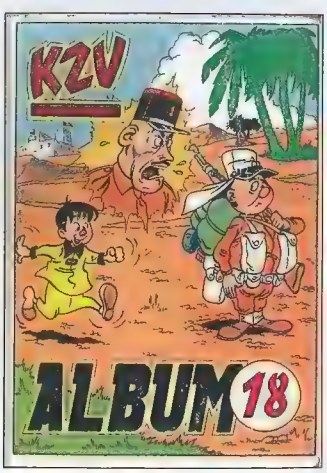

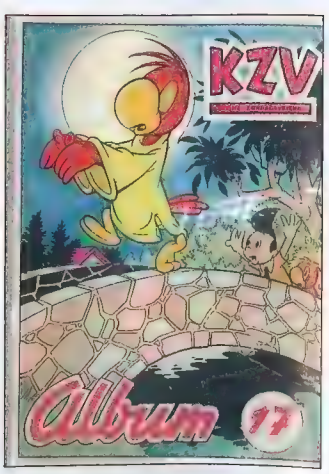

EEN NIEUW K.Z.V.-ALBUM

Ons vorig K. Z. V.-Album eindigde met Nr 17. Wij gaan thans een nieuw album laten inbinden, dat dus begint met Nr 18 en eindigt met Nr 40. Dat zal dan K. Z. V.-Album Nr 12 zijn.

Zoals telkens zullen onze lezertjes in de gelegenheid gesteld worden om ook een Album, met prachtige kleurenprent op de voorkant, te laten maken. Hiertoe volstaat het uw nummertjes van 18 tot en met 40 aan ons op te zenden. Laat ook het K. Z. V.-Nieuwsblad in elk nummertje steken !

Verder geldt voor het inbinden wat wij bij het inbinden van vorige delen al hebben gezegd :

1) Alle nummertjes van Nr 18 tot en met Nr 40 op volgorde leggen, met Nr 18 bovenop en Nr 40 als laatste.
2) Van voor op Nr 18 zet ge in potlood **uw naam en volledig adres.**
3) Ontbrekende of beschadigde nummertjes, welke dus moeten vervangen worden, kunnen door ons geleverd worden zover onze voorraad strekt tegen Fr. 5.— per nummertje. Bij elk pak dient een lijstje gevoegd van de door ons bij te voegen nummertjes.
4) Voor inbinden en verzending wordt **Fr. 30,—** gerekend.
5) Wie alzo zijn nummertjes tot een album wil laten inbinden, dient ze zorgvuldig ingepakt op te sturen aan : **Beheer K. Z. V. Nationalestraat 45, Antwerpen.** — Niet vergeten ook Uw adres als afzender op het pak te vermelden !
6) Alle inzendingen hiervoor dienen in ons bezit te zijn ten laatste op **20 October 1951.**

Bundelingen KZV

Bundeling		Inhoud
Kleine Zondagsvriend 1		1945/01 – 1946/36
Kleine Zondagsvriend 2	(1)	1946/37 – 1946/70
Kleine Zondagsvriend 3	(1)	1946/71 – 1947/21
Kleine Zondagsvriend 4	(1)	1947/22 – 1947/52
Kleine Zondagsvriend 5		1948/01 – 1948/35
Kleine Zondagsvriend 6	(2)	1948/36 – 1948/52
Kleine Zondagsvriend 7	(2)	1948/53 – 1949/20
Kleine Zondagsvriend 8		1949/21 – 1949/47
Kleine Zondagsvriend 9	(3)	1949/48 – 1950/22
Kleine Zondagsvriend 10		1950/23 – 1950/45
Kleine Zondagsvriend 11		1950/46 – 1951/17
Kleine Zondagsvriend 12		1951/18 – 1951/40
Kleine Zondagsvriend 13		1951/41 – 1952/07
Kleine Zondagsvriend 14		1952/08 – 1952/30
Kleine Zondagsvriend 15		1952/31 – 1952/52
Kleine Zondagsvriend 16		1953/01 – 1953/25
Kleine Zondagsvriend 17		1953/26 – 1953/53
Kleine Zondagsvriend 18		1954/01 – 1954/27
Kleine Zondagsvriend 19		1954/28 – 1954/52
Kleine Zondagsvriend 20		1955/01 – 1955/27
Kleine Zondagsvriend 21		1955/28 – 1955/52
Kleine Zondagsvriend 22	(4)	1956/01 – 1956/26

(1) Zelfde covertekening als KZV bundeling 1
(2) Zelfde covertekening als KZV bundeling 5
(3) Zelfde covertekening als KZV bundeling 8
(4) Zelfde covertekening als KZV bundeling 21

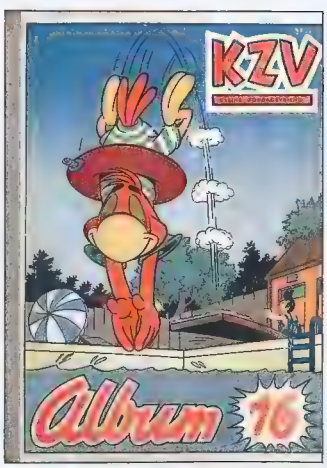

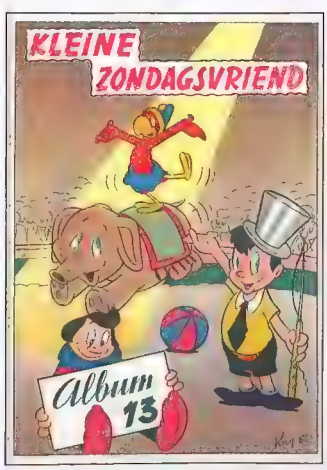

Pinocchio in de ruimte

Vorig jaar hadden we het in een uitgebreide *special* over Expo '58 en de betekenis ervan voor de technologische ontwikkeling van het land. Moderne tijden waren plots aangebroken. Ook op het gebied van de animatiefilm zou België, dat op dat moment al onmiskenbaar aan de top van het Europese beeldverhaal stond, een leidende rol gaan spelen. Ray Goossens heeft daar in grote mate toe bijgedragen, onder andere met *Pinocchio in de ruimte*. Het was niet alleen de eerste langspeel- animatiefilm die in ons land gemaakt werd, voor het eerst werd ook een ongeziene merchandisingcampagne opgezet voor een product van eigen bodem.

Het eerste gedeelte van de film baadt in een pseudo-Disneysfeertje, compleet met diertjes en opvallend slechte liedjes (Goody-Good Morning en Doing The Impossible). Gelukkig blijft het daarbij en gaan ze daarna de ruimte in ...

DOOR **PATRICK VRANKEN**

BELVISION

Raymond Leblanc zag al snel in dat voor Belgische stripfiguren internationaal succes weggelegd was. Via het weekblad *Kuifje*, via de albums van de *Lombard Collectie*, maar ook via de animatiefilm. Op 11 december 1954 werd daarom Belvision opgericht, dat filmpjes produceerde van helden uit het weekblad *Kuifje*. Aanvankelijk werden de filmpjes op primitieve wijze gemaakt : grote tekeningen van *Suske en Wiske* werden met een camera gefilmd en beweging werd vooral gesuggereerd door in- en uitzoomen. Toch haalden die eerste Suske en Wiske-films de prille Vlaamse televisie (gestart in 1953), waar men blij was met een eerste "tekenfilm" van eigen bodem. De kijker was dan ook weinig gewend. Een volgende stap waren de Kuifjesfilms *Het gebroken oor* en *De scepter* van *Ottokar*, waarin door het verschuiven van uitgeknipte figuren een effect verkregen werd dat al iets meer op beweging leek. In de VS had de animatiefilm in die tijd al een hele weg afgelegd, niet gehinderd door WOII zoals in Europa, maar er eerder door gestimuleerd : tekenfilmfiguren werden zelfs ingeschakeld om de *war effort* te promoten. De Disney Studio's – uiteraard – maar ook de Fleischer Studio's (met oa. *Betty Boop* en *Popeye the Sailor*) kenden al een eerste hoogtepunt in de jaren dertig. De Amerikaanse tekenfilmindustrie werd gekenmerkt door snelle actie en hoogwaardige animatie. De producties van Belvision waren in vergelijking erg traag en liepen in een gezapig tempo over het scherm.

Toch was de televisie vragende partij voor meer Belvisionmateriaal en dat opende de weg voor een uitbreiding van de studio. Leblanc trok nieuwe medewerkers aan, waaronder ook Ray Goossens in 1959. De studio stapte over op celluloid, de simpele trucjes met de camera werden begraven en voortaan werden films gemaakt in *full animation*. Naast een paar filmpjes met helden als *Chlorophyl*, kreeg Goossens als regisseur de leiding over de productie van een reeks echte *Kuifje* -tekenfilms, weliswaar onder het toeziend oog van Greg, die over de kwaliteit en het respect voor de Kuifjesverhalen moest waken. Zo werden tussen 1959 en 1962 *De zaak Zonnebloem, Het geheim van de Eenhoorn + De schat van Scharlaken Rackham, De krab met de gulden scharen, De Zwarte Rotsen, De geheimzinnige ster* en *Raket naar de Maan + Mannen op de Maan* gemaakt voor TV, telkens in 24 afleveringen van elk vijf minuten (de samenvatting van de vorige aflevering inbegrepen).

PINOCCHIO EN EXPO '58

De Wereldtentoonstelling, die in het teken stond van de nieuwste technologieën, maar waar ook de top van het Belgische beeldverhaal

Foto uit de film (copyright Universal Pictures 1965). Het verhaal van Astro, de vliegende ruimtewalvis werd zelfs in de jaren zestig als crazy bestempeld

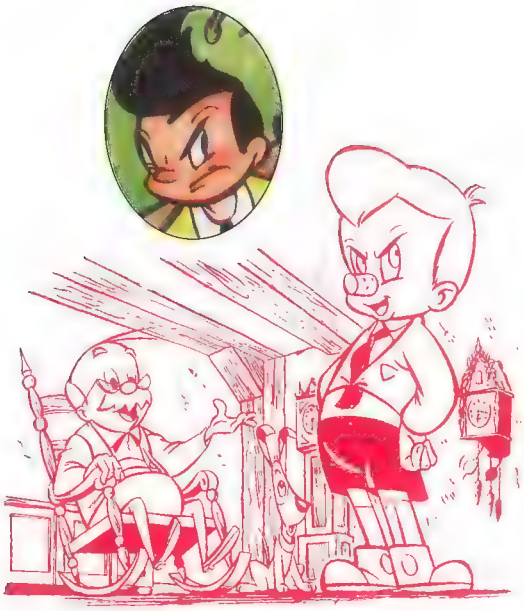

De figuren zijn overduidelijk ontworpen door Ray Goossens : let op de stijl-overeenkomsten tussen Snops en Pinocchio

aanwezig was (zie BSM 157), zou Belvision en Ray Goossens naar hun grootste avontuur tot dan toe leiden : *Pinocchio in outer space*. Amerikaans producer Prescott van *Swallow films* had in Joegoslavië tevergeefs naar een geschikte partner gezocht. Volgens Fred Ladd, co-producer én screenplay-writer van *Pinocchio in outer space,* werd de Expo het decor voor de samenwerking : *"Norman Prescott leerde Raymond Leblanc kennen op de Brusselse Wereldtentoonstelling in 1958 en vernam dat hij een kleine animatiestudio had aan de Paul-Henri Spaaklaan. Leblanc werkte aan een reeks van korte Kuifjesfilms voor TV en zag wel wat in Prescotts idee, om Pinocchio de ruimte in te sturen. Leblanc deed een interessant voorstel om de tekenfilm in co-productie te maken."*

De keuze voor een een echte lange tekenfilm die zich in de ruimte afspeelde, was haast vanzelfsprekend : de race tussen de grootmachten om de ruimte te veroveren was in gang geschoten met de succesvolle lancering van Spoetnik in 1957 en op Expo '58 werd dit goed in de verf gezet. De eerste scène van de film biedt ons niet toevallig een vooruitblik op een heelal gevuld met satelieten en raketten, waar het zo druk is als op de E40 op een zonnige zaterdag. Fred Ladd heeft daar goeie herinneringen aan die tijd : *"Ray Goossens was 36 jaar toen ik hem leerde kennen (in 1960 -red.). Vermits hij zowel tekenaar als amateur-astroloog was, bleek hij de perfecte artiest om de tekenfilm te regisseren. Ik denk dat hij schitterend werk afgeleverd heeft – ik was altijd in de wolken over zijn ontwerpen. Tijdens de productie bezocht ik de studio om de 3 maanden om met Ray aan de film te werken. Ray was een goeie kerel, altijd goedgezind. Hij was weg van het idee om een avontuur te tekenen dat zich op Mars afspeelde en hij stortte zich dan ook met volle overgave in het project."*

Puzzel met de eindscène

Het setje sleutelhangers. De piloot heet in het Nederlands overigens Skippa ("skipper" in het Engels uitgesproken), in het Engels Nurtle, en in het Frans Twortu

Er bestaan verschillende kleurboeken

Afdrukplaatjes

De twee "piepers". Pinocchio (18 cm hoog) prijkt hier nog steeds op de kast. Skippa is heel zeldzaam

Chocoladewikkel (boven) en advertentie uit Kuifje n° 13 (rechts), 1966

De film zou helemaal in Brussel geproduceerd worden door Goossens en enkele medewerkers, waaronder Willy Lateste. Het project ging met zijn 17 miljoen frank ver over budget en kwam dan ook niet uit de rode cijfers, hoewel hij in 1965 zowel in de VS als in België in roulatie kwam.

PINOCCHIO MERCHANDISING

Of veel Belgen de film gezien hebben, weten we niet. Aan de promotie zal het alleszins niet gelegen hebben, want Leblanc schakelde Publiart in, het (ook in 1954 opgerichtte) reclamebureau dat stripfiguren gebruikte (zie oa. BSM 157). De lezers van het weekblad *Kuifje* werden bestookt met allerlei leuke merchandising die verband hield met de film : poppetjes, puzzels, plakplaatjes, enz.... De leukste actie was zeker die van het bekende chocolademerk Jacques. Ik kan niet meer dan vier of vijf jaar oud geweest zijn, toen ik een reep chocolade kreeg van mijn grootvader. De opvallende wikkel wist zelfs de aandacht van de chocolade af te leiden (wat zeker niet de bedoeling kan geweest zijn...) De naam *Pinocchio* stond er op gedrukt in een vrolijke kleurencombinatie, die ik tot vandaag associeer met de jaren zestig. Ook de kop van *Pinocchio* stond er op, en … in de wikkel zat een chromo uit de film! De 144 plaatjes kreeg ik niet bij elkaar – zoveel chocolade at ik nu ook weer niet – maar gelukkig kreeg ik jaren later het complete album te pakken. Daar zijn rommelmarkten voor.

In 1965 verscheen in Kuifje heel wat publiciteit voor *Pinocchio*, voor de chocolade en voor de merchandising, die je via de Kuifjesbons kon aanschaffen. In het blad liep zelfs een strip, heel mooi getekend naar de film, door Willy Lateste. Natuurlijk hebben de verschillende medewerkers hun persoonlijke accenten in de tekeningen gelegd, maar de tekenfilmfiguren zijn 100% het ontwerp van Ray Goossens, daar is geen twijfel over. Ondanks dat prachtige werk kan de film niet overtuigen: het eerste deel is zo saai dat we bij een recente privévertoning zelfs een toeschouwer in slaap zagen vallen. Het gedeelte in de ruimte is veel sterker, maar het kan de film in zijn geheel niet redden. Het is duidelijk dat het idee om van een oorspronkelijk TV-project over te schakelen naar een lange speelfim, terwijl de film al voor een derde afgewerkt was, nefast geweest is. Ray Goossens was daar terecht ontevreden over.

Toch ontstond door de ervaring en knowhow opgedaan met *Pinocchio*

in de ruimte in de jaren zestig voor het eerst een echte animatiefilmindustrie in België, die technisch de vergelijking met Amerikaanse studio's kon doorstaan. Belvision zou nog opgemerkte tekenfilms afleveren als *Kuifje en de Zonnetempel* (1969), *Kuifje en het Haaienmeer* (1972) en *De Fluit met Zes Smurfen* (1976) maar dat zou Ray Goossens niet meer meemaken. Hij regisseerde nog de allereerste Asterix-film, *Asterix de Galliër*, die in roulatie kwam in 1967, maar meningsverschillen met Leblanc leidden uiteindelijk tot zijn ontslag. Voor Belvision bleef het grote commerciële succes uit en de animatiestudio ging teloor eind jaren '70. *Pinocchio in outer space* blijft echter tot op vandaag in de VS en ver daarbuiten een ware cultfilm in kennerskringen.

Extra illustraties en/of informatie voor pag. 4-18 werden aangeleverd door het dreamteam Joeri Delamane, Joppe Broeckhoven, Philippe Mouvet, Willem Gay, Ivan Thoma, Frank Jonker en Peter Bonte.

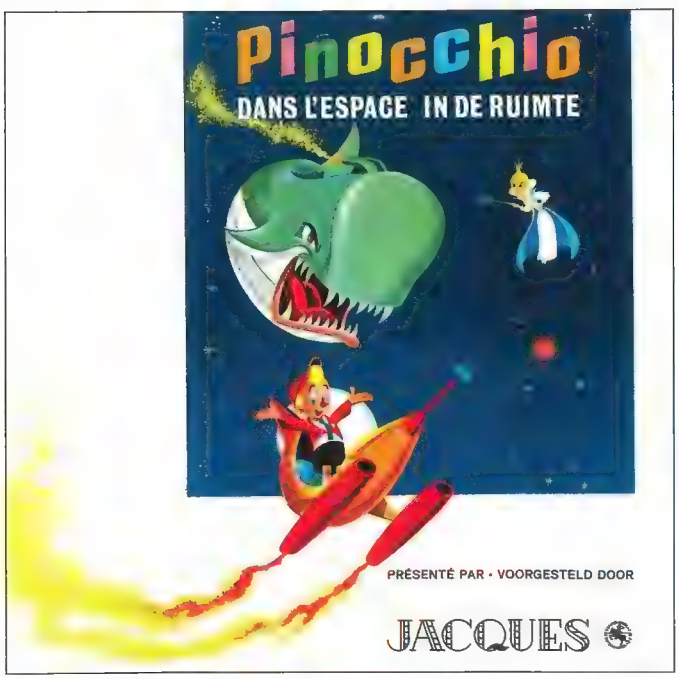

Het chromo-album van Jacques

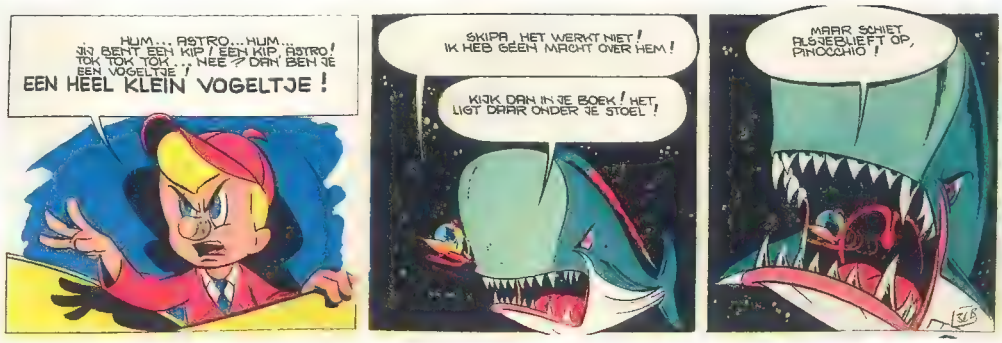
HUM... ASTRO... HUM... JIJ BENT EEN KIP! EEN KIP, ASTRO! TOK TOK TOK... NEE? DAN BEN JE EEN VOGELTJE?
EEN HEEL KLEIN VOGELTJE!
SKIPA, HET WERKT NIET! IK HEB GEEN MACHT OVER HEM!
KIJK DAN IN JE BOEK! HET LIGT DAAR ONDER JE STOEL!
MAAR SCHIET ALSJEBLIEFT OP, PINOCCHIO!

Aankondiging van de strip op de cover van Kuifje nr. 11, 1965 en strook uit de strip die in 1965 in Kuifje verscheen vanaf nr.12, tekeningen Willy Lateste

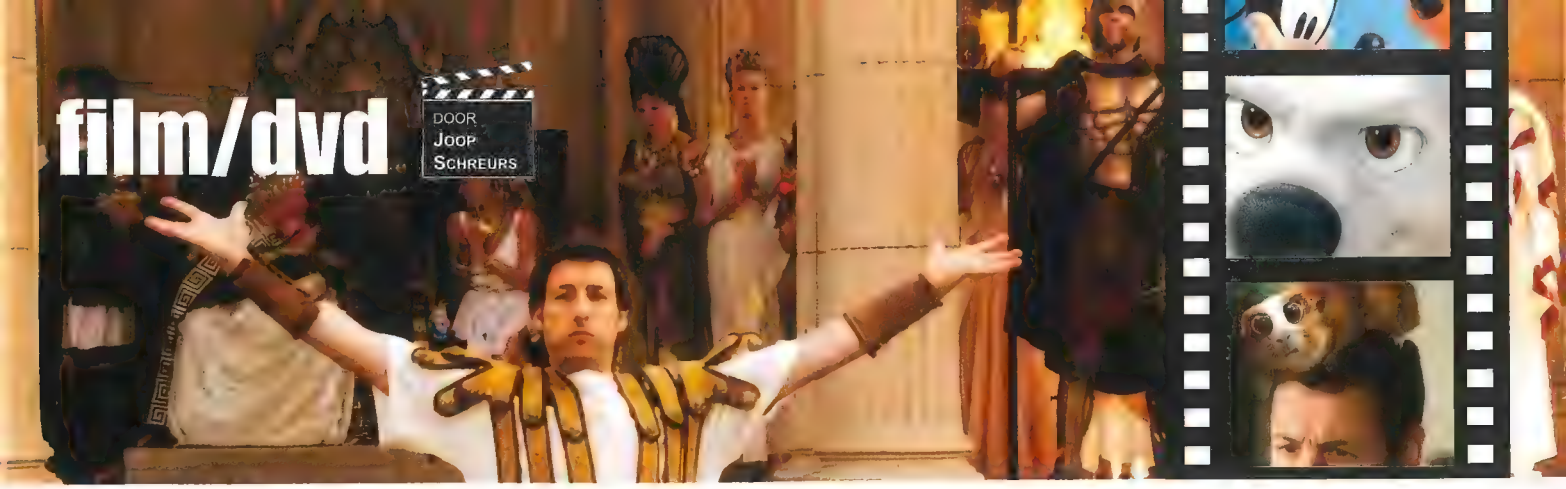

film/dvd

DOOR JOOP SCHREURS

Behalve de Oswald-Treasure (zie BSM 168) verscheen op 3 april jl. in Duitsland ook de **Disney Treasure** "*Donald im wandel der Zeit volume 3: 1947-1950.* Net als *Oswald* zonder Nederlandse ondertitels (wel Engelse) maar gelukkig qua inhoud exact gelijk aan de oorspronkelijke Amerikaanse regio 1 Treasure, 'The Chronological Donald Volume 3". Disc 1 van deze 2-dvd set bevat de 16 Donald Duck-cartoons uit de periode 1947-1948 met o.a. het hoogtepunt van Katriens tekenfilmcarrière in *Donald's Dilemma*, de Donald & Goofy cartoon *Crazy with the Heat* en vanaf de tweede helft 1947 het debuut van een aantal nieuwe en vooral dierlijke bijfiguren, meestal kleiner van formaat dan Donald. Zo doen Knabbel en Babbel hun eerste officiële optreden in de naar hen genoemde cartoon *Chip 'n Dale*, the Bootle Beetle in de eveneens naar hem genoemde cartoon *Bootle Beetle*, de in de filmpjes naamloze bij Buzz-Buzz doet zijn intrede in *Inferior Decorator* en de mierenkolonie tenslotte in (from the vault): *Tea for Two Hundred*. Ook de Aracuan uit *Three Caballeros* en *Melody Time* zien we op disc 1 terug in de uit 1947 stammende cartoon *Clown of the Jungle*. Voor de Aracuan blijft het op deze Treasure bij één optreden, de andere dieren duiken op disc 2, periode 1949-1950, stuk voor stuk opnieuw op. Knabbel en Babbel zelfs vier keer, o.a. in het voor een Oscar genomineerde *Toy Tinkers*. En natuurlijk duiken ook Katrien en Kwik, Kwek en Kwak in de periode 1949-1950 opnieuw op, o.a. in beroemde cartoons als *Crazy over Daisy* en *Donalds Happy Birthday*. Als Bonus Features o.a. een documentaire over Donald carrière als filmster *The many Faces of Donald Duck* waarin blijkt dat Donald in meer lange Disneyfilms meespeelt dan welk Disney character dan ook. Ook Mickey Mouse streeft hij voorbij. Als "Easter Egg" zitten er op de twee discs in totaal tien verschillende intro's van The Mickey Mouse Club verstopt, waarin Donald aan het eind van elk intro steeds op een andere manier problemen ondervindt met de gong...

Er zijn twee nieuwe delen verschenen in de Disney dvd serie ***Mickey Mouse Clubhuis***: *Mickey's Strandfeest* en *Mickey de Schatzoeker.* Strandfeest gaat over de warmste dag van het jaar, en zelfs Goofy's ijshoorntje met kip-noedelsmaak is gesmolten en in soep veranderd. Bij de dvd Schatzoeker gaan Mickey en zijn vriendjes op jacht gaan naar een verborgen schat. Leuke dvd's voor de kleintjes. Oudere Disney fans zullen voor de oude, vertrouwde, tekenfilms gaan.

Bolt is een leuke en spannende Disney animatiefilm met de hond Bolt, dé tv- held met verrassende superkrachten, in de hoofdrol. Zijn leven is iedere dag gevuld met spanning, actie en avontuur; tenminste...als de camera's in de studio's draaien. Want wat Bolt niet weet is dat zijn superkrachten alleen werken in de Hollywood studio's, en niet daarbuiten. Wanneer de populaire tv ster per ongeluk van de set terecht komt in New York City begint pas echt zijn grootste avontuur... Mooi scherp beeld, heldere kleuren en veel detail. Extra's zijn onder andere niet gebruikte scènes, achter de schermen, en een korte animatiefilm van Rhino. Een absolute aanrader deze film voor jong en oud. Verkrijgbaar op dvd en op blu ray. In het blu-ray combo pack is bij de blu-ray disc ook de film op dvd bijgesloten.

Op 24 juni verscheen ***Disney's Bedtime Stories*** op dvd en op blu-ray. Een film waarin Skeeter Bronson (Adam Sandler) als klusjesman in een hotel werkt. Hij droomt ervan ooit hotelmanager te worden. Om zijn zus Wendy (gespeeld door Courteney Cox) uit de brand te helpen belooft hij, met enige tegenzin, een week lang op haar twee kinderen te passen. Iedere avond, voor het slapen gaan, vertelt hij zijn neefje en zijn nichtje een avontuurlijk verhaal waarin hij zelf iedere keer de held is. Het ene verhaal is nog spannender en fantasievoller dan het andere, en zelfs het kauwgomballen laten regenen behoort tot de mogelijkheden. Enthousiast moedigt hij ze aan om mee te doen en zij mogen iedere avond verzinnen hoe de verhalen aflopen. Al snel realiseert Skeeter zich dat de fantasiewereld gelijkenissen vertoont met zijn echte leven. Na een tijdje merken ook de kinderen dat de zelfverzonnen verhalen op magische wijze overdag tot leven komen, waardoor Skeeter in een levensecht avontuur belandt. In het begin is dat nog leuk, maar de avonturen die de twee kinderen verzinnen worden steeds groter en spannender. Bugsy, de cavia met ogen zo groot als die van een koe, zorgt voor de nodige humor in deze film en voor de volwassen kijkers zitten er voldoende knipogen in (zoals de door Teresa Palmer gespeelde Paris Hilton-parodie). En een leuk gebruik van de muziek. Kortom een leuke Disney film voor jong en oud! *Bedtime Stories* wordt gedistribueerd door Walt Disney Studios Home Entertainment, een dochteronderneming van The Walt Disney Company. De film is op dvd verkrijgbaar (consumentenadviesprijs: 19,99 euro) en op blu-ray in een combo pack (consumentenadviesprijs: 29,99 euro). In het blu-ray combo pack is bij de blu-ray disc ook de film op dvd bijgesloten.

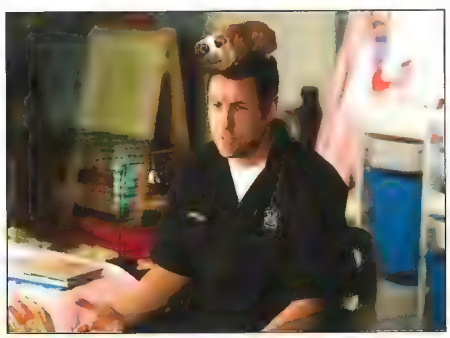

Met medewerking van Frank Jonker.

Prijsvraag

Dit is even de laatste BSM. In de maanden juli en augustus verschijnt er niks. In plaats van lekker lezen in je favoriete stripinfoblad kan je dan misschien de Disneyfilm *Bedtime Stories* bekijken op blu-ray of dvd. Om hierop kans te maken stuur je een mailtje met jouw volledige naam, adres en land gegevens naar joopjes@hotmail.com. Vertel in het mailtje waarom juist jij een van de vijf dvd/blu-ray Bedtime Stories combo packs deze zomervacantie wilt winnen. Het onderwerp van het mailtje is "Bedverhaal". Over de uitslag wordt verder niet gecorrespondeerd en inzenden kan tot 1 augustus.

Met dank aan The Walt Disney Company en Anne Pronk.

De Nederlandse strip informatie site
Met:
Stripnieuws
Agenda
Links
Stripquiz
Stripsterren
STRIP PLAZA
is verhuisd: www.STRIPPLAZA.be

Strips op de Markt
Stripdag in Gouda
Zondag 3 mei
Meer info:
StripsopdeMarkt.nl

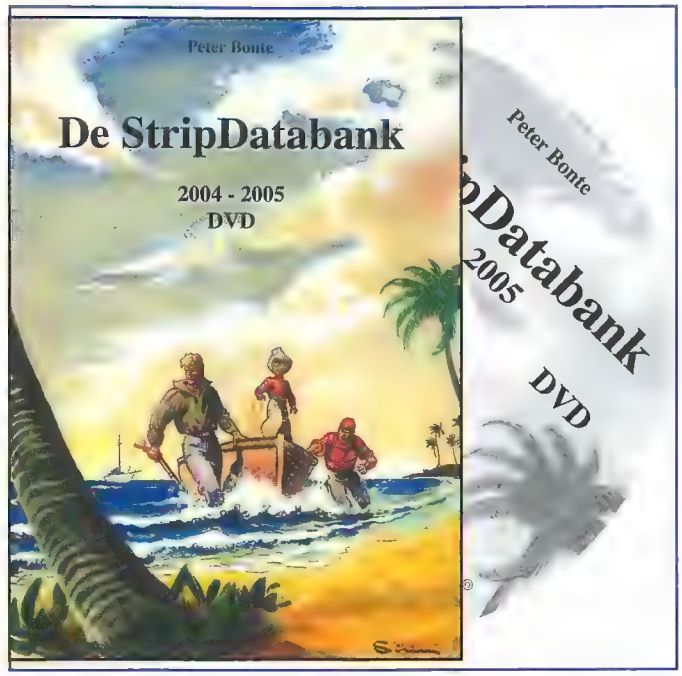

Stripwinkel
HET „B"-GEVAAR

ERIK
DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,
Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

KOFFIE KLETS

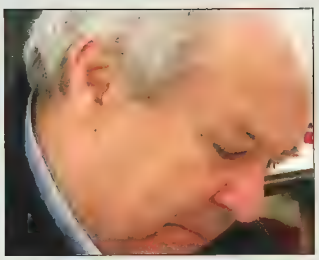
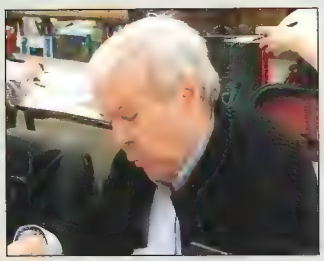

Yves Duval overleden

De Belgische stripscenarist Yves Duval (°1934, Etterbeek) is vrijdag 22/05/09 op 75-jarige leeftijd overleden. Behalve journalist, cineast, roman- en toneelschrijver en wereldreiziger is Yves Duval bovendien één van de scenarioschrijvers van het eerste uur. De Lombard Uitgaven hadden met hem vanaf 1950 een vaste medewerker in huis. Hij is de geestelijke vader van talloze striphelden die in samenwerking met even zoveel tekenaars in kleurrijke verhalen hun avonturen beleven. Toen hij pas zestien jaar was, werden zijn eerste verhalen al gepubliceerd in het weekblad *Kuifje*. Duval specialiseerde zich in de typische korte verhalen met een documentair karakter, die geïllustreerd werden door talloze tekenaars, zoals Jean Graton, Albert Weinberg en Eddy Paape. Verder creëerde hij reeksen met o.a. William Vance (*Howard Flynn*), Berck (*Hansje*), Jean-Claude Servais, Aidans (*de Familie Kleester*), Fred Funcken en anderen. Tussen 1950 en 1990 leverde hij meer dan 1.500 verhalen af. Duval was ook actief als journalist, onder meer voor *Paris–Match* en *Moniteur de l'Automobile* (Automagazine).

Baru

Bij uitgeverij Sherpa verschijnt binnenkort *Route naar de zon* van Baru. We vroegen de uitgever of het om een eenmalige uitgave gaat : *"De oplage is niet per se eenmalig, maar een herdruk zal waarschijnlijk te duur zijn. Onze ervaring is dat wij meestal geen 1000 exemplaren verkopen, tenzij dit boek toevallig een bestseller zou worden. We vergelijken het met een commerciële Baudoin zoals Piero, De Reis of Salade Nicoise, dan zou 1000 exemplaren genoeg moeten zijn, en hij wordt ook nog ingezet voor de in Vlaanderen populaire Humo-actie."*

Alan Cope

Uitgeverij Silvester start met de driedelige serie *De oorlog van Alan Cope,* van Guibert. In het eerste album maken we kennis met Alan Cope, een jonge Amerikaanse soldaat die in 1944 dienst neemt in het leger en er zijn militaire opleiding krijgt. Het tweede album speelt zich af in Europa en Tsjecho-Slowakije. Cope heeft inmiddels zijn opleiding achter de rug en beschrijft ons zijn belevenissen met zijn legermakkers, zijn vrienden en met tal van andere figuren. Hij vertelt hoe boerderijen worden opgeëist en tot nachtverblijf ingericht. Hij heeft het eveneens over zijn kortstondig verblijf in Parijs, de ontmoeting met een zigeunerin en de bijna surrealistische intrede in Praag dat nog door de Duitsers wordt bezet (de geheime missie wordt in geen enkel geschiedenisboek vermeld). De geschiedenis wordt gezien door de ogen van een jonge, eenvoudige soldaat die nieuwsgieriger is dan doorsnee. Hij is eveneens gepassioneerd door muziek. De gebeurtenissen zijn weliswaar niet spectaculair, maar blijven interessant. Guibert werd getroffen door de verhalen van een oude soldaat die van zijn pensioen genoot op het Franse eiland île de Ré. Tussen beide mannen is een vriendschap gegroeid met tal van gesprekken en brieven die de voorbode waren van deze strip. We herkennen Guiberts sobere stijl die we gewend zijn. Alan Cope vertelt en Guibert tekent zijn oorlogsherinneringen. Het resultaat is verbluffend en anders dan de gebruikelijke verhalen over de Tweede Wereldoorlog. Het is geen traditioneel stripverhaal en beslist een aanrader. Guibert onderscheidde zich al eerder met een prachtig realistisch drieluik over een fotograaf die met Artsen zonder grenzen per ezel door Afghanistan reisde. Volgens de woordvoerder van Silvester past *De oorlog van Alan* in het plaatje van de uitgever : *"We richten ons namelijk niet op een soort strip, maar kiezen voor de diversiteit van kwaliteitstrips. En die zitten nu eenmaal in verschillende genres."*

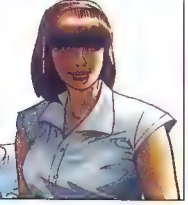

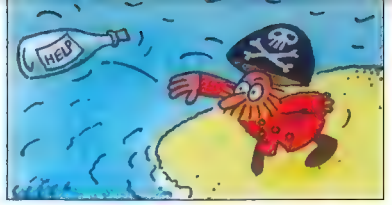

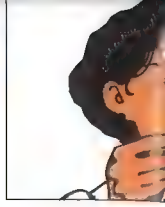

Cartoonblog
15 Cartoonisten lanceerden de eerste professionele cartoonblog van de Lage Landen. Op http://cartoon.blog.nl zullen tekenaars Aaargh, Ad Kolkman, Argibald, Bandirah, Danibal, Emd, Gnoe, Hallie Lama, Harry Gijsberts, Humordenar, Kapreles, Kito, Michiel van de Pol, Norman en Roland Cont dagelijks hun werk plaatsen. De blog wil informeren, vermaken en waar het even kan tot denken en discussie aanzetten.

Nederland volgens Sigmund
Psychiater Sigmund, bekend uit de dagelijkse strip in de *Volkskrant* van Peter de Wit, houdt nog tot 27 september 09 dagelijks consult in Het Nederlands Stripmuseum Groningen (Westerhaven 71). Fans van de strip kunnen in de tentoonstelling *Nederland volgens Sigmund* onder meer binnenwandelen in zijn behandelkamer. Daar worden zij door de zielenknijper ondervraagd en krijgen zij uiteindelijk zelfs een persoonlijk consult. Sigmund stelt in zijn eigen behandelkamer een aantal persoonlijke vragen. In reactie op de antwoorden van de cliënt past de zielenknijper zijn vragen aan waardoor elke bezoeker een eigen behandeling krijgt. Na een aantal antwoorden stelt Sigmund een diagnose over dit specifieke geval. Andere bezoekers kunnen meekijken met deze hilarische therapie waar een psychologische test achter zit. De nieuwe tentoonstelling *Nederland volgens Sigmund* wordt thematisch gepresenteerd rondom tien hoofdthema's zoals relaties, gezin en nieuwe Nederlanders.

Kim& Eddy
Zaterdag 15 augustus 2009, tijdens het *Stripspektakel Kampen,* zal een nieuw avontuur van Kim & Eddy uitkomen. *De Schat van de Sassenpoort* is het tweede album in

Nederlands talent?
Een bekend blad vroeg zich onlangs af waar het nieuwe Nederlandse talent blijft, nu de Vlaamse auteurs het zo goed doen. Dan kunnen we best even Daniel van den Broek (1975) in het zonnetje zetten, een gloednieuw talent. Sinds 2007 maakt hij deel uit van de Nederlandse stripwereld en hij heeft heel wat plannen. Hopelijk blijft het niet bij plannen alleen, maar worden ze ook uitgewerkt. Naast de gagstrip *Viktor en Frenky* die werd voorgepubliceerd in striptijdschriften *Plots* (België) en *Stripnieuws* (Nederland) en waarvan één album verscheen bij *TreeGarden Comic,* heeft hij een soort van vijfjarenplan : *"Casper is mijn 5 jaren plan, althans zo noem ik dat dan, voor een strip, bedoeld voor jongeren (8-14 jaar). Mijn insteek was een serie te bedenken in de lijn van Jimmy van Doren, één van mijn jeugdfavorieten! Koloniaal en avontuurlijk, dat trekt mij erg. De strip speelt zich af in 1923 met af en toe een flashback naar 1884-1912. Casper is mijn eigen grootvader en de strip is gebaseerd op zijn jeugd. Mijn voorouders hadden diverse plantages op Java en mijn grootvader was de laatste tot even na de oorlog die de plantages daar beheerde. De jeugd van mijn grootvader was erg avontuurlijk, hij heeft veel rond de wereld gereisd. Daarnaast zit Indonesië vol mystiek en bijgeloof. Ik dacht, daar wil ik iets mee doen. Ik heb natuurlijk een hoop familieverhalen, anekdotes, foto's e.d. wat me in staat stelt om mezelf wat gemakkelijker te documenteren voor de achtergrond van de strip. Ik ben daar vorig jaar mee begonnen, maar het scenario voor 't eerste verhaal is nog lang niet af. Ik heb nog geen pagina gemaakt helaas. Alleen wat werkschetsen en een map vol documentatie. Ik denk niet dat het dit jaar nog iets gaat worden met het begin van Casper. Ik heb nog zoveel dingen liggen die gedaan moeten worden... Waaronder Roar, een strip op scenario van Peter Moerenhout. We zien wel wat het wordt. Mijn werk als striptekenaar omvat medewerking aan de strip Jan, Jans en de Kinderen. Dat doe ik professioneel en het heeft dan ook voorrang op mijn andere niet betaalde stripprojecten. Momenteel werken we aan album 44 wat in de herfst al weer moet verschijnen.*
Meer op http://danielvandenbroek.blogspot.com

Strips in Wallonië

Op vakantie in de Belgische Ardennen en toch tijd aan je hobby kunnen spenderen zonder vrouw en kinderen in de gordijnen te jagen. Het kan, al moet je er wel wat tijd en benzine aan spenderen. Er zijn heel wat evenementen tijdens de komende maanden. We zetten het even op een rij. Nog tot 20 september kan je terecht in de abdij van Stavelot voor de tentoonstelling *De auto in de strip*. Dagelijks van 10 tot 18 uur. Meer info: tel: 080/88.08.78 of: abbayedestavelot.be. Tot 8 november kan je terecht in Treignes (Viroinval) voor beelden van de Farao, dit in het kader van *Het jaar van het stripverhaal*. Info: tel: 060/39.02.43 of museedumalgretout.net. Van 1 juli tot 31 augustus loopt in Virton een striptentoonstelling over de volksheld Djean d' Mâdy. Te bekijken in de Galerie Soleil, Rue des Grasses Oies 2b. Info: tel: 063/57.89.04 of soleildegaume.com. In ditzelfde Virton loopt nog tot 30 november de tentoonstelling *Wortels en dromen*. Dit in het museum Gaumais, rue d'Arlon 38-40. In dit museum omvat de vaste collectie van het museum een zaal die gewijd is aan sprookjes en legenden. Hier toont Servais acht originele platen uit het epos *Quatre Fils Aymon* (*De vier Heemskinderen*) Info: 063.57.03.15 of musees-gaumais.be. Ook Verviers draagt zijn steentje bij met de tentoonstelling *Van draad tot mode*. Een permanent parcours rond de geschiedenis van de kleding, op een originele manier gepresenteerd in beeldverhalen Deze expo loopt nog tot eind 2009 in Centre touristique de la Laine et de la Mode, Rue de la Chapelle 30. Info: tel: 087.35.57.03 of .aqualaine.be

de serie maar als een volledig op zichzelf staand verhaal te lezen. Kim en Eddy zijn twee vrolijke brugklassers die bij toeval een gouden munt vinden in de Sassenpoort. De munt is afkomstig van een goudschat die in het midden van de 16e eeuw in Kampen is gestolen. Hoe is het muntje hier gekomen en wat is er met de rest van de schat gebeurd? Kim en Eddy gaan op onderzoek uit, maar ook anderen zijn geïnteresseerd in het goud. Het gevolg is een hilarische en spannende speurtocht die de helden en natuurlijk de lezers langs allerlei bekende plekken in Zwolle leidt. Meer info: .arievanvliet.nl/nieuws.htm

Death Note remake

Filmproducent Warner Brothers gaat een Amerikaanse remake verzorgen van de Japanse manga sensatie *Death Note*, waar al een Japanse live-action film van bestaat. Ook de Amerikaanse film wordt een live-action film. Het scenario wordt geschreven door Charley en Vlas Parlapanides. Het verhaal gaat over een student die per ongeluk een zogenaamde "death note" in handen krijgt, een notitieboekje dat hem de kracht geeft om mensen te doden door simpelweg hun naam op te schrijven en te denken aan deze persoon. Hij wordt daarbij vergezeld door een vreemd uitziende demon. De dertiendelige manga is in Japan een absolute bestseller die naast de film al een forse franchise heeft opgeleverd. De nog op te nemen film neemt de eerste drie delen als basis.

Kiekeboemuur

Fans van Kiekeboe hebben weer een reden bij om eens af te zakken naar het Brusselse, meer bepaald naar het Amerikaans theater, op een boogscheut van het Atomium. Hier heeft onze populaire stripheld een eigen stripmuur die onthuld werd op 19 mei 09, in het bijzijn van zijn geestelijke vader Merho. Eigenlijk was deze muur gepland voor 2008, de inhuldiging was voorzien dag op dag 50 jaar na de opening van Expo 58. De vertraging was te wijten aan het feit dat het Atomium ook afgebeeld staat op de stripmuur. En zoals eenieder weet, is toestemming nodig om dit bolwerk te gebruiken in om het even wat. Gelukkig werden de juiste vergunningen afgeleverd zodat de stripmuur afgewerkt kon worden. De stripmuur werd uitgewerkt door de firma Art Mural, die reeds eerder diverse stripmuren in beeld bracht.

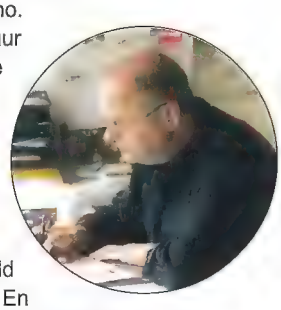

Convard, Kaplan en Masson

Het wordt nog een leuk najaar. Ook Didier Convard (I.N.R.I., Sneeuw) is druk bezig : *"Ik werk momenteel aan een zeer groot project met Jean-Christophe Thibert. Het resultaat daarvan komt uit in september en heet: De avonturen van Kaplan en Masson 1. De theorie van de chaos. Tegelijkertijd werk ik ook veel aan Les gardiens du sang. Ik heb het tweede album al geschreven en ben nu met het derde bezig. Daarnaast schrijf ik ook nog filmscenario's. Jean-Christophe Thibert (De Heksenhamer) loopt over van talent. Dat merk je aan dit verhaal van Kaplan en Masson dat zich in de jaren 1950 afspeelt en waarvoor hij een realistische tekenstijl heeft ontwikkeld. Voor mij is het een Blake & Mortimer op zijn Frans: het zouden Blake en Mortimer kunnen zijn geweest als onderzoekers in de jaren 1950. Hier ook put ik mijn inspiratie uit de geschiedenis, maar in dit geval gaat het om een spionageverhaal. Ik heb voor ieder album een compleet verhaal voorzien. De theorie van de chaos is een spionageverhaal dat zich afspeelt in de jaren vijftig. Een groep belangrijke internationale wetenschappers is er zich van bewust dat atoomwapens een verschrikkelijke bedreiging zijn voor de mensheid. In deze groep van pacifisten is er een verborgen vijand geïnfiltreerd. Er zit dus geen vleugje esoterie in dit verhaal. Ik beveel je sterk aan dit album te lezen, want ik ben ervan overtuigd dat Jean-Christophe Thibert op dit ogenblik één van de grootste striptekenaars is en misschien zelfs wel de allergrootste. En vergeet niet hoezeer ik André Juilliard, Enki Bilal en Mézieres op handen draag. "*

Kuifjefilm

De langverwachte Kuifje-animatiefilm van Peter Jackson brengt drie strips samen. Ook uit *De krab met de gulden scharen* wordt geput. *"Een film is iets anders dan een strip"*, zegt Marcel Wilmet, de woordvoerder van de Studio's Hergé. "*Een film heeft veel dynamiek nodig. Om die reden was al beslist dat de eerste Dreamworks-film van Kuifje twee verhalen zou bundelen: Het geheim van de eenhoorn en De schat van Scharlaken Rackham. Maar de Amerikaanse producent moest ook omgaan met het gegeven dat het nieuwe doelpubliek Kuifje niet kent. Twee mannen die alles samen doen, zonder aandacht van en voor vrouwen? Hoe zijn die weirdo's bijeen gekomen? Dus heeft Dreamworks ook een stuk geplukt uit de strip De krab met de gulden scharen."* Dat negende album, dat in 1941 gepubliceerd werd, is in de reeks belangrijk omdat Kuifje daarin voor het eerst Kapitein Haddock ontmoet. Pikant detail: toen die strip destijds op de Amerikaanse markt kwam, moest Hergé enkele negers vervangen door Turken, en mocht Haddock zijn whiskyfles niet aan de mond zetten. Het wordt dus uitkijken hoe de film daarmee omgaat.

Dreamworks kocht alle rechten, waardoor in principe alles kan. *"Bepaalde accenten zijn wel gewaarborgd"*, zegt Wilmet. "*Kuifje mag geen vriendin krijgen en niet vrijen. Dat de film in de jaren 1940 gesitueerd zal zijn, maakt dat aanvaardbaarder."* Maar Wilmet heeft vertrouwen in de aanpak van de regisseur Peter Jackson. *"Hij is een enorme fan van Kuifje. Die man is hier geweest, met zijn vrouw. Hij stond haast te huilen toen hij al die originele tekeningen zag. Hij is het trouwens die Spielberg overtuigd heeft om door te zetten."* Kortom, Jackson mag zijn gang gaan, zeker in vergelijking met de productie van de vorige reeks tekenfilms, toen de biograaf Phillippe Goddin zo ongeveer naast de monteurs zat te controleren. *"We zoeken zeker geen conflict"*, aldus Wilmet. (De Standaard 29/05/09)

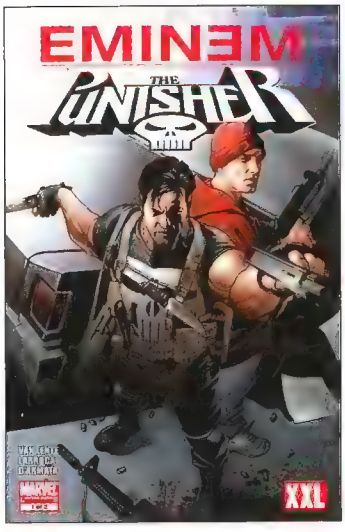

Eminem en The Punisher

In zijn nieuwste met bloed overgoten videoclip *3 A.M.*, speelt Eminem de rol van een moordenaar. Los van de videoclip speelt de rapper ook een stripfiguur in het nieuwe stripverhaal van *The Punisher.* In de nieuwe serie strips helpt Eminem de hoofdpersoon uit *The Punisher,* een stripfiguur die bekend staat om zijn wreedheid. Hij handhaaft de orde graag met harde hand. Hoe het afloopt met de rapper is nog niet bekend. Eminem is een grote fan van de strip en werd daarom nauw betrokken bij de productie van deze speciale editie van *The Punisher.* Om die reden stond de rapper al vanaf dag één te popelen om deel uit te maken van het verhaal. Het Amerikaanse tijdschrift *XXL* krijgt de primeur. Het eerste deel van het stripverhaal verscheen op 5 mei in het populaire blad. Het tweede deel zal digitaal te lezen zijn via de website van de uitgever, Marvel.com. Het is nog niet bekend of er een papieren versie verschijnt van de Eminem editie van *The Punisher.*

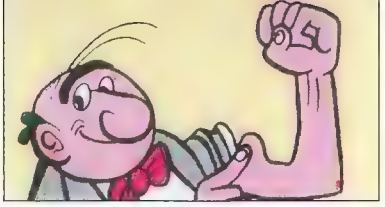
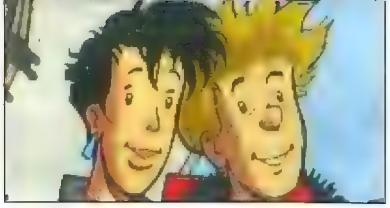
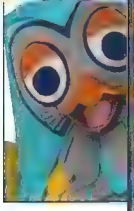

Grensons plannen

Olivier Grenson (*Carland Cross, Niklos Koda*) vertelt maar al te graag over zijn projecten : *"De boom met duizend kleuren is een illustratie die ik gemaakt heb voor een gemeenschappelijk album dat dit jaar uitkomt. Het Franse ministerie van Onderwijs wilde iets uitwerken rond verschillen en integratie. Het album komt uit in juni en wordt in Frankrijk aangeboden. Tegelijkertijd lopen er een aantal tentoonstellingen om de jongeren*

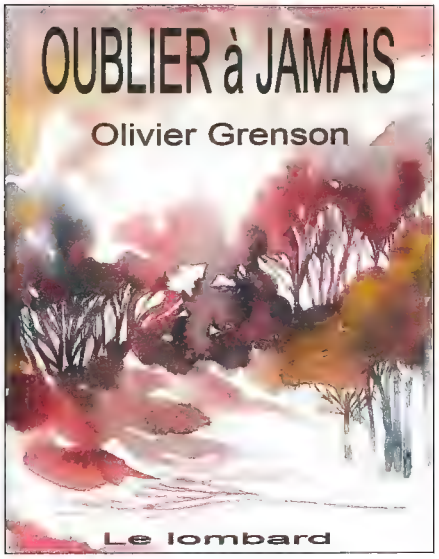

voor dit thema te sensibiliseren. De organisatie is in handen van Ariana en Rayclame en een twintigtal auteurs verlenen hun medewerking aan dit project, waaronder Colman, Borrini, Dany, Batem, Tibet, Rodrigue, Clarke, Zep, Walthéry, Tebo, Dodier, Achdé, Solé, Druillet, Bilal, Tardi, Margerin, Cestac, Boucq, Sattouf en ikzelf. Ook de kunstenaars van Graff en andere bekende en minder bekende auteurs leveren hun bijdrage. Mijn tweede project is een soloproject, namelijk 'Nooit vergeten'. Het gaat over de 29-jarige Billy Bloomsbee. Hij is een weesjongen en hij heeft zijn ouders en zijn zusje verloren toen het huis afbrandde. Billy was toen pas 7 jaar en heeft zijn ouders vrijwel niet gekend. Zijn grootmoeder heeft hem meer dan 20 jaar opgevoed. Zij lijdt aan een ernstige ziekte en ze weet dat ze haar einde nadert. Voor haar "vertrek" vraagt ze haar kleinzoon haar een laatste belofte te doen. Billy voelt er weinig voor, maar hij houdt zijn woord en hij gaat op zoek naar zijn verleden. Zo wordt hij voor zijn overleden grootmoeder de link tussen twee geliefden die verscheurd waren door de scheiding. Vandaag vertelt Billy de geschiedenis van zijn familie die hij nooit heeft gekend. Deze familiegeschiedenis kadert in de wereldgeschiedenis : de geschiedenis van de oorlog, van het com-

Vos

Van Nederlands tekenaar Hendrik Vos verschenen al een aantal, misschien minder bekende verhalen. Bij uitgeverij Yendor verscheen in 1980 *De Kat in Constantinopel.* Omstreeks 1984 had hij een eigen tijdschrift, *Krypton* genaamd waarvan vier nummers verschenen. Sommige verhalen daaruit zijn later in een ingekleurde bewerking heruitgegeven in de delen 1 en 2 van de *Edelpulp Reeks, w*aarna het even stil werd. Vos duikt jaren later opnieuw op bij uitgeverij Saturnus en brengt in 1999 het album *De prins van de paardekop.* Bij diezelfde uitgever verschijnt in *Edelpulpreeks 1* opnieuw een verhaal van De Kat, genaamd *De Kat in de Karpaten* en *Edelpulpreeks 2* uit 2007 brengt ons *Gorgon de verzengende.* Maar zijn belangrijkste creatie is vast en zeker *Jack Slender,* waarvan in 2008 bij Orgcomicart *De Quark-Generator* verscheen. Een lange inleiding om aan te kondigen dat de tekenaar beslist wil doorgaan met bovenstaande stripfiguur : *"Ik ben inderdaad bezig met deel twee van Jack Slender. Het wordt een 44-pagina verhaal, het scenario is van Willem Ritstier. De tekenstijl wordt iets anders dan deel één, dat ik met pen heb getekend en met de hand ingeschilderd met aquarel. Het nieuwe deel doe ik met penseel en de inkleuring op de computer, ongeveer zoals het Kat-verhaal uit Edelpulp nummer één. Binnenkort plaats ik wat voorlopige resultaten op mijn website. Ik ben pas bij pag. 10, dus nog even geduld voor het af is. Verdere projecten zijn er ook wel, o.a. Edelpulp nummer vier en Jack Slender twee. Waarschijnlijk komt daarin een kort verhaal van Jack Slender te staan, geschreven door Herman Roozen."*

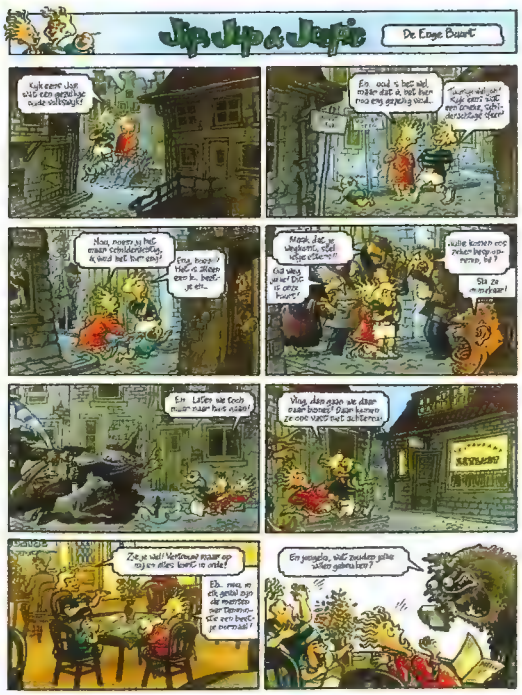

Meer info op http://www.xs4all.nl/~hjvos .

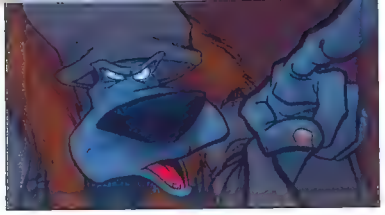
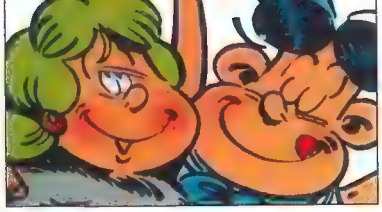

munisme, verhalen over verdwijningen, liefde, haat, engagement voor het leven en tot na de dood. Iedere bladzijde is verschillende keren opnieuw getekend voor ik tot de uiteindelijke montage van het verhaal ben overgegaan. Ik heb gewerkt met een lichttafel, de tekeningen van elkaar gescheiden en opnieuw gemonteerd, alsof ik een film zou monteren. Dit voorbeeld is dan ook niet definitief. Het geeft me al wel een overzicht van het verhaal voor ik er de laatste hand aan leg. " Meer Grenson op oliviergrenson.com.

3D-animatie

De nagelnieuwe 3D versies van *Pixar's Toy Story* en *Toy Story 2* zullen tijdens het Film Festival van Venetië getoond worden. Dit ter eer en glorie aan alle medewerkers van de Amerikaanse animatiestudio en de regisseurs van de animatiefilms. Daarbij mag Pixar tijdens het Filmfestival, wat van 2 t/m 12 september zal plaatsvinden in het prachtige Venetië, een zogeheten lifetime achievement award in ontvangst nemen. Dit is een prijs voor het complete werk dat Pixar de afgelopen jaren in de theaters heeft gebracht. Met name de vier regisseurs Brad Bird (*The Incredibles, Ratatouille*), Pete Docter (Monsters Inc, Up), Andrew Stanton *(Finding Nemo, WALL-E*) en Lee Unkrich (*Toy Story 3*) zullen in het zonnetje gezet worden. *"De premières van de twee herziene 3D-versies van Toy Story zijn de kers op de taart"*, aldus de woordvoerder van het Filmfestival van Venetië. Pixar's *Up* draait vanaf 8 oktober in de theaters, T*oy Story* in 3D vanaf eind dit jaar en *Toy Story 3* is vanaf 28 juli 2010 te zien in de bioscoop. (filmfocus.nl)

Martin in dipje

Even stopte *Agent 327* in het stripblad *Eppo.* Martin Lodewijk zag het even niet meer zitten. Maar Martin heeft de smaak weer te pakken : *"Binnenkort ben ik weer helemaal terug in de Eppo met het verhaal De Daddy Vinci Code. Sorry maar ik had even een dip. Het verhaal gaat zeker dit jaar nog verschijnen als album, maar dat andere verhaal, Het Oranje Complot, gaat niet meer lukken. Sorry, maar ik word ook al een dagje ouder."* Dit is zeker niet het einde van *Agent 327,* maar eerst moet nu de *Daddy Vinci Code* af. Martin hoopt nadien *Het Oranje Complot* af te werken. We duimen voor hem en voor ons dat dit gaat lukken.

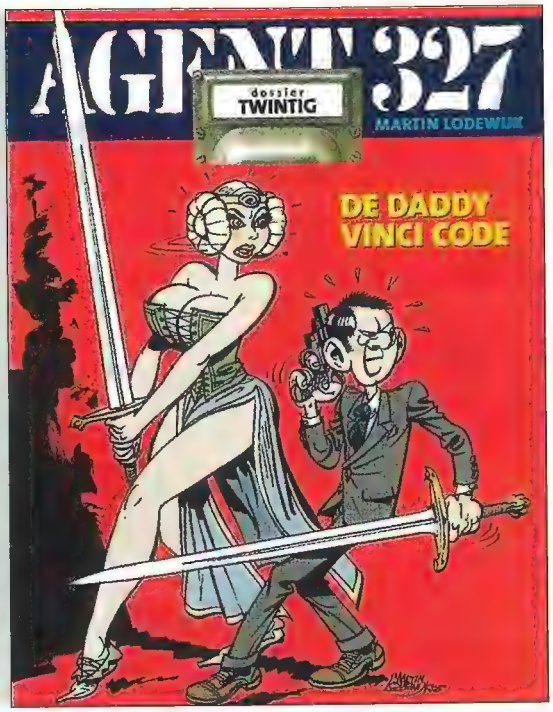

Nwave

Rond de wereld in vijftig jaar? Echt snel is het in deze tijden niet. Maar *Around the world in fifty years* lijkt voorbestemd om brokken te maken. De 3D-film wordt gemaakt door Nwave, de Belgische studio die twee jaar geleden met *Fly me to the moon* een hit hadden van China tot de Verenigde Staten. Nwave staat zonder discussie aan de top van 3D animatie. Ergo: een Belgische film helpt straks de filmbranche redden. Er zijn argumenten om die boude bewering kracht bij te zetten. Niet uitsluitend het budget, al is *Around the world in fifty years* met zijn kostprijs van 20,3 miljoen euro dubbel zo duur als de duurste Vlaamse film *Suske en Wiske en de Texasrangers.* Zo neemt Studio Canal , een der grootste filmproducenten en filmdistributeurs in Europa, wereldwijd de distributie op zich. *"Ze verdelen de film zelf in de Benelux, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland",* zegt Eric Dillens van Nwave. *"Bovendien zijn ze sales agent voor de rest van de wereld."* Het positiefste vindt hij dat Studio Canal met Nwave in zee is gegaan, zodra ze de eerste segmenten van de film hadden gezien, nu bijna twee jaar geleden. Nwave is immers een buitenbeentje in de branche : *"Wij maken enkel films uit eigen initiatief en*

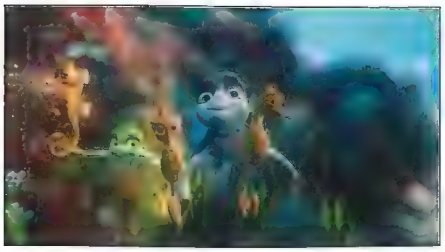

we financieren die zelf, met uitzondering dan van het geld dat we uit de tax shelter krijgen." In de sector zijn coproducties de norm. Het geheel, een familiefilm met licht ecologische inslag, waarin de oceanen verkend worden door een stel schildpadden, werd geschreven door Ben Stassen. Wordt vervolgd in de bioscoop in 2010. (De Standaard 07/05/09)

Stripauteurs gelauwerd

Zes Belgische stripauteurs zijn op 14/05/09 door het Franse ministerie van Cultuur benoemd tot ridder in de kunsten en letteren. De tekenaars en scenaristen werden op de Franse ambassade in Brussel met de hoogste artistieke onderscheiding van Frankrijk gelauwerd ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van Editions Glénat. De onderscheiden auteurs zijn: Jean-François Charles (*Pioniers van de Nieuwe Wereld, India Dreams, Fox, War and Dreams*), Jean Dufaux (*Niklos Koda, Jessica Blandy, Murena, Klaagzang van de Verloren Gewesten, De Rode Keizerin*), Roland Goossens alias Gos (*De Katamarom, De Minimensjes*), Werner Goelen alias Griffo (*Giacomo C, Ellis Group, Empire USA*), Hermann Huppen alias Hermann *(Jeremiah, De Torens van Schemerwoude, Bernard Prince, Comanche)* en Bernard Yslaire (*Samber, XXe ciel.com)*. De eretekens werden overhandigd door de Franse ambassadeur voor België, Dominique Boché, op de residentie van de ambassade in Brussel. Editions Glénat werd in 1969 opgericht door de huidige directeur Jacques Glénat met de eerste publicatie van *Les Cahiers de la Bande Dessinée.*

Nieuwe piratenserie

Marc Bourgne heeft het even over zijn nieuwe piratenserie *Les Pirates de Barataria* in samenwerking met Frank Bonnet (verschenen bij Glénat in juni, komt er een Nederlandse vertaling?) : *"In feite heb ik geen bijzondere smaak voor piraterij, maar voor avonturenverhalen in het algemeen. Ik schreef Les Pirates de Barataria op maat voor Frank Bonnet, die droomt van schepen en ontwerpen uit de vroege negentiende eeuw, en dat maakt het mooi! Maar dit neemt niet weg dat ik het enorm leuk vond om dit verhaal te schrijven. Vroeger tekende ik Roodbaard, ik ben niet nostalgisch over Roodbaard, hoewel ik wel hield van de tekeningen. Ik vind zelfs dat Dargaud een grote blunder maakte door ons te vragen om te stoppen met de serie . Dargaud heeft eigenlijk twee auteurs verloren, die zeer zeker niet zo slecht waren, mijzelf en Christian Perrissin."* Tot slot: in het najaar gaat Bourgne ook nog aan de slag met een nieuw project bij Lombard. Hier gaan verschillende tekenaars aan meewerken. Het gaat hier over het project *All Watcher* waarvan vanaf augustus 2009 tot en met het eerste semester van 2011 zeven albums gaan verschijnen. Allen op scenario van Desberg maar met diverse tekenaars.

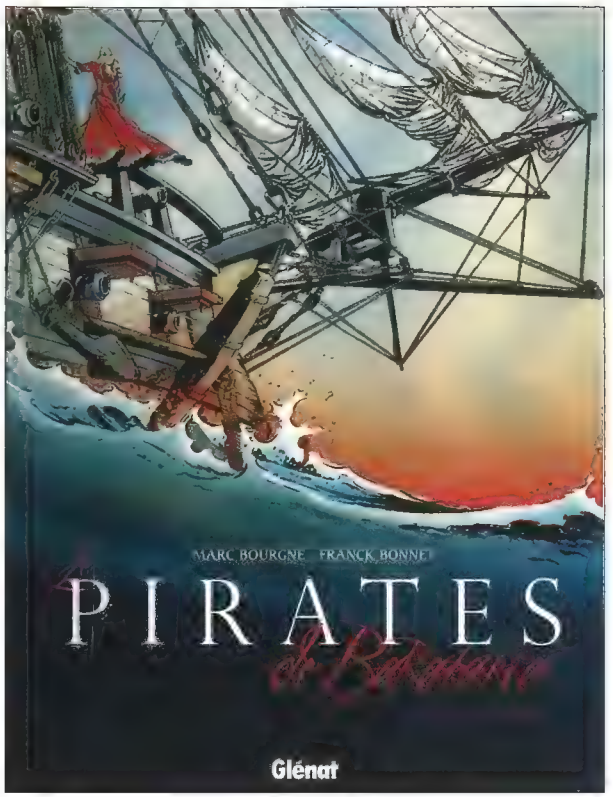

Scenaristen gezocht

Volgens scenarist Jean Van Hamme (70) zit de Belgische stripwereld met een dik probleem. Naar verluidt is de kwaliteit die de jonge scenaristen afleveren, compleet hopeloos : "*Er is niemand om de toorts aan door te geven. Ik wil niet liever dan opgevreten worden door jonge leeuwen, maar ze zijn er niet"*. Als Van Hamme spreekt, spitst de stripwereld zijn oren. De Brusselaar staat bekend als de scenarist die voor het eerst stripverhalen tot absolute bestsellers wist om te toveren. Van Largo Winch, zijn bekendste geesteskind, gaan elk jaar meer dan een half miljoen exemplaren over de toonbank. En dat succes beperkte zich niet alleen tot Europa. Van de reeks is ook een

IJsbrand Oost

Tekenaar IJsbrand Oost, ook lid van onze vereniging, doet ook zijn duit in het *Eppo*-zakje : *"Al jarenlang teken ik strips en illustraties en ben ik bezig met het schrijven en tekenen van een langer Max Miller verhaal. Toen Rob van Bavel in juni 2008 aankondigde de Eppo nieuw leven in te blazen, kreeg mijn tekenwerk een onverwachte wending: ineens kreeg ik de kans een Max Miller-verhaal te publiceren in nota bene het striptijdschrift van mijn jeugd! Toen ik jaren geleden als jongen de Eppo las, leek dat een onbereikbare droom. Nu, zo'n 30 jaar later, terwijl de Eppo al compleet leek verdwenen, debuteren Max Miller en ikzelf met een avonturenstrip in Eppo stripblad! Het allereerste Max Miller avontuur heet Spelbederf en zal verschijnen in nummer 16 en 17 van Eppo Stripblad. Het wordt een 8 pagina -verhaal dat zich afspeelt in het stadscentrum op een mooie zomerse zaterdagavond. Het verhaal start in een restaurant waar Max een hapje wil gaan eten. Aan eten komt hij die avond echter niet toe. Een onverwachte ontmoeting zorgt voor een avontuur met veel actie en verrassende verhaalwendingen. Eind augustus is de strip geïnkt en gekleurd te lezen in Eppo Stripblad."* Meer info: http://maxmiller-comics.blogspot.com

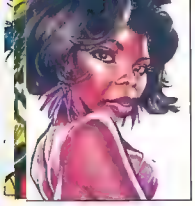

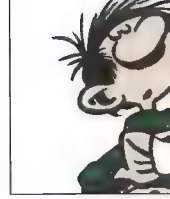

Lanfeust in Brussel

Nog tot 29 september 09 loopt in het Belgische Stripcentrum Zandstraat 20, Brussel (voorheen het BCB) de tentoonstelling *De werelden van Lanfeust.* Rond die leerling-smid met bijzonder krachten bouwt de Franse scenarist Christophe Arleston sinds 1994 een fantasystrip-imperium met veel spin-offs en ook andere reeksen. Europa ligt al tien jaar aan zijn voeten. Ook Amerika ontdekt hem stilaan. De workaholic uit Aix-en–Provence verklapt zijn geheim : *"Ik ken niks van fantasy. Dus stapt ook de gewone lezer makkelijk in mijn wereld."* Zijn werk is goed voor dertig procent van de inkomsten bij uitgeverij Soleil, die groot werd met Arleston : *"Nee dat brengt geen extra stress mee. Ik kan doen wat ik wil. De uitgever heeft mij nodig. En als ik zin heb in een album waarvan ik op voorhand weet dat de verkoop niet top zal zijn, kan ik het toch maken, omdat hij voor de rest veel verdient aan mijn werk. De collega's die niet goed verkopen, die hebben pas stress.* Arleston heeft een studio in Aix-en -Provence, de Gottferdom Studio. Een rare maar bekende klinkende naam? *"Een term die ik oppikte bij vrienden in Brussel. De postbode in Aix vindt het maar niks. We zijn daar met zo'n twaalven. De meesten zijn jonge tekenaars. Zij geven mij de energie, ik geef raad. Ik doe dit vak gewoon graag. Zelfs als ik miljardair zou zijn, zou ik exact het zelfde blijven doen. Dat zei ik trouwens al voor het succes kwam. Als ik morgen de lotto win, zal er niets veranderen. En ik won de loterij. Die heette Lanfeust."* Meer info op: .stripmuseum.be. (Belang van Limburg Magazine nr 216 16/05/09)

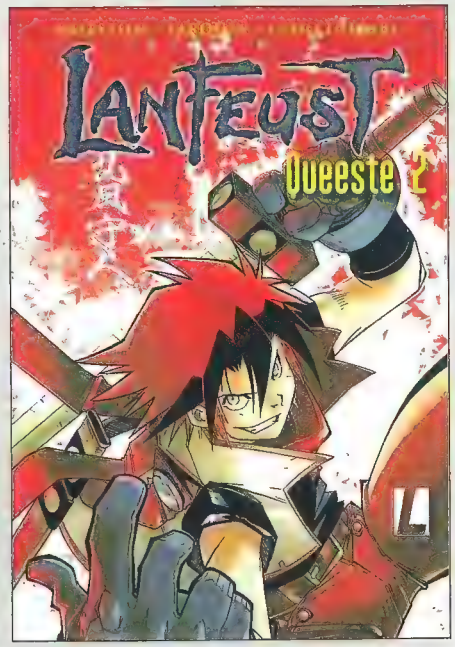

tv-reeks gemaakt die onder meer in de VS te zien was en eerder dit jaar verscheen er een verfilming in de bioscopen. Ook *XIII* gaat die weg op. In de hoop nieuw Belgisch talent te ontdekken, ging Van Hamme onlangs op zoek naar jonge scenaristen die een spin-off konden maken van de reeks. *"Tien boeken met scenario's van tien verschillende talenten. Een unieke kans om jezelf te lanceren",* aldus Van Hamme in een interview met *The Wall Street Journal. "Alle scenario's die ik van de Belgen kreeg, stuurde ik meteen terug met het vriendelijke verzoek de ideeën te herschrijven. Allemaal te pover, ik vind geen enkel Belgisch talent.* Uiteindelijk gingen enkele Franse scenaristen met de prijzen lopen. Volgens stripkenner Geert De Weyer heeft Van Hamme overschot van gelijk : *"Vlaanderen en België in het algemeen bulkt van het jonge tekentalent, maar goede jonge scenarioschrijvers heb je bijna niet. Het overgrote deel van wat de jonge garde vandaag produceert, is een zwak afkooksel van de bekende reeksen. De verantwoordelijkheid ligt ook bij de uitgevers. Zij hebben sterke titels in huis en willen meer van hetzelfde. Gevolg: oude pap zonder een vleugje vernieuwing. De enkelingen die nog wel wat talent hebben, worden hierdoor afgeschrikt en geven het uiteindelijk op om nog nieuwe ideeën op te sturen. Gelukkig is er het Fonds der Letteren dat inspanningen doet om jonge scenaristen met nieuwe ideeën te stimuleren"* (Het Laatste Nieuws 19/05/09)

Hergémuseum

In Louvain-la-Neuve is eindelijk het langverwachte Hergémuseum in ons land geopend. Het museum over de schepper van Kuifje is gevestigd in een nieuw futuristisch gebouw aan de rand van het Bois de la Source. Het museum is ontworpen door de bekroonde architect Christian de Portzamparc en heeft de vorm van een prisma dat lijkt te zweven in het bos. Het is 3.600 vierkante meter groot en bevat 8 grote zalen waarin verschillende aspecten van de carrière van Hergé belicht worden. De Nederlandse tekenaar Joost Swarte heeft meegewerkt aan de inrichting van het museum. *"Het gaat om het plezier van het tekenen en over het vertellen van verhalen via het tekenen. Dat hebben we in het museum naar voor willen brengen",* aldus Swarte. De studio's Hergé, onder leiding van Fanny en Nick Rodwell, hebben 15 miljoen euro geïnvesteerd in het project. Een opvallend detail bij de opening was dat televisieploegen het gebouw enkel langs de buitenkant mochten filmen. Het verbod om foto's te maken en de tentoongestelde werken te filmen, wekte de woede van de pers. Enkele fotografen en cameramannen verlieten zelfs het museum. *"De beslissing om het schieten van foto's en bewegende beelden niet toe te laten, werd genomen om te vermijden dat er een massa beelden zouden bestaan van de originelen, die in de zalen worden tentoongesteld",* motiveerden de verantwoordelijken. Wij dachten dat die originelen al ontelbare keren gereproduceerd werden, maar goed. Het Hergé-museum, Rue du Labrador 26, 1348 Louvain-la-Neuve. Open: dinsdag tot zondag, 10-18 uur. Toegangsprijs: 9,5 euro. Info: info@museeherge.com, of 010/488.421 of hergemuseum.com

Le Kroll

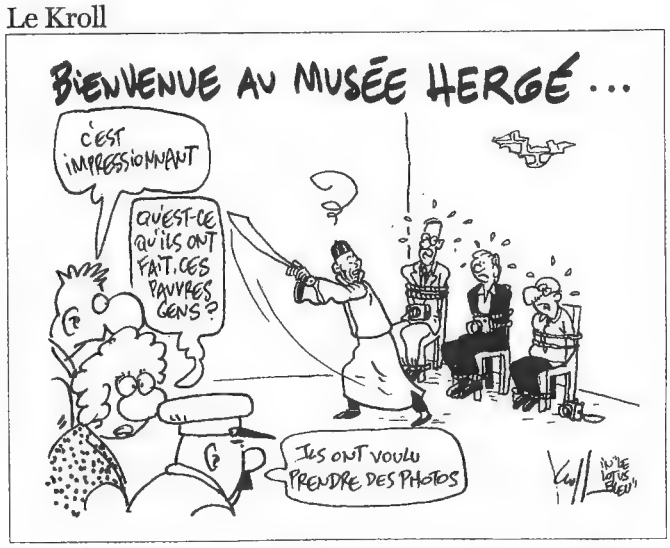

Cartoonist Kroll wist als geen ander het absurde van het gebeuren weer te geven in Le Soir van 3/6/09

Europese strip

"Europese Unie en burgerschap": zo heette de wedstrijd waarvoor in november van verleden jaar het startsein werd gegeven door Jacques Barrot, vicevoorzitter van de Europese Commissie die zich bezighoudt met justitie, vrijheid en veiligheid. De wedstrijd was bedoeld voor jongeren van 16 jaar en ouder die kunst of grafische vormgeving studeren en in de EU wonen of verblijven. Zij moesten een striptekening maken van één bladzijde, waarin zonder woorden, werd geïllustreerd wat "burgerschap" inhoudt in de Europese Unie. Zo'n 2.500 jongeren gaven gehoor aan de oproep. De wedstrijd werd gewonnen door de jonge Belgische striptekenaar Mehdi Boualam. Hij kreeg een cheque van 6.000 euro. Sibila Koritareva (Bulgarije) en Stephan Timmers (Nederland) behaalden respectievelijk de tweede en derde plaats. De beste strips kunnen bekeken worden op eurocartoon.eu.

Nero ontsnapt aan ongeluk

Striphelden hebben het eeuwige leven, dat bewees stripheld Nero. Op 22/05/09 werd Hoeilaart opgeschrikt door een ongewoon ongeval. Iets voor halfzes kwam een wagen met grote snelheid uit de richting van Groenendaal gereden. Door een bruusk manoeuvre ging de wagen over kop. De wagen schoof door in een bloemenperk, miste het standbeeld van Nero op een haar na en kwam uiteindelijk tot stilstand voor de deur van het Nerocafé. De sokkel van het standbeeld en de bloembakken er rond raakten beschadigd. Aan het café zelf is er geen schade. En Nero ? Hij bleef gewoon rustig voor zich uit staren.

Fred De Heij

Tekenaar Fred De Heij kennen we vooral van zijn erotische strips en zijn stripmagazine *Pulpman*. Maar als alles goed gaat begint er van zijn hand in stripblad *Eppo* 11 een nieuwe strip. Uiteraard niet erotisch. Fred licht al een tip van de sluier op : *"De eerste drie pagina's zijn getekend, ik werk nu aan de pagina's 4 t/m 6. Tot nu toe valt er voor mij als tekenaar veel te genieten. De actie en de karakters zijn de moeite waard en ook de plekken waar de strip zich afspeelt wisselen op een goede manier. Voor de eerste drie pagina's was een boottocht door de Biesbosch handig, voor het tweede drietal heb ik tekeningen gemaakt in diverse kerken. Zo kom ik nog eens ergens, benieuwd waar de volgende drie pagina's mij heen brengen. Het is voor mij net zo spannend als voor de Eppo lezers. Het verhaal begint in 1943 in de Biesbosch. Een drietal mannen en een kind vluchten voor een Duitse boot-patrouille. Ze proberen zich te verschuilen in de kerk waar een pastoor werkt die verzet pleegt onder de codenaam Haas. Veel meer weet ik er ook niet van. Het scenario, overigens geschreven door Rob van Bavel, van de pagina's 7 en volgende moet ik nog krijgen. Ik neem aan dat de pastoor de held van het verhaal wordt, de strip heet niet voor niets Haas... maar ook ik moet rustig afwachten. De 6 pagina's die ik tot nu toe ontvangen heb zijn fantastisch, een ideale mix voor mij als tekenaar. Ook de dialogen zijn goed. Maar een goed scenario biedt meer: er moet een idee achter zitten, goede karakters, het tempo mag niet wegzakken, de plot moet ertoe doen, enzovoorts. Of dat allemaal goed is kan ik natuurlijk pas beoordelen als ik pagina 45 gelezen heb. Maar daar twijfel ik eerlijk gezegd geen moment aan. Wat mij betreft komen er meerdere verhalen, maar dat hangt natuurlijk meer af van de schrijvers. En als het zo goed wordt als wij hopen dan komt er een album van."*

Suikerklontjes

Glénat Benelux bevestigt dat ze Urasawa's manga ***Pluto*** zal uitgeven. In Japan is Pluto een klapper vanjewelste. Werd onlangs ook in het Engels gelanceerd. *** Wat betreft de **Max Fridman**-uitgave bij Glénat, het boek wordt vertaald, maar het is wachten op een andere buitenlandse uitgever om deze strip samen te drukken. De verschijning is nog niet echt bepaald, maar wordt waarschijnlijk oktober 2009 *** Nederland krijgt een nieuwe prijs voor striptekenaars: De ***Marten Toonderprijs***. In maart 2010 wordt hij voor het eerst uitgereikt. Bij de jaarlijkse staatsprijs hoort een geldbedrag van 25.000 euro. *De Marten Toonderprijs* is een oeuvreprijs voor een tekenaar die een grote bijdrage heeft geleverd aan het Nederlandse beeldverhaal en daarmee aan het Nederlandse cultureel erfgoed. *** Gek op **comics** of originele platen van comics en aanverwanten, maar je weet niet hoe er aan te komen. Dan is vanaf nu je probleem opgelost. Surf naar bookpalace.com of naar illustrationartgallery.com. *** Niet te missen, de traditionele **Suske en Wiske Bokrijkdag** op zondag 19 juli 2009. Meer info op bokrijk.be. *** Liefhebbers van de **Smurfen** kunnen we verwijzen naar de Stichting van Smurfenverzamelaars. Interesse? Smurf dan naar stichtingvansmurfenverzamelaars.nl Hier vind je info over het krantje de *Smurf,* de Smurfen- comicbeurs en nog veel meer *** Nog nooit gehoord van **Astro Boy**, een mangaheld voor alle leeftijden? Geen nood, vanaf nu kan je via youtube alle Engelstalige animatiefilms van deze held in alle rust bekijken *** Het is zover, **studiosteve.eu** is geboren en je er kan er veel te weten komen over Figaro, Link en Steve Van Bael himself. Alvast veel surfplezier en vergeet geen berichtje na te laten in het gastenboek *** **Wayne Allwine**, sinds 1976 de stem van Mickey Mouse, is overleden. Dat heeft zijn echtgenote Russi Taylor, die de stem van Minnie Mouse verzorgt, op 21/05/09 bekendgemaakt. Allwine stierf maandag 18/05/09 op 62-jarige leeftijd aan de gevolgen van suikerziekte. Hij was pas de derde acteur die de populaire tekenfilmmuis van een stem voorzag. De eerste was Walt Disney zelf. *"Hij was heel trots dat hij al 32 jaar Mickey Mouse deed"*, vertelde Taylor aan de Los Angeles Times. De man en de vrouw achter Mickey en Minnie trouwden in 1991 *** **Suske en Wiske** vieren hun 65e verjaardag volgend jaar in Venlo. Het Limburgs Museum, Keulsepoort 5, Venlo pakt van 16 oktober tot en met 19 september 2010 uit met een grote Jubileumtentoonstelling, die als titel heeft *Suske en Wiske: De fantasievolle vertellers.* Meer info: limburgsmuseum.nl***

Met medewerking van Wallie Hakkens, Alex Benoit, Huysmans Jeannine, Joop Schreurs, William Poortmans, Ine en Martin Van Meenen, stripelmagazine.be, gobelijn.be & hbl.be

Ook een leuk item gevonden, stuur het als de bliksem naar Koffieklets, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven of e-mail:

WWW.STRIPSENZO.NL

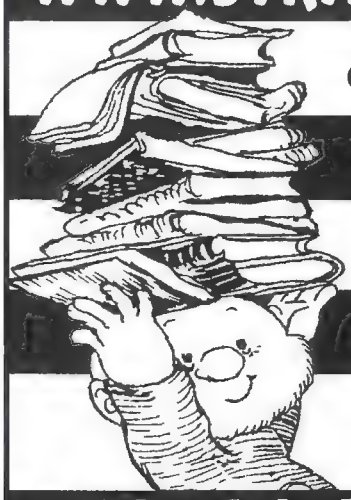

Strips,
Poppetjes,
Posters,
2e Hands
enzo...

stripwinkel 'PAULUS'
Verdronkenoord 62, 1811BG Alkmaar

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Stripwinkel TISTJEN DOP
www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
tel. 014/42.88.29 - info@tistjendop.be

Ook ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, humor,
manga's en underground.

HET BESLOTEN LAND

STRIPS-COMICS-COOL MEDIA
Parijsstraat 16 Leuven
016-225840
info@hbl.be
www.hbl.be

STRIPWINKEL
WONDERLAND

wonderland productions

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
✆ 011/22 82 00

23ste MilkyWay STRIPFESTIVAL

17 JULI T.E.M. 2 AUGUSTUS 2009

ZEEDIJK MIDDELKERKE

OPEN VAN 10-12U EN VAN 14-18U • €1.50 • BEGELEIDE KINDEREN GRATIS

Thema :

50 jaar De Rode Ridder

Locatie:

festivaltent Zeedijk / De Greefplein Middelkerke

MARTEN TOONDER

Heel betreurenswaardig

Volledige werken deel 39

DE LOODHERVORMER • HET VERDWIJNPUNT • HET LOSGETRILDE INZICHT

• TOM POES IS WEER TOM POES NIET • DOOR JOOP SCHREURS •

In juli 2008 verschenen bij uitgeverij De Bezige Bij de eerste twee oblong deeltjes van "Alle verhalen van Olivier B. Bommel en Tom Poes". De uitgeverij startte toen met wat genoemd werd *'De publicatie van de volledige verhalen in hun definitieve vorm. Alle illustraties zijn gedigitaliseerd en waar nodig gerestaureerd en de teksten zijn gecorrigeerd op inconsequenties en taalfouten. De basis voor de teksten is de laatste versie waarin Marten Toonder nog correcties heeft kunnen aanbrengen.'* Dit alles onder auspiciën van de Stichting Het Toonder Auteursrecht. Hierin kon de liefhebber zich vast wel verheugen … of niet soms?

Begin mei 2009 verschenen weer drie deeltjes uit deze 'blauwe reeks', zo genoemd naar de blauwe linnen rug van deze boekjes.[1] Toen vielen er ook een aantal dingen op: in het verhaal *Een Bommelding* (in deel 58 opgenomen) ontbraken de stroken 01337 t/m 01341. Vreemd… in de uitgave van uitgeverij Panda[2] zitten deze stroken gewoon in het verhaal. Volgens de informatie in het hoofdstuk 'Verantwoording' bij deze uitgave van Hans Matla, zijn die stroken in een Bezige Bij -uitgave van 1986 uit het verhaal gehaald en in plaats daarvan is een nieuwe strook 01342 getekend. Met andere woorden, het lijkt er sterk op dat deze blauwe reeks boekjes eerder een herdruk zijn van de versie uit 1986 bij De Bezige Bij, dan de aangekondigde definitieve, door Marten Toonder geautoriseerde versie. Ook de stroken 01144, 01334 en 01411 (verhaalaankondigingen) ontbreken bij De Bezige Bij-uitgave.

In hetzelfde *Een Bommelding* werd ooit een fout gevonden bij de stroken 01343 en 01345: in de tekeningen regent het, terwijl het pas bij strook 01347 gaat regenen volgens de tekst. Bij de Matla -uitgave was deze fout gecorrigeerd. Daar heeft Marten Toonder de regen uit de tekeningen weggehaald. Dus, hoezo de verklaring van De Bezige Bij '*De basis voor de teksten is de laatste versie waarin Marten Toonder nog correcties heeft kunnen aanbrengen'*? En hoezo '*gecorrigeerd op inconsequenties'*?
Een mail hierover naar de uitgeverij gaf de volgende reactie: *"Het antwoord op uw vragen is eigenlijk heel simpel, Marten Toonder heeft bij de uitgaven van Panda destijds correcties doorgevoerd, die hij later bij uitgaven van De Bezige Bij weer ongedaan maakte of wederom wijzigde. Verder werkt de uitgeverij bij het uitgeven van de Volledige verhalen van Olivier B. Bommel en Tom Poes bijzonder nauw samen met de Stichting Toonder Auteursrecht en is de zoon van Toonder, Eiso degene die namens de stichting de laatste fouten en wijzigingen eruit haalt. Deze uitgaven zijn hiermee de definitieve geautoriseerde volledige verhalen van Marten Toonder. De reeks zal bestaan uit zestig delen te verschijnen in de komende 8 à 9 jaar; eenmaal compleet zal de serie op volgorde van tekeningen zijn. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd."*
Jammer… toch niet helemaal. Volledige verhalen? Volgorde van tekeningen? Waarom ontbreken er dan stroken? Dat Marten Toonder na de Matla-uitgave toch besloten heeft die zes bovengenoemde stroken weer te verwijderen, dat kan, maar om nu weer de regen *toe te voegen* in strook 01343 en 01345? Dat lijkt toch wel kras. Alles wijst er sterk op dat De Bezige Bij gewoon hun eigen versie uit 1986 heeft herdrukt. Een gemiste kans. De Bezige Bij reageerde daarop met: *"Van een gemiste kans is geen sprake. De Stichting Toonder Auteursrecht*[3] *is de beheerder van de nalatenschap van Marten Toonder. Zij hebben erop toegezien dat de versie die wij nu uitgeven is zoals het is, inclusief de meest recent aangebrachte wijzigingen van Marten Toonder zelf. Wel kan ik u voor meer uitvoerige informatie verwijzen naar de Stichting Toonder Auteursrecht, die kunnen u uitleggen waarom een en ander zo is uitgevoerd."*

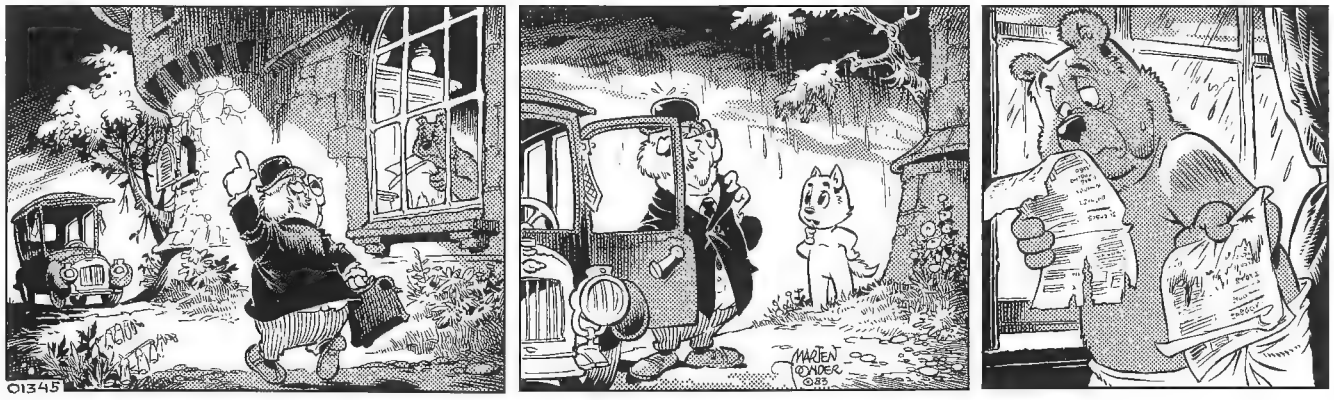

Buiten gekomen keek hij naar de donkere wolken die zich boven hem samenpakten, en daarna wierp hij een blik op het venster, waarachter de verslagen kasteelheer met enige papierflarden zichtbaar was.
'Er kon weleens slecht weer komen!' riep hij troostend, maar omdat hij geen antwoord kreeg, opende hij snel het portier van zijn voertuig.
Tom Poes, die juist de heuvel weer opkwam, had hem echter gehoord.
'Ja, dat wordt een rare bui', zei hij. 'Die hangt er al een tijdje; precies boven Bommelstein, ziet u wel?'
'Dat was me nog niet zo opgevallen', mompelde de beambte verrast. 'Maar nu je het zegt... Een vreemd toeval; ik heb de eigenaar zonet een belastingaanslag uitgereikt.'
'Er bestaat geen toeval', zei Tom Poes. 'Ik wil wedden dat heer Ollie weer in de narigheid zit. En die is vast begonnen toen hij zijn opdracht ging zoeken.'
'Een opdracht?' herhaalde de heer Dorknoper. 'Ik dacht dat hij niets om handen had. Daarop is de aanslag gebaseerd.'
'Och, het was een soort boodschap of zo', zei Tom Poes vaag. 'Hij weet het niet precies meer en ik geloof dat hij het zich maar verbeeldt. Maar hij wil het ding met alle geweld vinden, en als hij zo is, komt er altijd ellende van.'
'Wat een ellende', sprak heer Bommel tot zichzelf.
Hij stond in de papieren te kijken, die gescheurd waren door zijn niesbui. Het enige wat hij duidelijk zag, was een groot aantal nullen die weinig goeds voorspelden.

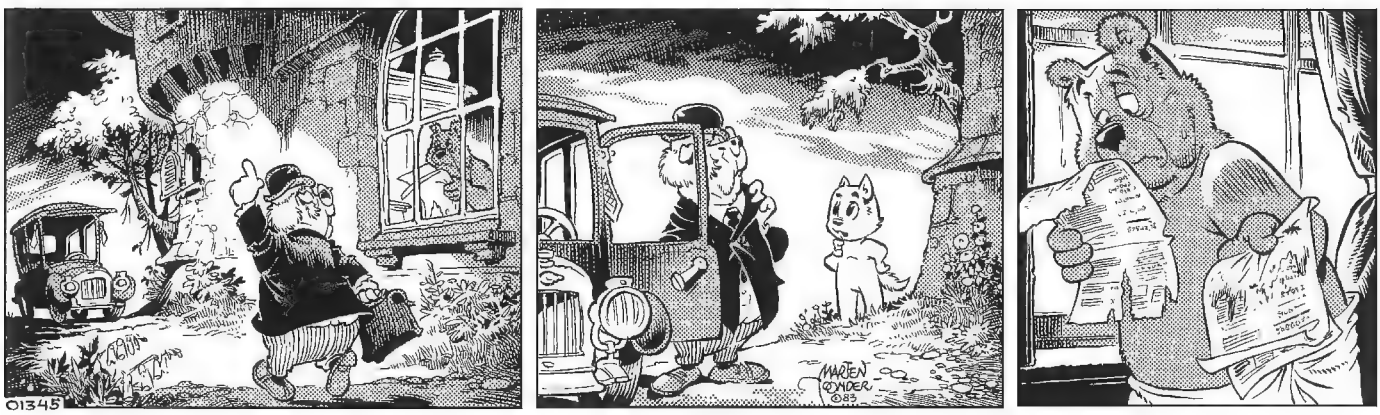

Boven : strook 01345 in de versie verschenen bij De Bezige Bij ; de regen valt volgens de tekst pas vanaf strook 01347
Onder : plaatjes 01345 zonder regen ; de door Marten Toonder gecorrigeerde versie, uitgegeven bij Panda in VW deel 39, december 2000

Raar. Toen uitgeverij De Bezige Bij vorig jaar zijn blauwe reeks Bommel-verhalen startte en daarin suggereerde dat het de laatste gecorrigeerde versie betrof, klom Matla naar aanleiding van dat bericht in de pen.[4] Zijn reactie maakte al duidelijk dat De Bezige Bij niet de laatste, door hem gecorrigeerde tekeningen en teksten gebruikte. Voor Hans Matla was dat een onbegrijpelijke keuze : *"Vaak kostte het reconstrueren van een strook een hele werkdag. Deze titanenklus heeft uitgeverij Panda 45 manjaar extra gekost, en de klus werd geklaard in 13 jaar. Tijdens het werken aan de uitgave ontdekten we fouten in de tekeningen of zaken die strijdig waren met de loop van het verhaal. Vele plaatjes zijn daarom, na instemming van Marten Toonder, aangepast (...) Door ons jarenlange werk hebben wij alle stripstroken digitaal opgeslagen en het is natuurlijk idioot, dat De Bezige Bij nu 'alles' opnieuw zegt te gaan doen. Het materiaal is er al en zelfs met volledige instemming en goedkeuring van de auteur; het is de enige door de auteur geautoriseerde versie."*

Hoewel De Bezige Bij nooit heeft gereageerd op deze open brief, deed het bestuur van de stichting wèl een stap door op bezoek te gaan bij Matla. Dat bestuur, bestaande uit Wil Raymakers, Irwin Toonder en Milou Toonder, twee kleinkinderen van Marten Toonder, kwam samen met Charles Loyen, directeur van de sinds 1 augustus nieuwe Toonder Compagnie bv, na een zorgvuldige onderhandelingsperiode met Hans Matla tot een overeenkomst die van handtekeningen werd voorzien. De inhoud bestaat uit de overdracht van al Matla's digitale Bommel-bestanden naar de stichting, die daarmee onder andere uitgever De Bezige Bij kan voorzien bij de productie van hun 'blauwe' reeks. Lezing van deel 58 met o.a. *Bommelding*, wijst er dus op dat met het beschikbare materiaal vooralsnog niets gedaan werd. We kregen deze reactie van Hans Matla : *"U heeft gelijk, hoor. De Matla-editie, uitgegeven door Uitgeverij Panda, is de enig volledige uitgave van de dagbladpublicaties van Heer Bommel/Tom Poes. Helaas vertonen ook de recente uitgaven van De Bezige Bij onvolkomenheden, zoals u ook met voorbeelden aangeeft, en zijn de teksten helaas niet de door de auteur geautoriseerde teksten..."* Jammer, de boekjes van De Bezige Bij zien er zeer mooi en verzorgd uit, maar het lijkt er dus sterk op dat het helaas toch niet de volledige verhalen in hun definitieve en volledige vorm zijn...

NOTEN

1. Tot nu toe verschenen in de 'blauwe reeks' van De Bezige Bij de delen 44 (mei 2009), deel 45 (juli 2008), deel 57 (mei 2009), deel 58 (mei 2009), deel 59 (juli 2008)
2. Heer Bommel Volledige werken. *De dagbladpublikaties*. 40 delen, Uitgeverij Panda.
3. De website van de stichting is www.stichtingtoonder.nl
4. Zie de volledige reactie op www.stripschrift.nl/index.php?pag=actua&id=547

Met dank aan Frank Jonker.

Het Nieuwe Scheepsjournaal van JeePee

DOOR **JEAN-PIERRE LEGEIN**

Liefhebbers van het reclamebeeldverhaal en aanverwante zaken: Ave oftewel: gegroet!! Ook deze keer is weer een feest aan vondsten en nieuwigheden uw deel. Maar... eerst een stichtend woord vooraf. Zoals deze zoutwatermossel in de vorige rubriek reeds aanstipte dat aan hem een fraaie pastoor verloren is gegaan, vindt hij nu ook weer dat je niet moet overdrijven. Waakt voor overdaad, heer JP!! Wat betreft de broodnodige verjonging in deze tijd van vergrijzing steek ik als hobby-boer de nodige energie in de verjonging van mijn kiekenren oftewel hennenkot. Want wees eerlijk, probater middel om vergrijzing tegen te gaan is er niet, alhoewel nieuw kippenbroedsel de stripstand niet zal beïnvloeden. Ondanks dat de haan in jaren vele malen jonger is dan deze zoutwatermatroos en dienaangaande ook virieler behoort te zijn gaat hij maar slecht van de bil. Of de hennen zijn niet aantrekkelijk genoeg. We speuren naarstig verder naar oorzaken en houden u uiteraard op de hoogte...

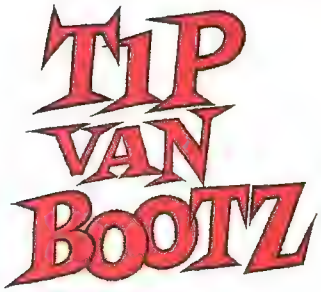

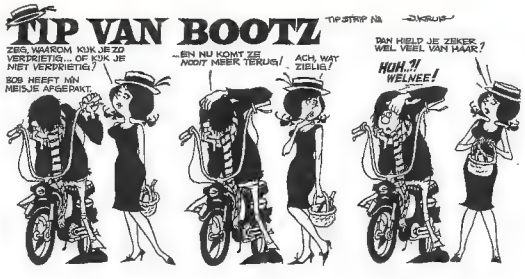
TIP VAN BOOTZ
ZEG, WAAROM KIJK JE ZO VERPRIETIG... OF KIJK JE NIET VERPRIETIG?
BOB HEEFT MIJN MEISJE AFGEPAKT
-EN NU KOMT ZE NOOIT MEER TERUG!
ACH, WAT ZIELIG!
DAN HIELD JE ZEKER WEL VEEL VAN HAAR?
HOH..?! WELNEE!

TIP VAN BOOTZ IN BOEKVORM

De Nederlandse striptekenaar Jan Kruis heeft een enorme staat van dienst op zijn conto. Zijn chef d'oeuvre is uiteraard *Jan, Jans en de kinderen*. Wie echter kennis neemt van zijn biografie (heruitgave 2002 Silvester, een regelrechte aanrader!!) ziet welk een enorme productie deze rastekenaar achter zijn naam heeft staan. En... wat voor de lezers van deze rubriek het belangrijkst is: Jan Kruis is ooit begonnen als reclametekenaar. Ook in dat metier bleek vaak zijn liefde voor de strip. Een van de meest spraakmakende strips die Jan Kruis als reclametekenaar heeft gemaakt is wel de *Tip van Bootz*. Het betreft hier een soort likeur dat uitgebeeld werd als een schattig madammeke, volgens velen de voorloper van Jans. Hoe koket en ondeugend zij wel was moge blijken uit het feit dat de reclamecampagne gestopt werd omdat sommige mensen zich stoorden aan het wat al te uitdagende karakter van de stripjes; maar dat verhaal is gebaseerd op hardnekkige geruchten en wordt nergens bevestigd. Maar hoe dan ook, Nederland blijft in hoofdzaak toch een Calvinistisch land. Doe en blijf maar kuis... èn gewoon, dat is al zondig genoeg...!!

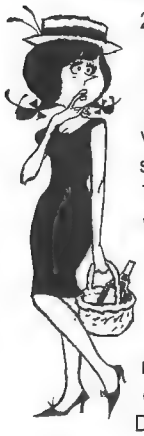

Het zal u dus niet verbazen dat ondanks al het bovenstaande uw redacteur als vondst toch een boekuitgave kon scoren waarin een aantal Bootz-stripjes zijn verzameld! Een ware reclamestrip waar ik bijzonder blij mee ben en waar ik u met plezier van laat meegenieten! Hoewel het naar mijn mening een vondst betreft werd van dit boekske in genoemde biografie gewag gemaakt. We hadden het dus kunnen weten. Het oblong boekje is 265 x 90 mm., kaftje (SC) in kleur op MC, aantal houthoudende zwart/wit pagina's 16, 12 strips plus 4 pagina's cocktailrecepten. Overigens trof ik in de biografie nog enkele kleurenstrips aan die niet in dit boekje staan. Kortom, hier kan nog enig speurwerk worden verricht... Awel, ik denk dat ik mijn haan een glaasje schenk. Bestaat dat nog; Tip van Bootz? Hij zal er allicht gruizig van worden. Pfwiet, pfwiet...! (= afsluitend gefluit van het radioreclamespotje van de Tip van Bootz.) (NL)

NOG VEEL MEER TE GENIETEN VOOR DE RECLAME-STRIPLIEFHEBBER

Bij uitgeverij Terra Lannoo wordt een leuke serie zogenaamde Nostalgieboeken uitgegeven die het nostalgie-gevoel van JeePee – en daarmee al die grijze duiven van onze generatie – enorm versterkt. Het is inmiddels een hele serie van meer dan 15 stuks, over auto's, brommers en noem maar op! Eén van de laatst verschenen

EN DAN NU...
Het werd weer net zo gezellig als vroeger!
Hoog bezoek!
DÁT KRIJGT NATUURLIJK EEN EXTRA FIJN MAAL VOORGEZET
OOH! DIE IS'T ZO GOED GEWEND
DOE JE BEST... IK VIND EP WEL WAT OP...
REKEN MAAR! IK ZAL WEL ZORGEN, DAT M'N ETEN EEN SUCCES WORDT
Dat wordt Vooraf
ROYCO
ASPERGESOEP!
Geen wonder dat ze zo stevig wordt! Kijk maar in 't pak, echte erwten! En toch klaar binnen een half uur
ROYCO
ERWTEN SOEP
65 ct
ROYCO
ASPERGE SOEP
70

titels is voor ons reclamestripliefhebbers werkelijk bijzonder interessant: *Liever naakt dan namaak*, of: "Hoe we door reclame zijn verleid". Auteurs: Jack Botermans en Wijnand Veenendaal. Prijs 24,95 euro. Omvang: 144 blz. Formaat 250x250 mm. Uitvoering: HC, gebonden, volledig geillustreerd in kleur, ISBN 978 90 5897 907 0. Een bonte en kleurrijke verzameling van duizend advertenties en reclames uit alle mogelijke kranten, tijdschriften en natuurlijk van tv. Over gebruiksartikelen uit het dagelijks leven. Een geschiedenis van de tijdgeest in plaatjes. Reclame als spiegel van de samenleving. Zoals u misschien weet was de titel een slagzin voor reclame t.b.v. èchte scheerwol. Interessant voor ons? Jazeker! In dit fraaie hardcover bladerboek stikt het namelijk van de reclamestrips. Je blijft kijken en... genieten!

COLGATE DRINGT DOOR IN ALLE SPLEETJES
DAT ZAL WEL NIET LANG DUREN!
COLGATE'S TANDPASTA VOORKOMT SLECHTE ADEM
1 JAAR LATER EN HOG ALTIJD DOL OP ELKAAR!

Een prachtboek! Bijgaande Royco-strip is naar ik vermoed van niemand minder dan Hans G. Kresse. Ik doe hierbij tevens een advertorial van Colgate tandpasta-reclames, u weet wel van "de ring van zelfvertrouwen". Geweldig! Ik zal wat Colgate door het kippenvoer doen. Dat komt het zelfvertrouwen van de kiekens zeker weten ten goede en dan wil die haan vast een keer. Tenminste als ik de stripjes mag geloven..! (NL)

UNIEKE SERIE SUSKE EN WISKE EN NIEUWE DVD VAN STANDAARD

Ook dagblad De Telegraaf in Nederland heeft Suske en Wiske als publiciteitsmedium ontdekt. De insteek is even eenvoudig als aardig: een uitgave van de 16 Nederlandse avonturen van het dynamische tweetal. Voor deze 16 uitgaven moest op voorhand worden ingeschreven. Inschrijvers kregen dan voor het bedrag van 3,50 per stripboek (in een eigen nummering!) 8 maanden lang iedere maand 2 boeken zonder verzendkosten thuisgestuurd. Bovendien ontvingen de liefhebbers een mooie inschuifdoos annex bewaarbox, waarin de 16 boeken een plaatsje kunnen krijgen. Reageren moest vóór 7 april jl., voor onze lezertjes is het dus helaas te laat.... Jammer, want uniek is het! De eerste 2 boekjes verschenen begin mei, en hadden dus de nieuwe covers van *De Eftelingelfjes* en *De Klankentapper* dus als primeur. Want die verschenen in de reguliere rode reeks pas begin juni..! (NL)

EN NOG MEER RAW NIEUWS... OF VOORUIT ...

De animatiefilm *De Texasrakker* werpt zoals gezegd haar schaduw ver vooruit; dat belooft wat! In het berichtje hiervoor werd vermeld dat er tijdens de fanclubdag een soort première-viewing was; maar het betreft hier niet hèlemaal de eerste vertoning. Reclame-klanten van Standaard voor franchise en merchandising (reclame dus...) mochten in een vroeger stadium een heuse DVD ontvangen, en wat voor een!! In een fraaie digipack met ingekleefd boekje van 12 pagina's doet Standaard alle ins and outs uit de doeken betreffende mogelijkheden van Suske & Wiske-charactermerchandising. Op de bijgeleverde DVD staan musicalfragmenten en dus ook een scène uit de Texasrakkers. Mooi object! Jaar van uitgifte staat er niet bij. Gezien een aantal reclame-uitgaven die in het begeleidende boekje staan, schat uw navorser de datering van dit digitale juweeltje zo rond 2008. (B)

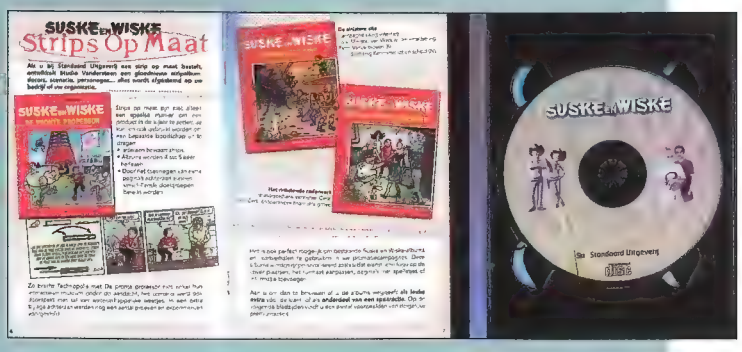

STUDIO NOODWEER TIMMERT AAN DE WEG... EN HOE!

Studio Noodweer is een professionele striptekenstudio, gevestigd te Nijmegen. De studio bestaat uit de tekenaars Rob Derks, Jan Dirk Barreveld, René Leisink en Michiel van de Vijver. Zij werken voor diverse media in binnen- en buitenland. Bekend is vooral hun prachtige, jaarlijks uitgegeven jaarverslag. Iedere keer weer in de stijl van een bestaand album van een stripicoon. Maar daar spreken wij misschien een andere keer over.

JA JA, ZE IS HEEL AARDIG EN HEEFT EEN GAVE
JA! ZE HEEFT HELE GOEDE IDEEËN, ELKE KEER ALS ZE NIEST!
OH JA? KOM DAN EENS MET EEN GOED IDEE!
EHM...
NOU? WAAR BLIJFT HET?
IK HOEF NU NIET TE NIEZEN!
JA, ZO KAN IK HET OOK! IK HEB OOK EEN IDEE: EEN TOETJE!
HELAAS... KAAW-BOY HEEFT DE BAKKERIJ VORIGE WEEK OPGEGETEN. WE MOETEN HET EVEN ZONDER TOETJES DOEN.
JA, KAAW-BOY HEEFT ONZE STAM IN ZIJN GREEP!
HET WAS NIET ALTIJD ZO. VROEGER WAS HET VEEL BETER! IK ZAL JULLIE VERTELLEN WAT MIJN OMA VAN MIJN OMA MIJ VERTELD HEEFT..
WAT EEN ELLENDELING, DIE KAAW-BOY!

Noodweer (1) - Strips voor camping De Hertshoorn : Gedurende het hoogseizoen van 2008 was Camping De Hertshoorn in Garderen omgedoopt tot een indianendorpje met iedere dag indianenactiviteiten voor de kinderen, die de avonturen van een indianenduo Toi-Toi en Ha-Tsjoe meebeleefden. Om de lol compleet te maken, verscheen er ook iedere week gedurende twee maanden een nieuw stripboekje van de hand van Michiel van de Vijver (tekst en tekeningen) en Rob Derks (tekst en kleur). In totaal negen lollige stripboekjes met elk een verhaaltje van acht paginaatjes. Vorige zomer heette de camping niet gewoon Camping 'De Hertshoorn', maar was de camping omgedoopt tot 'Hertsiwaka'. Dit was de naam van het dorp waar de Hertsianen Toi-Toi en Ha-Tsjoe woonden. Die zomer waren zij elke dag te vinden in 'Hertsiwaka'! En wat een feest was het die zomer: een heel Tipi-dorp stond op de camping. Met totempalen, een aangeknaagd boek(?) en iedere week moest er een voorwerp worden bemachtigd... Spannende activiteiten en spelen. Allemaal activiteiten voor kinderen tot een jaar of 12. En, dat het allemaal is opgevallen blijkt wel uit het feit dat camping De Hertshoorn met dit animatie-programma de ANWB/KCK Innovatie-Award 2008 heeft gewonnen! Daarnaast een derde plaats als meest kindvriendelijke camping van Nederland. Op website-foto's is te zien dat de deelname van de kampeerkids overweldigend was. Terug naar de oogstrelende oblong stripboekjes. Zoals we gewend zijn van Studio Noodweer zeer fraai getekend en ook dito uitgevoerd. Een prachtig project èn object. De stripboekjes waren te koop bij het 'Hertsianen-Winkeltje' of te bestellen via www.hertshoorn.nl/strips. Formaat oblong 210 x 150 mm, 12 pagina's plus omslag geheel in kleur op mooi papier. De prijs van de stripboekjes is Euro 2,00 per stuk. Dit is exclusief verzendkosten (max. Euro 2,64 per pakketje van 9 strips). De strips worden verstuurd inclusief de factuur die binnen 7 dagen voldaan dient te worden. Let op: speciale aanbieding: alle 9 strips voor Euro 12,00 i.p.v. Euro 18,00! JeePee denkt dat hij zijn hanen ook maar eens ter ontspanning naar die camping stuurt. Misschien dat ze dan wèl lust krijgen in de hennen... En anders maken wij indianentooien van hun staartveren. (NL)

Noodweer (2) - Jack waakt over de veiligheid van Amersfoort: Jack is een getekende Jack Russel, een aardig hondje dat zich in stripvorm bemoeit met de veiligheid van de stad Amersfoort. In verschillende uitingen van de gemeentelijke voorlichting komt dit grappige hondje terug, en dus ook zoals gezegd als strip, die o.a. verschijnt in het Amersfoortse huis-aan-huisblad Stadsberichten. Jack corrigeert daarbij allerlei onveilige situaties of becommenatrieert onveilige situaties. Misschien dat Jack maar eens langs moet komen in het kiekenkot van JeePee. Want het verkeer daar verloopt ook niet helemaal zoals het zou moeten.... Of, mijn haan beveiligt zich teveel in het vrijen!! Grretverdrrr....., altijd en eeuwig weer dilemma's!! (NL)

NOU COMMANDANT DEZE ONTRUIMINGS-OEFENING LIJKT ME EEN GROOT SUCCES!
ZEKERS! ONZE ROOKMACHINE HEEFT HAAR DIENSTEN WEER EENS BEWEZEN!
NU CONTROLEREN OF IEDEREEN BUITEN IS OF DAT ER NOG KUNSTEN IN HET PAND ACHTEREEN ZIJN.
MENEER! ER ZIJN NOG DRIE GASTEN BINNEN! NIET LUCHT WEL OF ZE NIETS IN DE GATEN HEBBEN.
DE HARDENBO
DIE ZITTEN IN HET NIET-ROOK-GEDEELTE!
LOKET 5
ONGELOOFLIJK! ALLE JONGENS HEBBEN IN SCHIPHOL AL N OPROEP GEKREGEN OM HUN IDENTITEITSBEWIJZEN AF TE HALEN EN MOET JK DIE DRUKTE NU EENS ZIEN!
IK SNAP DAT NIET.
WAAROM HEEFT NIET ZO LANG GEDUURD VOORDAT AL DIE JONGENS NAAR HET STADHUIS ZIJN GEKOMEN?
5
MAG IK JOUW PASFOTO EENS ZIEN?
NEE!
IK STA ER KEI-VERROT OP IK VIST ECHT NIET WAT IK AN MOEST DOEN! EN MIJN HAAR DANK IK HEB MANDEN VOOR DE SPIEGEL GESTAAN!

WALLONIË BD 2009: HET VADERLAND VAN HET BEELDVERHAAL.

In één van de vorige BSM werd reeds melding gemaakt van de fraaie tentoonstelling in het Paleis van Schone Kunsten te Brussel. In het overige – Franstalige – gedeelte van ons land is 2009 uitgeroepen tot "Het Jaar van het Beeldverhaal". Wallonë wordt gemakshalve dan ook het dito land genoemd. En daar is wel wat voor te zeggen, zeker als je kijkt hoe de zaken worden aangepakt. Allereerst heeft de dienst toerisme een pakket foldermateriaal uitgegeven dat er niet om liegt. Het meest in het oog springend daarbij is een grote A3 brochure (opengevouwen dus A2) van maar liefst 8 pagina's. Als illustrator/striptekenaar van dienst is Dany aangetrokken, u weet wel, van de schone madammekes en *Rozebottel*. Doorheen de gehele brochure komt een van zijn prachtige kindvrouwtjes thematisch terug. De brochure is schitterend uitgevoerd op zwaar, glanzend papier (MC) en staat maandsgewijs boordevol met allemaal evenementen en exposities die dit jaar in Wallonië plaats zullen vinden. En vrienden, dat zijn er veel, zeer veel...! Noem bijvoorbeeld de openstelling van het Hergé Museum in Louvain-la-Neuve, toch een gebeurtenis van de eerste orde. In de royale zijmarge van de Nederlandstalige brochure staat een essay van stripcoryfee Jean Auquier, die namens het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal een interessante verhandeling geeft

over de verwording van de strip in Wallonië. We zouden zeggen: pak uw woordenboekske, trek de stoute schoenen aan en trek en masse richting Wallonië, het loont zeer de moeite! Ondoenlijk om op deze plaats te gaan duiden wat er dit jaar allemaal te doen is op stripgebied in dit gewest ; de brochure, vergezeld van een algemener toeristisch exemplaar plus een boekje met boekingsadressen en hotel/pension-mogelijkheden waar de verschillende strip-illustraties verkleind in terugkomen, is te bestellen via de echt fraaie websites van de dienst toerisme op wallonie-toerisme.be of belgie-toerisme.be. Let wel, er wordt wel een kleine vergoeding in de kosten gevraagd. Of zoals de haan tot de kiekens sprak: niets voor niets..., en hij lepelde nog een eitje! (B)

SCHAT, IK HEB DE TOMTOM VERKOCHT
GOED ZO, JE KON TÓCH NIET MET DAT DING OVERWEG
IK GA 'M GELIJK BRENGEN ! ACACIASTRAAT 7, NIJMEGEN
BLIJF NIET HANGEN
DEZE MAN ZOU MIJN TOMTOM KOMEN BRENGEN PAYPAL
"VOOR HET LAATST GESIGNALEERD IN ALGERIJE"
IK GEEF JE JE GELD TERUG
VERMIST
PayPal
© MARK RETERA / COMICHOUSE.NL

Iets gekocht? Niet gekregen? Geld terug!

Met PayPal veilig en snel betalen op Marktplaats.nl

DIRK JAN ZET ZICH IN VOOR PAYPAL

Iedere stripcollectioneur is toch wel bekend met het fenomeen internetveiling. De meesten van ons kennen de dievenzooi die Marktplaats heet. Al het criminele oplichtersgespuis van Nederland èn België (zo ook een of andere S&W-koerier bij het station uit Geraardsbergen...) en hun aanhang mengen zich daar tussen het fatsoenlijke en goedgelovige kooppubliek. Een onderscheid is moeilijk aan te brengen. De sitebeheerders putten zich dan ook uit in waarschuwingen om u te gebieden waakzaam te zijn ten aanzien van vermeende of vermoedelijke oplichtingspraktijken. Diezelfde eigenaars zijn overigens ook de mensen die eBay beheren, een veilingsite die toch volgens heel andere normen te werk gaat. Zoals daar is een mooi feedbacksysteem en een klachtenregeling. Een ander veiligheidsinstrument dat zij hanteren is Paypal, vooral voor transacties via het buitenland een geliefd instrument voor betalingszekerheid. Betaling is gegarandeerd of andersom ook: geld terug. Nu dus ook voor Marktplaats. Een nadeel voor mensen die met kleine bedragen werken zijn de kosten die in rekening worden gebracht door Paypal. Sommige aanbieders berekenen die kosten domweg door, maar of dat de bedoeling is.... Maar daar gaat het hier niet om.
De mensen van Paypal vonden het tijd om zich wat meer te profileren en zich via het advertentiemedium en een strip wat meer te promoten. En ziedaar de geboorte van een heuse reclamestrip in het gratis dagbladen Spits en Metro, en... niet de eerste de beste!! Paypal heeft één van Neerlands meest populaire stripkarakters in de strijd gegooid: *Dirk Jan* van Mark Retera. Dat hij de aangewezen figuur is om het nut van Paypal aan te tonen mag uit bijgaand stripje, dat uit de advertentie gelicht is, blijken. In de dagbladen stonden twee stripjes en verder een algemene advertentie. Meerdere stroken zijn bij het ter perse gaan van deze rubriek niet gesignaleerd. Potverdrr...., had ik die hanen nu ook maar via Paypal aangeschaft, dan konden ze retour... Awel, ik denk dat ik via de spam in de e-mail maar eens wat viagra ga bestellen. Aanbieders genoeg. Misschien dat dat soelaas biedt. En zoniet kan den JeePee de pillekes misschien zelf nog gebruiken... (NL)

TOOS EN HENK - SPLINTER

Al sinds jaar en dag worden diverse Nederlandse dagbladpagina's onveilig gemaakt door het duo Toos en Henk, een actuele strip die dagelijkse gebeurtenissen nogal vilein en sarcastisch op de hak neemt. Het zal duidelijk zijn dat deze cartoons vaak goed zijn voor een hartelijke lach en dus goed zijn om de dag mee te beginnen. Tot voor kort was het de redactie onbekend dat deze cartoons ook in boekvorm verschenen. Op een speurtocht trof uw nijvere vergaarder echter bijgaand boekwerkje aan. Het oblong boekje voldoet niet helemaal aan de voorschriften die ooit aan een reclamestrip zijn gesteld. De stelling dat een reclamestrip meerdere plaatjes moet hebben is echter soms niet houdbaar. In het geval van Toos en Henk betreft het inderdaad een cartoon van één plaatje, maar altijd met tekstballonnen. En in een boekje verzameld lijkt mij dat toch echt een strip!! Enniewee, op het door uw razende reporter gescoorde boekje staan op de achterzijde 5 titels (zie bijgaande scan). Op de website van tekenaar Paul Kusters is echter alleen nog de kalender 2009 en een zgn. 'Gebruiksaanwijzing' leverbaar. Ook bij ander boekhandelaren en op internet waren de boekjes niet verkrijgbaar. Maar dat zijn de reguliere uitgaven, en daar gaat het in deze rubriek niet om. Ieder jaar kent de Nederlandse Dagbladwereld de Week van de Bezorger. Het hier besproken boekje is ter gelegenheid daarvan uitgegeven in 2005 en kado gedaan aan de Nederlandse krantenbezorgers. Uitgever is in dit geval PcM Distributiebedrijf (sinds kort in handen van den Belgique...). Het formaat van het boekje is oblong 215 x 165 mm., inhoud zwart/wit, omvang 124 pagina's, omslag kleur SC, geplastificeerd. Leuk boekje!! (NL)

Samengesteld met medewerking van Joop Schreurs, Rob Bosman, Willem Gay, Marc Lezy.

Redactie: Hans Bijman.

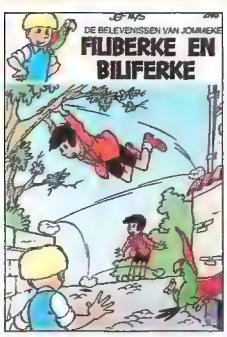

Opmerking: niet alle strips in onderstaande lijst zijn verkrijgbaar via de stripspeciaalzaken. In bepaalde gevallen gaat het om liefhebbersuitgaven of uitgevers die niet verdelen via stripwinkels. We beschikken over niet meer gegevens dan we hieronder vermelden.

Adhemar

Jerom: *De gevaarlijke jacht,* tek & scen: Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Cover: Luc Morjaeu. Deze uitgave van Jerom van Willy Vandersteen verschijnt in een oplage van 1250 genummerde ex.. Dit naar aanleiding van het 10 jarig bestaan van Stripwinkel Adhemar te Gent.

Jerom: *De blauwe luiaard,* tek & scen: Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Idem.

Jerom 6: *De catchkampioen,* tek & scen: Studio Vandersteen naar Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Cover: Luc Morjaeu. Oplage 1250 genummerde ex..

Jerom 7: *De paddestoelen,* tek & scen: Studio Vandersteen naar Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Idem.

Jerom 8: *De verdwenen professor,* tek & scen: Studio Vandersteen naar Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Idem.

Jerom 9: *De koekoeksklokkendief,* tek & scen: Studio Vandersteen naar Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Idem.

Jerom 10: *De* ruimteijskast, tek & scen: Studio Vandersteen naar Willy Vandersteen, sc 9,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Idem.

Atlas

Een dolende hond van een vader: *Biografie van Willem Elsschot,* scen: Kamiel Vanhole & tek: Dirk Geets, sc 19,95, zwart-wit, genre: biografie. Een biografie waarin fictie en realiteit op speelse wijze worden vermengd. Volgens het voorwoord werd deze strip 25 jaar terug getekend. Nu voor het eerst in boekvorm.

Ballon

De belevenissen van Jommeke 46: *De tocht naar Asnapije,* tek & scen: Jef Nys, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk

De belevenissen van Jommeke 125: *Drie in een slag,* tek & scen: Jef Nys, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Idem

De belevenissen van Jommeke 164: *Het verdwenen kasteel,* tek & scen: Jef Nys, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Idem

De belevenissen van Jommeke 196: *De Elfenbron,* tek & scen: Jef Nys, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Idem

De belevenissen van Jommeke 246: *Filiberke en Biliferke,* tek & scen: Jef Nys, sc 4,50, kleur, genre: humor/avontuur. Waarin Filiberke zijn dubbelganger ontmoet. De twee jongens zijn nauwelijks van elkaar te onderscheiden. Biliferke echter heeft een geheim, hij is een inbreker die door zijn oom op het dievenpad wordt gestuurd. Iets wat onze helden niet kunnen dulden. Ze lokken oompje in de val.

Jommekes grote spelletjesboek 4: *Met 3 verhalen en spelletjes,* diverse medewerkers & Jef Nijs, sc 5,95, kleur, genre: vakantieboek. Bevat volgende verhalen: 2 verhalen van Jommeke: *De fantastische tombola* & *De wijze neuzen* plus een verhaal van Langteen en Schommelbuik: *Duiveltjeskermis.* Aangevuld met spelletjes en puzzels.

Bezige Bij (De)

Verhalen van Olivier B. Bommel 3: *Heel betreurenswaardig*, tek & scen: Marten Toonder, hc 15,00, zwart-wit, genre: literatuur. Bevat volgende verhalen: 1:De Loodhervormer, 2: Het Verdwijnpunt, 3: Het Losgetrilde Inzicht.

Verhalen van Olivier B. Bommel 4: *Diepe roerselen,* tek & scen: Marten Toonder, hc 15,00, zwart-wit, genre: literatuur. Bevat volgende verhalen: 1:Het Ontsollen, 2: De Antiloog.

Verhalen van Olivier B. Bommel 5: *Daar steekt iets achter,* tek & scen: Marten Toonder, hc 15,00, zwart-wit, genre: literatuur. Bevat volgende verhalen: 1:De Spalt, 2: Een Bommelding.

Bovenstaande strips zijn strips met ondertekst.

Black Olive Press

De scherprechter van Korfoe, tek: Swarte & scen: Tim Krabbé, hc 5,00, zwart-wit, genre: leesverhaal. Is geen strip, maar een verhaal voorzien van tekeningen van Swarte.

Bonte

Bonte 7: Kari Lente: *Het Chinees beeldje,* tek & scen: Bob Mau, sc 10,00 kleur, genre: humor/avontuur. Herdruk, verscheen in 1971 in oblong bij uitgeverij Van den Bossche als premium bij aankoop van Knorr-produkten.

Bonte 14: Verhalen voor Canterbury, tek & scen: Lük Bey, sc 10, 00, kleur, genre: sagen en legenden. Zie recensie.

Lou Smog 6: *Paniek in het circus,* tek & scen: Georges Van Linthout, sc 10,00, zwart-wit, genre: detective. Bevat vier kortverhalen die eerder verschenen in het weekblad Kuifje: Paniek in het circus (1990 nr 46), Verrezen uit de dood (1990 nr 12), De postbode van gene zijde (1989 nr 20 tot 22), Strangler in the night (1986 nr 17) Uitgegeven t.g.v. Het 6de Stripfestival Knokke-Heist van 10 mei 2009.

Rolfke, Rulfke en Gritje als voetbalreporters: *Van mascotte naar de top,* tek: Geo & scen: Christiaen, sc 10,00, kleur, genre: voetbal. Of hoe hard het is om in voetbal de top te bereiken. In dit album is Matthias een voorbeeld van wilskracht en sportiviteit. Maar anderen denken er anders over hoe het in de sport moet toegaan. Omkoperij, onsportief gedrag, enz. Inderdaad, voetbal is oorlog. Album in opdracht van Taverne Het Bos. Achterflap met reclame voor de kindvriendelijke taverne Het Bos (hetbos.com)

Bonte in opdracht van VZW Stripromotie Knokke-Heist

Knokke-Heist: *Driemaal is scheepsrecht,* tek & scen: D'Auwe, sc 7,00, zwart-wit, genre: humor. De dagdagelijkse bezigheden van de organisatoren van het Stripfestival dik in de verf gezet. Met een flinke schep zout te lezen. Met als extra, zes pagina's van sponsors die steun verlenen aan het Stripfestival.

Boemerang (De)

Rooie Oortjes: *Romantiek-reeks 3,* tek: Jytéry & scen: Cazenove & Sulpice, sc 5,95, kleur, genre: versiertoer. Drie vrienden jagen op vrouwen. Bij twee van hen lukt het wonderwel. Alleen Wammes blijkt een kneus in het versieren.

Bries

Iedereen op zoek, tek & scen: Seb C, sc 12,95, kleur, genre: hedendaags. Zie recensie.

Spacedog, tek & scen: Hendrik Dorgathen, sc 9,00, boek met flappen, kleur, genre: woordloos avontuur. Een kleine hond reist naar de grote stad. Na een tijdje wordt hij opgepakt, en komt terecht in een dierenasiel. Waar de NASA hem selecteert voor een ruimtevlucht.

Uier 4, tek & scen: Ckoe, sc 5,50, kleur, genre: humor. Een uier die zich losrukte van de koe beleeft de meest absurde avonturen.

Casterman

Casterman Romans: Herinneringen 1, tek & scen: Jirô Taniguchi, sc met flappen 19,50, zwart-wit, genre: droomwereld. Zie recensie.

De reizen van Alex: *Egypte 3,* tek: Rafael Moralès naar Jacques Martin, historische

achtergrond: Léonardo Palmisano, sc 6,50, kleur, genre: historisch. Is geen strip, maar een soort van naslagwerk aangevuld met tekeningen van historische locaties.

Medusa1: *Het Gulden Vlies,* tek: Ersel & scen: Renot naar een scenario van Ersel, sc 5,75, hc 11,50, kleur, genre: historisch. Met zelfklever op voorplaat van hc met volgende opdruk: Bij de eerste oplage een gratis ex-libris.

New York Mi Amor, tek: Tardi & scen: diverse scenaristen, hc 14,95, zwart-wit, genre: avonturen. Bevat vier verhalen: 1: *De kakkerlakkenkiller*, herdruk, verscheen eerder in 1984 bij Casterman, scen: Benjamin Legrand, 2: *It's so hard*, verscheen voor het eerst in 1982 in het album *Dream is over* van uitgeverij Hans Matla, scen: Dominique Grange, 3: *Manhattan*, Verscheen in mei 1979 in A Suivre in de New Yorkspecial, scen: Tardi, 4: *De man die Hung vermoordde*, verscheen in juli 1982 in de New Yorkspecial van *L'Echo des Savanes*, scen: Dominique Grange.

De Nikopol Trilogie, tek & scen: Bilal, hc 39,95, kleur, genre: integrale. Bevat volgende albums : 1: *Kermis der Onsterfelijken*, 2: *Lady in Blue*, 3: *Koude Evenaar*. Opnieuw vertaalde en geletterde versie. .

Pol 26: *Pol en de inktvis,* tek & scen: C. & V. Hansen, sc 4,25, kleur, genre: avontuur.

Daedalus

Cogitatio: De wonderlijke avonturen van Nelson Lobster 2: *De kinderen van Verweesdistan,* tek: Florent Calvez & scen: Corbeyran; hc 15,95, kleur, genre: avontuur. De Zwarte Dame heeft nog een appeltje te schillen met Lester. Ze stuur een huurmoordenares op hem af. Maar diens charmes doen haar aarzelen. Is Nelson inderdaad een gewezen avonturier, of heeft hij een levendige fantasie?

Historiae: De Druïden 3: *De lans van Lugh,* tek: Jacques Lamontagne & scen: Jean-Luc Istin & Thierry Jigourel, sc 7,95, kleur, genre: sagen & legenden. Zie ook BSM 168.

Hodiernus: De wet van de Kanun 3: *Albanië,* tek: Michel Chevereau & scen: Jack Manini, hc 15,95, kleur, genre: thriller.

Zang van de vampiers 5: seizoen 1: *Sporen*, tek: Guérineau Richard & scen: Corbeyran Eric, sc 7,95, kleur, genre: occult. Herdruk, verscheen als nr 141 in de Collectie 500 van Talent.

Zang van de vampiers 6: seizoen 1: *Levensvormen* tek: Guérineau Richard & scen: Corbeyran Eric, sc 7,95, kleur, genre: occult. Herdruk, verscheen als nr 157 in de Collectie 500 van Talent.

Dargaud

Het kruis van Cazenac 10: De cyclus van de adelaar: *Het laatste kruis,* tek: Eric Stalner & Siro & scen: Pierre Boisserie & Eric Stalner, sc 7,95, kleur, genre: occulte thriller. Na de dood van zijn broer Henry wil Etienne kost wat kost de oorsprong van het kruis achterhalen. Als hij de oorsprong ontdekt, ontdekt hij ook het geheim van de familie Cazenac.

Insiders 7: *De draken van Peking,* tek: Garretta & scen: Bartoll, sc 5,75, kleur,

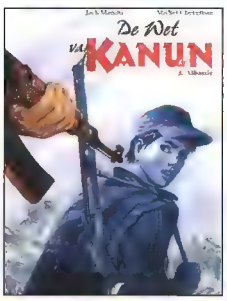

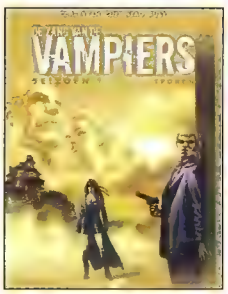

Verstripte literatuur

Canterbury Tales klinkt bekend in de oren. Velen maakten waarschijnlijk wel eens kennis met bovenstaand werk. Is het niet in boekvorm, dan wel ontdekt als lied, gedicht, toneelstuk of film. Het geheel werd oorspronkelijk geschreven door Geoffrey Chaucer, een Engels diplomaat en hoveling die naar verluidt 14 jaar lang verhalen verzamelde, ze bundelde en liet uitgroeien tot wereldliteratuur. Een klassieker als het ware, die 24 verhalen bevat van een groep van plusminus 30 pelgrims. Vanuit de herberg *The Tabard Inn* (Southwark) zijn ze op weg zijn naar Canterbury. Tot zover het historische gedeelte. Wie het bovenstaande aandachtig gelezen heeft, merkt meteen op dat de verhalen nog niet verschenen in stripversie. Een euvel dat nu rechtgezet wordt door Lüc Bey. Hij brengt naar alle waarschijnlijkheid als eerste deze klassieker in stripvorm en met verve. Hij maakt geen afgelikte prentjes, maar tekent figuren van vlees en bloed, behept met kleine onhebbelijkheden, hun eigen tics en karakters. Lüc somt de verhalen niet zomaar droogweg op. Hij geeft ze een eigen inbreng, of ze afwijken van de originele versie kan ons geen donder schelen. Als het maar leuk is om lezen. En leuk is het. Hij weet de onderlinge strijd tussen de pelgrims uit te diepen. Het zijn niet allemaal vrome lieverdjes zoals blijkt. De één weet iets over de ander, wat hij via een verhaal netjes uit de doeken doet. Helaas voor de drieste verteller, hij krijgt al snel lik op stuk. In een andere vertelling wordt hem flink het vuur aan de schenen gelegd. Ook de aanwezige geestelijken laten zich gelden. Ze houden niet van de soms platvloerse verhalen van het gewone volk. Voor hen mag het bij voorkeur verfijnder, geestelijker. Al laten ze zich wel flink in de luren leggen door een verkoper van relikwieën... Dit alles weet Lüc uitstekend te vangen in zijn interpretatie. Deze strip verveelt geen moment, het ene verhaal loopt vlot over in het andere. Mooi gedaan, Lüc, hopelijk blijft het niet bij deze ene strip. Er zijn nog andere klassiekers te verstrippen. We kijken er alvast naar uit.

WILLEM

Verhalen voor Canterbury
Lük Bey
Bonte, sc 10,00.

Iedereen op zoek
Seb C
Bries, sc 12,95.

Was het niet wijsgeer Diogenes, die – in ik weet niet welke eeuw – 's nachts met een lamp op zoek ging naar de zin en onzin van het leven? Kan zijn dat ik het fout heb. Gelieve geen aangepaste verklaring terug te sturen. We reageren er gegarandeerd niet op… Wat ieder van ons kan beamen, is dat ieder van ons wel eens op zoek gaat naar zichzelf. Zich daarbij bang afvragend wat de toekomst gaat brengen: of de crisis nog lang doorgaat, hoe lang we nog te leven hebben… Vul je overige levensvragen zelf maar in. In elk geval, of we ons nu zorgen maken of niet, het leven raast gewoon door. Dat heeft tekenaar Seb C al lang door. Beter nog, hij tekent voor ons een schijnbaar imaginaire wereld, maar wie tussen de lijnen doorleest, ontdekt dat het ook wel eens gedeeltelijk onze leefwereld kan zijn. Wie ziet al eens niet een jonge dame, die je best zou willen aanspreken? Maar de angst om voor gek aangezien te worden, doet ons snel onze weg vervolgen. Of wie onder ons zag zijn blind date niet een keer in rook opgaan, gewoon omdat je te laat op de afspraak was, of omdat de uitverkorene niet echt aan je vooropgestelde ideaal voldeed? Of als laatste voorbeeld, hoe ver kan je gaan in een zoektocht om te leven als een milieubewust persoon? Gaat het dan alleen maar om biologisch te eten, je te wassen met ecologische zeep, gaan fietsen in de regen omdat er brood op de plank moet, of gebruik maken van het openbaar vervoer? Of is er nog veel meer? Inderdaad, er is meer. Dit alles en meer maar geen oplossingen voor je vragen, vind je in de strip *Iedereen op zoek.* Het is niet echt de makkelijkste strip om lezen. Wie de strip vluchtig doorbladert, ziet alleen maar diverse kleuren, variërend van bruin, naar groen of geel. Dit is echt een strip om te lezen en te herlezen. Bij de eerste lezing vallen niet alle dingen direct op hun plaats. Levens lopen door elkaar, gaan van elkaar weg en ontmoeten elkaar toevallig weer. Zoals in het echte leven, net zoals je zegt. Seb C is als het ware een goochelaar die het leven en de zoektocht van ieder van ons netjes uit zijn hoge hoed tovert. Klasse. WILLEM

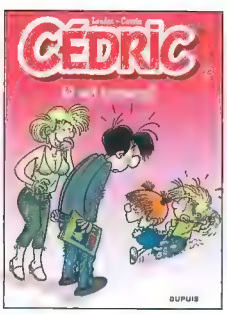

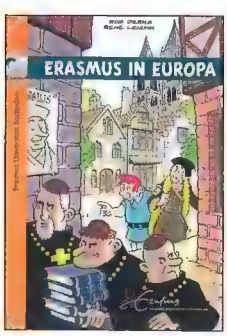

genre: thriller. Eerste deel van het Chinese tweeluik. Het slot van het tweeluik is voorzien oktober 2009.

Verre werelden 1, tek: Icar & scen: Leo, sc 5,75, kleur, genre: sciencefiction. Eerste deel van een drieluik. Twee kinderen in gezelschap van hun moeder landen op de planeet Altaïr-3 in een verre toekomst. Ze verwachten dat hun vader hen ophaalt, maar niets is minder waar. Hij lijkt als van de planeet verdwenen. Paul gaat op zoek naar zijn vader in het gezelschap van een Stepanerk, een groot buitenaards wezen. Zullen ze slagen in hun zoektocht?

Dupuis

Cédric23: *Ik wil trouwen!,* tek: Laudec & scen: Cauvin, sc 5,25, kleur, genre: humor. Terwijl Chen Cédrics grote liefde is, is Lily een blok aan zijn been. Zij klit aan hem als een kauwgombal. Ze gaat zelfs zo ver dat ze Chen bijt. Het tij keert als Lily in het ziekenhuis belandt, omwille van astma-aanvallen.

De kippen van Kentucky 1: *De kip en de klos,* tek: Olivier Saive & scen: Hervé Riche, sc 5,25, kleur, genre: humor. Politiesergeant Garcia moet samenwerken met officier Pepper, wiens vader, een gouverneur een handje hielp bij zijn benoeming. Dat ze samen niet het ideale politieduo vormen , kan ieder wellicht begrijpen.

Een verhaal van Robbedoes en Kwabbernoot door Schwartz en Yann 5: *Piccolo in veldgroen,* tek: Olivier Schwartz & scen: Yann, sc 7,95, kleur, genre: avontuur. Een avontuur met grote A. Het verhaal loopt te Brussel van het oorlogsjaar 1942 tot en met de bevrijding. Maar eer het zover is, doorzwemmen onze helden heel wat gevaarlijke watertjes.

Vrije Vlucht: Een vrijmoedige zomer 1 / 2, tek: Ruben Pellejero & scen: Dennis Lapière, hc 14,50, kleur, genre: liefde & politiek. De Amerikaanse fotograaf ziet de Italiaanse fotografe Tina Modotti terug. Samen trekken ze naar Mexico waar ze ontdekken dat er nogal wat overeenkomsten zijn tussen revolutie en expressionisme. Samen trekken ze op met de kunstguerrillero's.

Edu'Actief

Arin en het volk van de Hunebedbouwers 3: *De valse profeet,* tek: Roelof Wijtsma & scen: Frans Le Roux, sc 6,95, kleur, genre: historisch. Imprint 2007

Arin en het volk van de Hunebedbouwers 4: *De heerser van Hunsow,* tek: Roelof Wijtsma & scen Frans Le Roux, sc 6,95, kleur, genre: historisch. Imprint 2008. Bovenstaande albums verschenen reeds eerder in Nederland (zie imprint), maar worden nu pas verdeeld in België. Het zijn historische verhalen met een avontuurlijke inslag.

Erasmus Universiteit Rotterdam i.s.m. Studio Noodweer

Erasmus in Europa, tek: Rob Derks & scen: René Leisink & Rob Derks, sc 3,95, kleur, genre: verstript levensverhaal. Vertelt op humoristische wijze het leven van geleerde, schrijver en leraar Erasmus. De meeropbrengsten van *Erasmus in Europa* komen ten goede aan het *Erasmus Scholarship Fund* ter ondersteuning van talentvolle studenten.

Glénat

De laatste van de Schoenfelds 1: *De biecht van Agathe,* tek: Hervan & scen: Agnès & Jean-Claude Bartoll, hc 14,95, kleur, genre: thriller.

De mysteries van Osiris 3: *De samenzwering van het kwaad,* tek: Benoit Roels & scen: Maryse & J-F Charles naar de boeken van Christian Jacq, hc 11,50, kleur, genre: historisch. Abydos, de acacia van Osiris kwijnt weg. Als de boom komt te sterven, kunnen de mysteries van de wederopstanding niet meer gevierd worden en gaat Egypte ten onder. Alle middelen zijn goed om de acacia te redden.

Dragonball: *Ultimate Edition 2,* tek & scen: Akira Toriyama, sc met stofomslag 11,75, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: actie.

Fruits Basket 6, tek & scen:Natsuki Takaya, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: fantasy.

Gals 4, tek & scen: Mihona Fujii, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: hedendaags.

Neon Genesis Evangelion 7: *Hoe een man vecht,* Yoshiyuki Sadamoto, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: nabije toekomst.

Rurouni Kenshin 3: *Beweegreden,* tek & scen: Nobuhiro Watsuki, sc met stofomslag 6,95, zwart-wit, genre: actie.

Hachel International SPRL (hachel-int.be)

Karlekijn in Knokke-Heist, tek & scen: Hachel & foto's: Albert Dewaegenaere & Jan Van Loon, hc 14,50, kleur, genre: fotostrip. Hachel laat een stripfiguurtje avonturen beleven in een realistisch fotodecor van Knokke-Heist. Oplage 600 ex.. De gewone uitgave bestaat uit 550 ex., genummerd van 1 t/m 550 met hardcover. Daarnaast verschijnen nog 50 ex. buiten handel, genummerd van HC 1 t/m HC 50. Alle ex. werden door de auteur gesigneerd.

Harmonie (De)

Horizonvervuiling, tek & scen: Paul Faassen, sc met flappen 19,90, zwart-wit met steunkleur, genre: beeldcolumns. Een werk waarin diverse beeldstijlen verwerkt zijn tot één geheel (had beter papiervervuiling als titel gehad)

Sigmund weet wel raad met vakantie, tek & scen: Peter De Wit, hc 9,90, zwart-wit, genre: humor. Sigmund en vakantie… een schijnbaar onmogelijke opgave.

Kana

Detective Conan 10, tek & scen: Gosho Aoyama, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: detective.

Nana 12, tek & scen: Ai Yazawa, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: muziek/liefde.

Naruto 17, tek & scen: Masashi Kishimoto, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: ninja avontuur.

Yu-Gi-Oh 19, tek & scen: Kazuki Takahashi, sc met stofomslag 5,95, zwart-wit, genre: duel/avontuur.

Le Lombard

Bob Morane 45: *De tanden van de tijger 1,* tek: Coria & scen: Vernes, sc 5,75, kleur, genre: avontuur. Een expeditie naar de Himalaya, waar zich de verdwenen stad Leng zou bevinden, ontaardt voor Bob, Bill, prof Clérambard en Frank Reeves in een nachtmerrie. Ze ontdekken een geheime basis, met als doel het westen aan te vallen. En dan zijn er ook nog de yeti, beter bekend als de verschrikkelijke sneeuwmannen…

De legende van het wisselkind 2: *De Boeman,* tek: Xavier Fourquemin & scen: Pierre Dubois, sc 7,95, kleur, genre: fantasy. Het wisselkind, behept met magische krachten, zou volgens elfentraditie de strijd kunnen aangaan met de duistere wezens die de Heer van de Chaos dienen. Maar eer het zover is!

Wisher 3: *Glee,* tek: Giulio De Vita & scen: Sebastien Latour, sc 7,95, kleur, genre: fantasy. 3000 jaar geleden verdween het ras van de djinns. Maar wie weet is Nigel, een kleine oplichter in het Londen heden ten dage, een mogelijke overlevende?

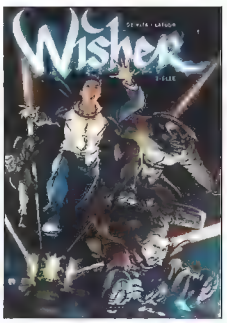

Jeugdjaren

Van de Japanner Jirô Taniguchi heeft waarschijnlijk nog nooit iemand gehoord? Toch zijn er bij uitgeverij Casterman al twee titels onder zijn naam verschenen, namelijk *De wandelaar* en *De magische berg*. Beiden boeken werden op de markt gebracht op groot formaat met harde kaft en zijn niet als manga bedoeld. Onlangs verscheen een derde deel van deze auteur met als titel *Herinneringen* in de *Collectie Romans.* Wat mij direct opviel aan deze collectie is de prachtige verzorgde uitgave van Casterman. Daarvoor al mijn petje af. Wat mij ten tweede zeer verbaasde, is het sterke en het ontroerende verhaal in deze manga van Jirô Taniguchi. De auteur blinkt uit in het schrijven van prachtige verhalen en besteedt tegelijkertijd veel tijd aan het uitdiepen van zijn personages en hun interactie met elkaar. Waar menig stripauteur genoegen neemt met doelgerichte handelingen en dialogen, richt Taniguchi zich op de innerlijke zieleroerselen van zijn personages. Hij doet dit zonder te vervallen in een overvloed van kaderteksten en pratende hoofden. In plaats daarvan neemt hij de tijd en kijkt hij – tezamen met zijn personages – vol verwondering om zich heen. En de lezer, die maakt zich maar wat graag deelgenoot van dit geheel. *Herinneringen* is zo'n pareltje van schoonheid dat eind van het jaar in menige top tien nog hoge ogen zal doen opgooien. Het verhaal begint wanneer de 48-jarige zakenman Hiroshi in de verkeerde trein stapt en in zijn geboorteplaats belandt. Nu hij daar toch is, besluit hij een bezoek te brengen aan het graf van zijn overleden moeder. Tijdens het bezoek wordt hij plotsklaps terug gekatapulteerd in de tijd. Hij is opnieuw veertien jaar, maar dan wel met 48 jaar aan herinneringen en ervaringen in zijn hoofd... Dolend en gek geworden van angst keert hij terug naar zijn ouderlijk huis. Daar aangekomen wacht hem een bolwassing van zijn vader en moeder voor zijn late thuiskomst. Kan hij hen vertellen wat er gebeurd is of zal men hem voor gek verklaren? Hij besluit te zwijgen en de gebeurtenissen af te wachten. Op school ontmoet hij weer zijn oude jeugdvrienden en door zijn kennis wordt hij al snel de beste van de klas. Zelfs het knapste meisje van de klas wordt verliefd op hem, wat in zijn beste herinneringen echter nooit heeft plaatsgevonden. Nu hij ziet dat hij het verleden kan veranderen, besluit hij om zijn vader alsnog tegen te houden. Die verliet namelijk het gezin om nooit meer terug te keren. Waarom, was voor hem toen de grote vraag, maar hij gaat nu op zoek naar de antwoorden en zal proberen om zijn vader alsnog te stoppen van dit rampspoedige besluit, dat een zware stempel op zijn jeugd en dat van zijn moeder drukte in die tijd. Of dit alles gaat lukken kunnen we pas ontdekken in het tweede deel van dit tweeluik. Laat maar komen Casterman, zou ik zo zeggen. WALLIE

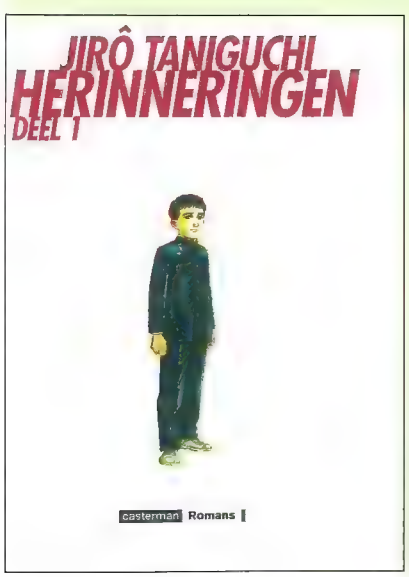

Casterman Romans:
Herinneringen 1
Jirô Taniguchi
Casterman, sc 19,50.

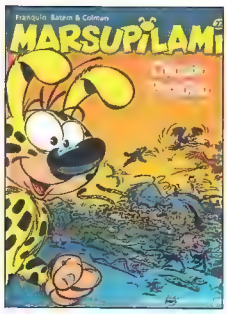

Wie verre reizen doet

Het zal je maar overkomen! Je bent met het verkeerde been uit het bed gestapt. Je hebt razende tandpijn. En tot overmaat van ramp word je op je werkplek onder geniesd met de ziektekiemen van je collega Maxim. Kan het nog erger? Ja! Tot overmaat van ramp stuurt je werkgever, in dit geval de mini geheime dienst Figaro, je met de veerboot naar Engeland. Een mens zou voor minder zijn ontslag geven. Zo niet Peck, hoe zeer het ook tegen zijn zin is, hij verzaakt niet aan zijn plicht. Samen met zijn rechterhand Emma Fox komt hij terecht bij lord Stanley Speed, wiens zoon op mysterieuze wijze werd vermoord in een theater. Onmogelijk, volgens de bedroefde vader. Zijn zoon werd namelijk maanden geleden in Texas geëxecuteerd met een dodelijke injectie wegens drughandel met dodelijke afloop voor een minderjarige. Mysteries genoeg dus voor ons duo. Het wordt nog geheimzinniger als CIA agent James Bounty onze helden wil uitschakelen. Dit om hen te beletten de waarheid te ontdekken over de zoon van Stanley Speed… Steve weet een leuk verhaal op te zetten met heel wat plotwendingen en onverwachte gebeurtenissen, voorzien van de nodige humor en spanning. Figaro, een reeks met groeipotentieel. Het is Steve van harte gegund. WILLEM

Figaro 3: De marscode
Steve Van Bael
Standaard Uitgeverij,
sc 5,25.

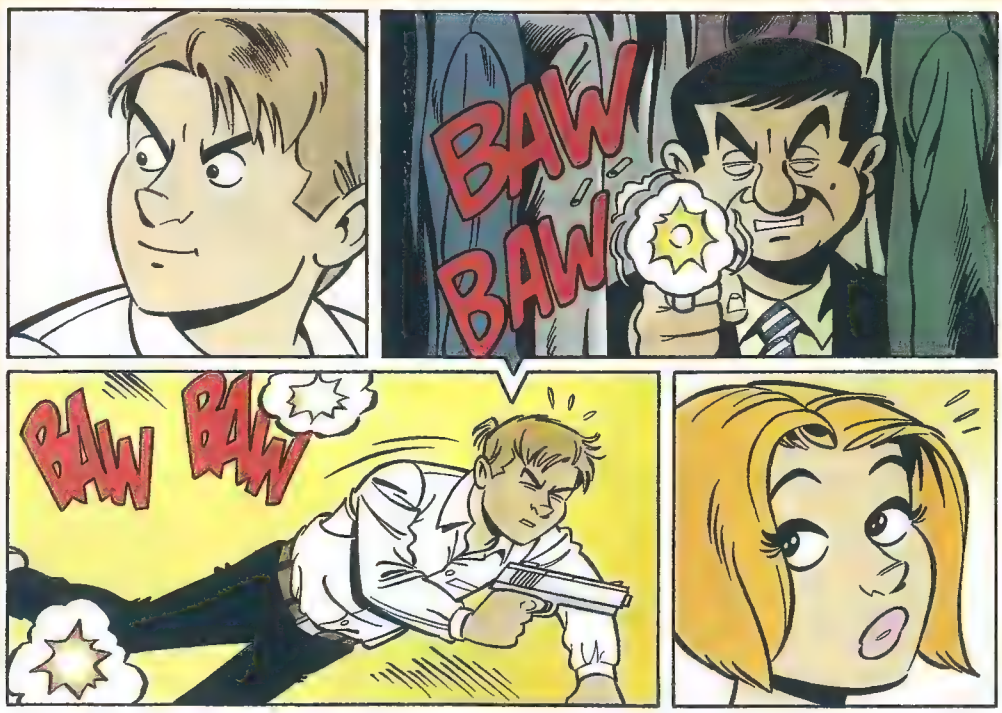

Marc Verhaegen

Potlood 1: *Strips en illustraties in potloodtekeningen van Marc Verhaegen, mei 2009, verschijnt onregelmatig,* samenstelling Marc Verhaegen, sc 6,50, zwart-wit, genre: stripblad. Oplage 500 ex.. Met de terugkeer van *De ongewenste* een stripfiguur die ontstond in 1978. Een kijkje op Marcs nieuwste strip voor Eureducation met name *Henry Hudson: Het ontstaan van Nieuw-Amsterdam.* Ook *Lottoman* maakt zijn opwachting net als *Ronny Ramp*. En als afsluiter *De hond Moustache en de Broek,* een verhaal dat verschijnt in het stripboek *Brusselse Legenden.*

Marsu Productions

Marsupilami 22: *Chiquito Paradiso,* tek: Batem & scen: Colman, naar een personage van Franquin, sc 5,25, kleur, genre: humor/avontuur. Felicia Devort een vermogende zakenvrouw wil een deel van de Palombiaanse jungle omvormen tot landbouwgrond. Met in de nabijheid en groot dierenpark, met als attractie...? Raad eens!

Memphis Belle

Avatar de laatste luchtmeester 8, diverse tekenaars & scenaristen, sc 6,99, kleur, genre: cine-manga.

Oogachtend

Ergens waar je niet wil zijn, tek & scen: Brecht Evens, sc 24,00, kleur, genre: graphic novel. Met deze grafische roman legt Brecht de lat voor het genre opnieuw hoger: experimenteel maar ook toegankelijk en herkenbaar. Virtuoos tekenwerk, levensechte personages en boeiende dialogen.

Oog & Blik/De Bezige Bij 1

Zwart gat, tek & scen: Charles Burns, hc 24,95, zwart-wit, genre: horror. Black Hole gaat over pubers die de liefde ontdekken, maar die na de eerste keer met een besmet iemand, licht vervormd raken, of uitgroeien tot ware monsters.

Saga uitgaven

Collectie Bamboe: The village 1: *De ingenieur,* tek: Bertrand Marchal & scen: Rodolhe, sc 7,99kleur, genre: thriller. Een man die zijn geheugen kwijt is, ontwaakt in een onbekende stad. Wie is hij, en wat is zijn opdracht?

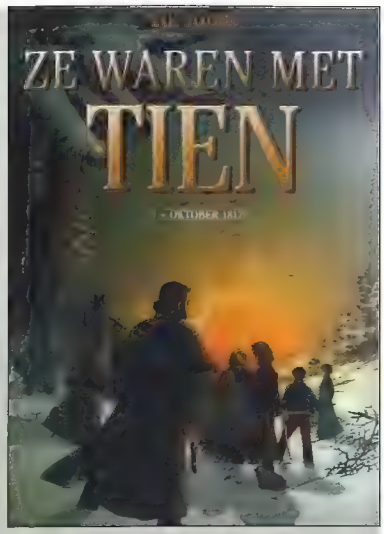

Ze waren met tien 1:
Oktober 1812
Eric Stalner
12 bis, hc 15,95.

23 oktober 1812. Niet langer bij machte het tij te keren in de oorlog met Rusland, licht de grote veroveraar Napoleon zijn hielen. Zoals het meestal gaat, laat een verdreven veroveraar een puinhoop achter. Het Kremlin werd opgeblazen en Moskou is verworden tot een spookstad. Of toch bijna… enkele honderden gewonde Franse soldaten worden gewoon achtergelaten als slachtvee voor de Russische troepen en wraakzuchtige plunderaars. Onder hen dokter Jean-Baptiste, zijn vriend kapitein Philippe De Marcy, commandant Coligneau en een doktersassistent. Omwille van de verwonding van de kapitein en de commandant verblijven ze bij de jonge gravin Marjana Anatoljevna Gorlanov. Door een letsel aan de ogen is ze voorlopig het zicht kwijt. Omwille van haar vermeende collaboratie met de Fransen wil een aantal boeren haar een lesje leren. Haar woning wordt bestormd. Op het moment dat de belegerden bijna het onderspit delven, daagt heethoofd luitenant Jérôme Laroche op, die het niet kan laten om zijn Franse medemens in nood te helpen. Dank zij zijn krachtdadig optreden worden de plunderaars op de vlucht gedreven. Na deze schermutseling dagen als motten rond een kaars uit het niets nog een aantal achtergebleven soldaten op. Waarna een aangehouden koets met een zwaargewonde het konvooi aanvult. Allen besluiten ze Moskou te verlaten, en op goed geluk Frankrijk te bereiken. Maar eer het zover is, staat hen nog heel wat te wachten. Honger, sneeuw, ontberingen en verraad door eigen landgenoten. Want niet iedere landgenoot blijkt te vertrouwen. In oorlog en liefde is immers alles toegestaan. Het verhaal komt geloofwaardig over. Eric Stalner weet tekeningen en scenario samen te voegen tot een coherent geheel. Het verhaal leest als een sneltrein, je gaat sneller lezen om toch maar te weten wat er op de volgende pagina gebeurt, en hoe het met onze verschoppelingen verder gaat. Stalner brengt een historisch epos, dat kan uitgroeien tot een klassieker in het genre. WILLEM

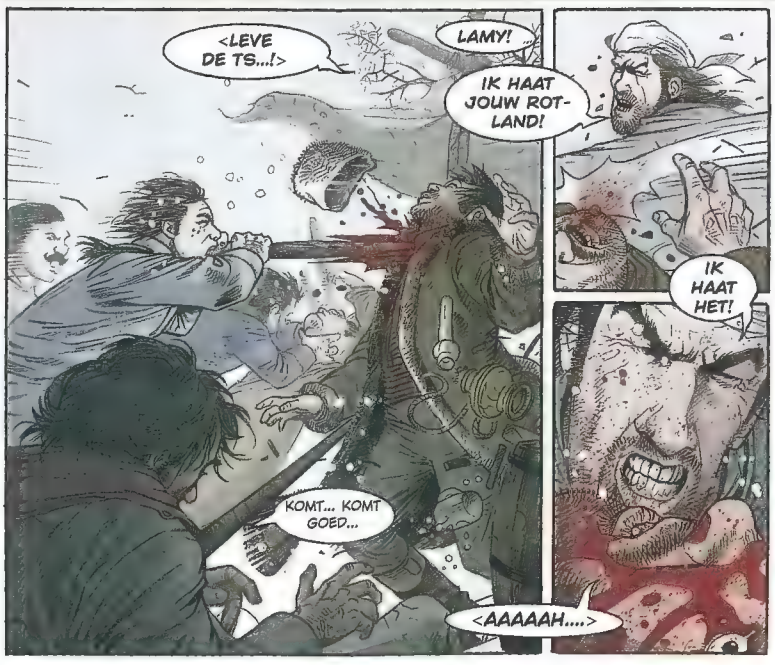

Collectie Bamboe: Sienna 1, tek: Chetville & scen: Stephen Desberg & Filmore, sc 7,99, kleur, genre: avontuur.
Collectie Luna: Dread Mac Farlane 4: *Nyambura,* tek & scen: Marion Poinset, sc 7,99, kleur, genre: fantasy.

Sherpa

Arq 12: *Missie,* tek & scen: Andreas, hc 17,50, kleur, pagina 47 gedeelte zwart-wit, pagina 48 zwart-wit, genre: psychologisch avontuur.

Silvester

Belem 1: *De tijd van de schipbreukelingen,* tek & scen: Jean-Yves Delitte naar een idee van Eric Adam, hc 14,95, kleur, genre: maritiem. Volgens de tekenaar/scenarist is het een hervertelling van een zekere Gwénolé Leguadek die op de Belem aanmonsterde tijdens diens eerste reis. Dat is ook de reden dat de geschiedenis zoals wij die kennen, in deze strip niet geheel wordt gerespecteerd.
Bob Dylan Revisited: *13 songteksten in beeld gebracht,* tek: Thierry Murat, Lorenzo Mattotti, Nicolas Nemiri, François Avril, Jean-Claude Götting, Christopher, Bézian, Dave McKean, Alfred, Gradimir Smudja, Benjamin Flao, Jean-Philippe Bramanti & Zep, cover: Gradimir Smudja, schutblad: Thierry Murat & titelblad: Jean-Philippe Bramanti & cover achterzijde: Benjamin Flao, scenario van het verhaal *Like A Rolling Stone:* Raphaëlle Le Rio & Maël Le Maé, hc 24,95, kleur & zwart-wit, genre: songverstripping. Mooi!
Bone 3 eerste cyclus, voorjaarsequinox: *In het oog van de storm,* tek & scen: Jeff Smith, hc 19,95, kleur, genre: fantasy. Ontsnappingen door het oog van de naald, geheimen die diep begraven werden. Het wordt steeds spannender voor de Bones.
De lemen troon 2: *De brug van Montereau,* tek: Theo & scen: Nicolas Jarry & France Richemond, hc 14,95, kleur, genre: historisch avontuur.
De Verborgen Geschiedenis 3: *De Graal Van Montsegur,* tek: Goran Sudzuka & Geto scen: Pecau, hc 14,95, kleur, genre: historische fantasy. Herdruk.
De Verborgen Geschiedenis 4: *De Sleutels van Sint Pieter, tek:* Leo Pilipovic & scen: Jean-Pierre Pécau, hc 14,95, kleur, genre: historische fantasy. Herdruk.
De Verborgen Geschiedenis 12: *Lucky Point,* tek: Igor Kordey & scen: Jean-Pierre Pécau, cover: Manchu & Olivier Vatine, hc 14,95, kleur, genre: historische fantasy. Twaalfde album uit een veertiendelige serie.
Dirkjan 6, tek & scen: Mark Retera, sc 7,50, kleur, genre: humor. Herdruk.
Dirkjan 7: tek & scen: Mark Retera, sc 7,50, kleur, genre: humor. Herdruk.
Dirkjan 8: tek & scen: Mark Retera, sc 7,50, kleur, genre: humor. Herdruk.
Golden Cup 3: *Wolven in de wedren,* tek: Alain Henriet & scen: Daniel Pequeur,

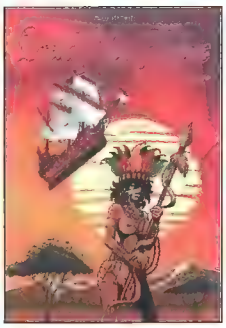

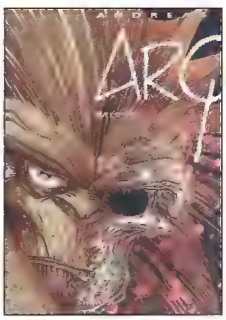

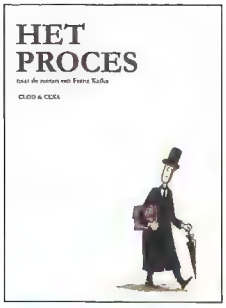

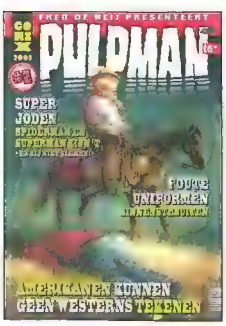

cover: Manchu, hc 14,95, kleur, genre: sciencefiction. Dakota zit nog steeds in de race. Helaas weet hij niet dat zijn ex-mentor zijn ondergang gezworen heeft.

Het proces, tek: Clod & scen: Ceka , naar de roman van Franz Kafka, hc 14,95, kleur, genre: verstripte literatuur. Eén der betere strips in het genre. Klasse.

Zeven 5: *Zeven strijdsters,* tek: Francis Manapul & scen: Michaël Le Galli, hc 14,95, kleur, genre: historisch avontuur. Libische woestijn zevende eeuw. De hoofdstad van het koninkrijk N'Nas Amon wordt belegerd. Zeven vrouwen moeten de kroonprins naar een rotsstad brengen. Maar eer het zover is…

Sombrero

Manara Collectie 3: *De Schakelaar 3,* tek & scen: Milo Manara, sc 7,95, zwart-wit, genre: erotiek. Herdruk.

Zwarte Reeks 157: *Sexy schooljuf,* tek & scen: Celestin, sc 8,25, zwart-wit, genre: erotiek.

Standaard Uitgeverij

De avonturen van Urbanus: 1, 2, 25, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, tek: Linthout & scen: Linthout & Urbanus, sc 5,25, kleur, genre: humor. Herdrukken.

De avonturen van Urbanus 133: *Lokerse paardenworsten,* tek: Linthout & scen: Linthout & Urbanus, assistentie Steven De Rie, sc 5,25, kleur, genre: humor. Poep, mest, dode vliegen en een primitieve stam, Lokenaars genaamd , vormen de ingrediëntenlijst van dit dolkomische verhaal.

De Rode Ridder 222: *De Duisterburcht,* tek & scen: Martin Lodewijk & Claus, sc 5,25, kleur, genre: historisch avontuur.

De Rode Ridder 222: *De Duisterburcht,* tek & scen: Martin Lodewijk & Claus, hc luxe 49,99, kleur, genre: historisch avontuur. Album met wikkel en verpakt in krimpfolie, met als extra 8 extra pagina's. Als de Rode Ridder overvallen wordt door een onweer, vind hij onderdak in een somber uitziende burcht. Maar al snel blijkt dat er iets niet pluis is. Aan Johan om de raadsels op te lossen.

De Smurfen 14: *De Vliegsmurf* , tek & scen: Studio Peyo, sc 5,25, genre: humor. Herdruk

De Smurfen 18: *De Juwelensmurfer,* tek & scen: Studio Peyo, sc 5,25, genre: humor. Herdruk

De Smurfen 20: *De Wilde Smurf,* tek & scen: Studio Peyo, sc 5,25, genre: humor. Herdruk

De Smurfen: *Smurfenstreken 3,* tek & scen: Studio Peyo, sc 5,25, genre: humor. Herdruk

De Smurfen vakantieboek, tek & scen: Studio Peyo, sc 8,95, genre: vakantieboek. Bevat knotsgekke strips, spelletjes en stickers. Album verpakt in plastiek zak met zelfklever met volgende opdruk: Met de allerleukste Smurfenstickers.

Figaro 3: *De marscode,* tek & scen: Steve Van Bael, sc 5,25, kleur, genre: detective. Zie recensie.

Kiekeboe quizboek, samenstelling Merho, sc 16,95, genre: quizboek. Is geen strip, maar een een boek gevuld met vragen over het Kiekeboe-imperium, aangevuld met strippprentjes. Voor de echte fans die hun kennis eens willen testen.

Suske en Wiske 69, 85, 86, 98, 99, 104, 111, 113, 117, 125, 149, 158, 168, 220, 231, 247, tek & scen: Studio Vandersteen, sc 5,25, kleur, genre: humor/avontuur. Herdrukken met nieuwe cover.

Suske en Wiske 304: *De jokkende joker,* tek: Luc Morjaeu & scen: Peter Van Gucht naar een idee van School de Hoeksteen uit Vlaardingen (Nederland), sc 5,25, kleur, genre: humor/avontuur.

Suske en Wiske 304: *De jokkende joker,* tek: Luc Morjaeu & scen: Peter Van Gucht naar een idee van School de Hoeksteen uit Vlaardingen (Nederland), hc luxe 49,99, kleur, genre: humor/avontuur. Album met wikkel en verpakt in krimpfolie, met als extra een zeefdruk. Oplage 500 ex.. Na een bezoek aan het poppentheater van Moe marionet blijkt Schanulleke, het popje van Wiske spoorloos. Het popje wordt gebruikt als lokmiddel om Wiske om te toveren in een houten pop. Zij kan alleen terug haar menselijke gedaante aannemen als ze Komedie en Tragedie terugbrengt naar hun poppenkast in het poppenwoud.

Standaard Uitgeverij i.s.m. De Fameuze Fanclub

De Van Zwollem-trilogie, tek & scen: Studio Vandersteen, hc formaat A4, 65,00, kleur, genre: humor/avontuur. De Van Zwollem-trilogie werd gerealiseerd ter gelegenheid van de tweeëntwintigste Fameuze Fanclubdag op 17 mei 2009 te Nieuwegein. Deze uitgave verscheen in een beperkte oplage van 500 genummerde ex. en 20 auteurs- en uitgeversex. van A tot en met T. Is een bundeling van *Het Sprekende Testament, De Kaartendans* en *De Gladde Glipper.* Met als extra: 8 pagina's achtergrondinformatie over *Van Zwollem, al meer dan 50 jaar prettig gestoord en geliefd.*

Suske en Wiske: *De Toetercup,* tek: Luc Morjaeu & scen: Peter Van Gucht, hc formaat A 4, 49,99, kleur, genre: humor/avontuur. Deze luxe-editie van De Toeterclub werd gerealiseerd ter gelegenheid van de tweeëntwintigste Fameuze Fanclubdag op 17 mei 2009 te Nieuwegein. Deze uitgave verscheen in een beperkte oplage van 500 genummerde ex. en 20 auteurs- en uitgeversex. van A tot en met T. Met als extra 8 pagina's met een selectie uit de schetsen en het voorstudiemateriaal dat Luc Morjaeu ontwierp voor dit album.

Strips in Voorraad

Favole 3: *Bevroren licht,* tek & scen: Victoria Francés, hc met stofomslag 17,00, kleur & zwart-wit, genre: horror/vampirisme. Derde en laatste deel in deze schitterend getekende reeks.

12Bis

Gezellen van de schemering, tek & scen: François Bourgeon, hc 55,00, kleur, genre: fantasy. Herdruk, integrale uitgave.

Kinderen van de wind 1: *Het meisje in het want* , tek & scen: François Bourgeon, 15,95, kleur, genre: historisch avontuur. Herdruk.

Kinderen van de wind 2: Het *gevangenisschip,* tek & scen: François Bourgeon, 15,95, kleur, genre: historisch avontuur. Herdruk.

Ze waren met tien 1: *Oktober 1812,* tek & scen: Eric Stalner, hc 15,95, kleur, genre: historisch avontuur. Zie recensie.

Uitgeverij L

De avonturen van Havank 2: *De schaduw op de tast,* tek & scen: Danier, sc 8,90, hc 16,90, kleur, genre: avontuur. Sc en hc hebben een andere cover. Persoonlijk vind ik de cover van de sc mooier.

Lanfeust van de sterren 8: *Kometenbloed,* tek: Didier Tarquin & scen: Christophe Arleston, hc 16,90, sc 8,90, kleur, genre: fantasy.

Uitgeverij 't Mannekesblad

Minerva Serie: De avonturen van Rud Hart: *Space Shuttle gekaapt GVA,* tek & scen: Gilbert Declercq, sc oblong 9,95, zwart-wit, genre: liefhebbersuitgaven. Oplage 150 genummerde ex.. Bevat een dossier over Vzw Ichthyosis Stichting België & Wie zijn de stripvrienden. Bevat een aantal platen waarvan de originelen verkocht werden ten voordele van de Vzw Ichthyosis Stichting België. De platen werden geschonken door tekenaar Gilbert Declercq.

Xtra

Fred De Heij presenteert: Pulpman 2, diverse tekenaars & scenaristen, sc 7,95, zwart-wit, genre: pulp & porno. Amusant.

Zirimiri Press Amsterdam

Nederland is mijn fantasie, tek & scen: Henrike Olasolo & Cristina Richarte, sc met flappen 19,95, kleur, genre: hedendaags. Of hoe buitenlanders die in Nederland komen wonen, een ander Nederland leren kennen, dan uit de toeristische folders.

ZOEKERTJESPAGINA

GEZOCHT

Ruilen: ik zoek de volgende weekbladen in quasi-nieuwstaat : Ons Volkske nrs 34 en 36 van 1946 - Kapoentje nrs 18-35-41-42-50-51-52-53 van 1948 en de nrs 1-2-3-6-7-8-11-12-17-25 van 1949, ik wil mijn nummers ruilen en 50 euro per stuk opleggen
Paul De Bont – 014 / 65 73 79 (169)

Gezocht : ik zoek de nrs 1 t/m 23 van Sprint MET bijlage en wil 50 euro per stuk geven
Paul De Bont – 014 / 65 73 79 (169)

Meccano van Hanco Kolk deel 1 (Beauregard - 1992) en deel 2 (Gilette - 1994) uitgegeven bij Arboris.
Paul.matthijs@skynet.be (167)

Vaillant Ik ben op zoek naar strips van Michel Vaillant.
dany.cornelis@gmail.com (167)

Varia Ik zoek nog :
Bessy 8 - De angst van Bessy , Ohee 2 20 21 22 en 71 ; Ciso 4 (Snoek) ; Ciso 16 ('t Kapoentje) ; Ciso 17 (Buck Danny) ; Robbedoes weekbladen nr's 1042 1654 1682 1728 1975 -1990 2000 2105 2121 2122 2152 2153 2199 2200 -2211 2400 ; De Smurfen Plakplaatjesalbum La parade des schtroumopfs / De smurfenparade (1985) ; Kramikske Ceres uitgave ; De (eerste) avonturen van Baard en Kale deze zijn getekend door Dernand Dineur en NIET door Will De verhalen van Dag en Heidi uit Zonnestraal : Het rode licht en De zilveren sleutel ; SloeberDe zilveren adelaar en De geheimzinnige baard. William.poortmans@telenet.be
GSM: 0474 - 304 181 (167)

De Wind in de Wilgen, eerste deel Het woeste woud, Standaard Uitgeverij, HC 2003. Tekenaar Michel Plessix.
Ben bereid een goede prijs te betalen.
Peter Poelmans, p.poelmans@skynet.be, 0495 69 47 97 (165)

Mooie originele cartoen / ritverslag van de Ronde van Frankrijk voor de krant door Marc Sleen.
koningpoefke@hotmail.com 0497/056430 (164)

Vroege titels uit klassieke reeksen, in eerste druk. Rikki, Amoras, Matsuoka, Beo, Kuifje in congo, etc... De albums mogen in zeer mooie maar ook in te restaureren staat verkeren. Ook interesse in origineel tekenwerk van deze auteurs, paginas of gelegenheidstekeningen
claesen.dirk@pandora.be (164)

Vance : Video, DVD of andere opname van het op donderdag 10 januari op Canvas uitgezonden Lux XL cultuurprogramma waarin Luc Janssen William Vance en Freddy Thielemans ontvangt. Verder ook oude kranten: GvA, HBvL, De Morgen met artikels over Vance, Van Hamme, ... Bijvoorbeeld HBvL van woensdag 8 juni 2005.
Carlos carlovds@hotmail.com (0479)56 45 85 (163)

Twee stripverhalen uitgegeven door Averbode.
1.De kat met de gouden staart 2.De strijd met de reus. De boekjes mogen in mindere staat zijn. Geef eerlijke prijs of ruilmateriaal
walter.lembrechts@telenet.be 050/415889 (162)

Eerste drukken van Suske en Wiske 4 kleuren reeks: 73. Het zoemende ei 1967 + 74. De koddige kater 1967
Ik betaal een nette prijs voor een album in goede staat. .....maar dan moet het wel een eerste druk zijn!! Ik wil wel altijd graag foto's/ scans zien voordat ik tot kopen overga!!
Ralph Dikmans rdikmans@home.nl 06-38544680 (160)

Ping (tijdschriftje Rabobank) 1e jrg:3 en 4 en 17e jrg.nr.10 Robbedoes losse complete nummers: 1271,1318,1324,1326,1328, 1652 en 1790.
Klaas KDeKrijger@cs.com (0031)-(0)229-201927 (160)

Vlaamse Filmkes : nummers onder de 615; **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *De ringelingschat, De geverniste zeerovers, De duistere diamant* ; **Tintin** oude zwart-wit of kleuralbums tot 1946 ; 't **Kapoentje** 1948 : 23,25,26, 27,29,30,31,33 t/m 41,43,44,45,51, 52; 1949 : 1-21, 38,39,41,42,44 t/m 50; **PEP** 1963: 1,2 - 1965: 4,28,49 ;

Robbedoes
losse nrs. 208,209,210,211,212,213,214,215,216,218, 219,220,221,222,223,241,252,254,260,299,315,317,321,333,334, 342,343,344,348,350,352,354,355,356,359,360,365,369,523,524, 525,526,527,528
met sprintbijlage : 812,813,814,815,816
met micro's : 1135/1136/1137/1138/1139/1140/1141/1142/ 1143/1144/1145/1155/1156/1157/1159/1160/1161/1162/1163/1664/ 1170/1171/1216/1239/1255/1270/1271/1275/1384/1390/1444/1445
met Extra bijlagen: 1368 (+de plakplaatjes) ; 1459 (+Jaap), 1577 (+Poster Marsu), 1601 (+Kerstbol), 1616 (+Poster Buck), 1653 (+Film Jaap), 1756 (+Poster Ruimte) ;
Kuifje losse nrs. 2° jaar nr17 ; 7° jaar nr 33 ; 12°(1957) nr 50,51,52; 14° nr 24 ; 16° nr 27 ; 21° nr7 ; 24°nr 6
Patrick Vranken brabant.strip@worldonline.be

AANGEBODEN

Ons Volk, 37 bundelingen in uitstekende staat vanaf jaargang 1954 tot 1968+ een aantal losse NR van Ons Volk 1970 ; 3 bundelingen van de Katholieke Illustratie 1963 met verhaal van Bessy +Kuifje De Juwelen van Castafiore
De Sutter Daniel 0478 / 780443 (169)

Originele pagina van Suske en Wiske uit het verhaal Angst op de Amsterdam, pagina 34 in het boek met stroken 121 t.e.m. 124
Lansens Patrick, infopat@skynet.be 058/23.85.89 (na 18h) (169)

Zoekertjes schriftelijk meedelen (brief of e-mail).
Telkens naam en gegevens vermelden a.u.b.

DOOR JEROEN DENTERS

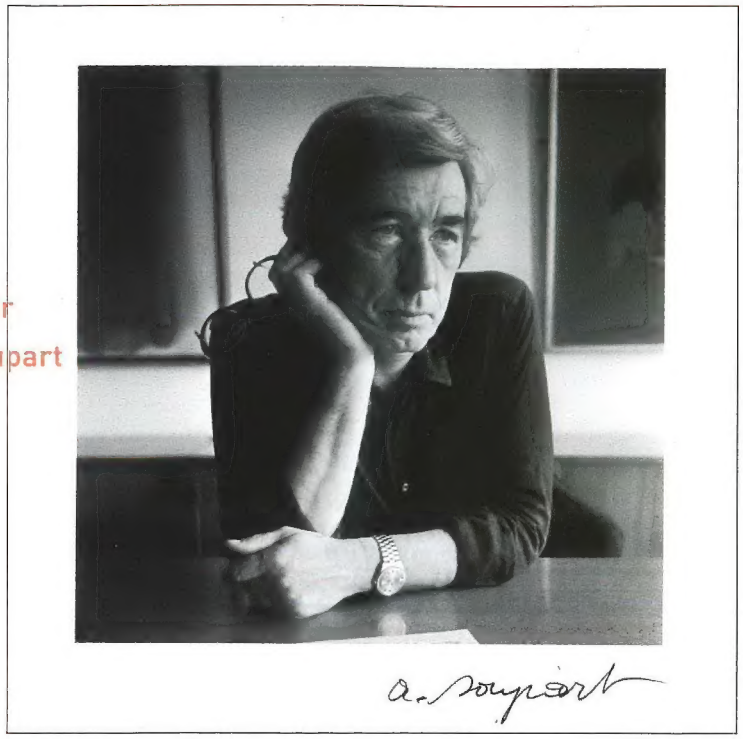

© André Soupart 2009

Hergé zelf is nu kunst geworden

In de Rotterdamse galerie Animaux was onlangs een expositie te zien met Hergé in de hoofdrol. Nee, niet als kunstschilder maar als verzamelaar van kunst. Een serie van 20 foto's toont de tekenaar temidden van zijn kunstwerken. De droom van Hergé om ooit in een kunstgalerie te hangen is uitgekomen. Al hij had het liever anders gezien...

Een mooie herfstdag in 2003. Op de Louizalaan 162 in Brussel wordt mij een mapje met enkele tientallen kleurenfoto's zenuwachtig aangereikt door archivaris Bernard Tordeur. Op het eerste gezicht niks bijzonders zou je zeggen. Of toch? Na wat geblader stijgt het bloed me naar de wangen. Zeker in het besef dat ik een van de happy few ben die dit onder ogen krijg. Als voormalig redactielid van *Duizend Bommen!*[1] had ik het voorrecht om diverse malen de archieven van de Fondation Hergé in Brussel te mogen bezoeken. Daarover in latere Kluifjes meer. Het was tijdens zo'n bezoek dat ik deze min of meer geheime map doorkeek. De foto's lieten de verzwegen en mislukte pogingen van Hergé zien om kunstschilder te worden.

MISLUKT SCHILDER

Op de zolder van zijn villa op de Dieweg in Brussel werden na de dood van Hergé zo'n kleine 50 schilderijen van zijn hand ontdekt. Gedurende één jaar, begin jaren '60, kreeg Hergé privé-schilderlessen van de Belgische abstracte schilder Louis Van Lint. Over de vorderingen die hij maakte, was de tekenaar niet tevreden. Hergé's schilderijen waren zonder uitzondering imitaties van bekende meesters als Miro, Klee en Poliakoff. Dat aan hem geen origineel, laat staan groot schilder verloren gegaan is, besefte hij zelf als geen ander. Abrupt staakte Hergé dan ook zijn pogingen om een carrière als kunstschilder van de grond te krijgen. Hij wilde niet dat zijn doeken ooit in de openbaarheid werden gebracht.

Maar behalve een mislukt schilder was Hergé ook een fervent kunstverzamelaar. Begin jaren '70 bezat hij een grote collectie kunst, resultaat van jarenlang deel uitmaken van de Brusselse art-scène die hem adviseerde welke schilderijen hij het best kon aankopen. We weten ondertussen dat Hergé van plan was om ook een verhaal van Kuifje, *Tintin et l'Alph-Art* of *Kuifje en de Alfakunst*, te situeren in het besloten kunstwereldje. Het zou zijn onvoltooide opus worden.

In 1973 bedacht de Brusselse fotograaf André Soupart het plan om samen met regisseur Luc Monheim een reportage te maken over de schilderijen en andere kunstobjecten die Hergé inmiddels bij elkaar had gesprokkeld. Monheim zou de tekenaar interviewen, Soupart nam de foto's voor zijn rekening. Het idee was om het eindresultaat aan te bieden aan geïnteresseerde magazines. Maar de opnameband met het interview raakte kwijt en de foto's bleven lange tijd ongepubliceerd. Hergé zelf zou ze zelf in ieder geval nooit meer te zien krijgen.

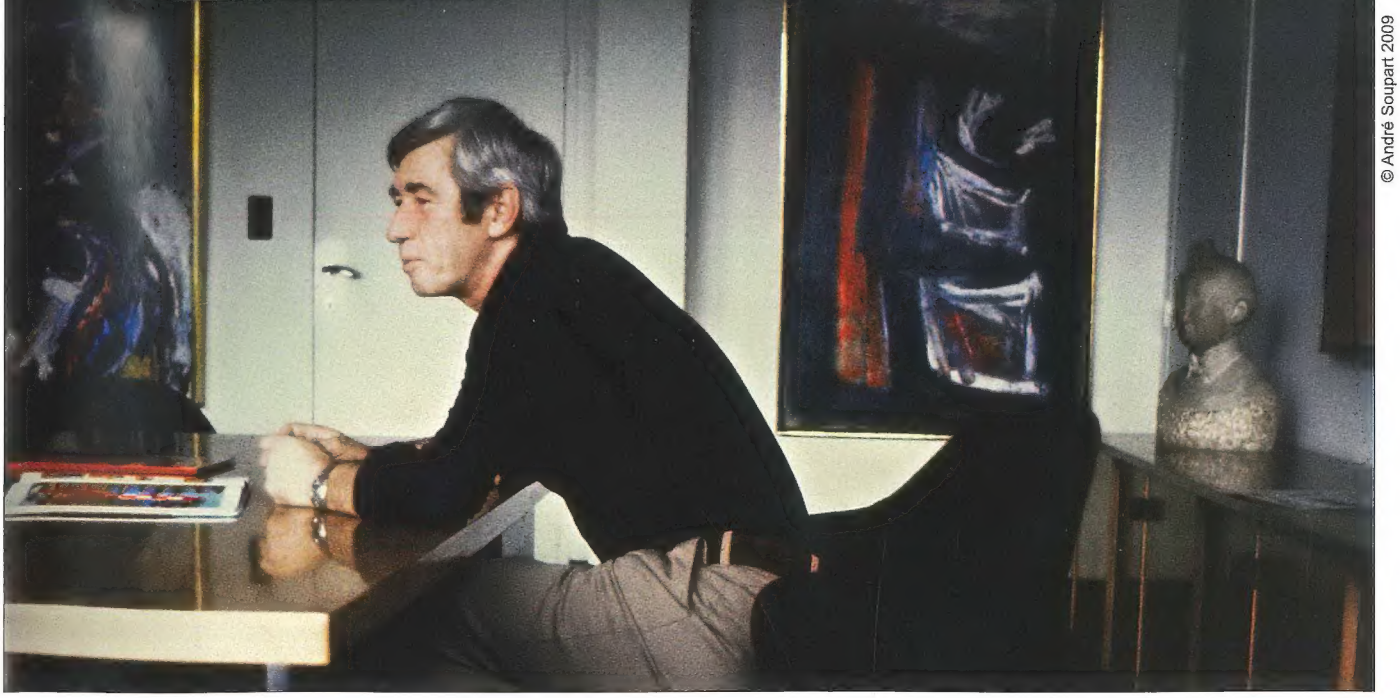

© André Soupart 2009

© André Soupart 2009

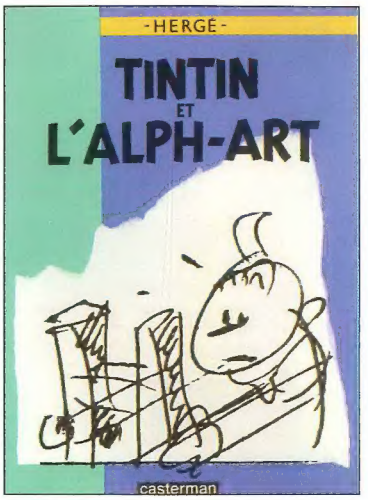

Boven: Hergé aan zijn bureau met Appel en Mortier aan de muur

Geheel links: Hergé becommentarieert de schoonheid van een Egyptische kop uit de 18e dynastie

Links: Cover van het laatste onvoltooide Kuifjealbum

ONTSPANNEN

De foto's van Soupart zijn de laatste 36 jaar slechts een paar keer tentoongesteld. Recentelijk gebeurde dit in Galerie Animaux te Rotterdam. Daar liep van 3 mei tot en met 22 mei (!) 2009 de expositie *Hergé, de collectionneur*. Een serie van 20 foto's toont Hergé, gekleed in een donkerblauw overhemd, temidden van zijn kleurrijke kunstobjecten. Een deel van de foto's is genomen in het huis van Hergé aan de Dieweg. De overige prenten zijn geschoten in de Studios aan de Louizalaan. Wat opvalt is dat op beide locaties een ontspannen Hergé te zien is: lachend (met stetsonhoed) voor een landschap van Roy Liechtenstein, poserend met een langwerpig schilderij van Kenneth Noland, docerend voor een schilderij van Jan Dibbets, zittend achter zijn bureau met een Karel Appel aan de muur. De foto's (zowel in kleur als in zwart-wit) zijn deels geposeerd en deels genomen op momenten dat Hergé bezig lijkt iets uit te leggen over zijn kunstwerken. Deze laatste categorie levert de aardigste beelden op.

LENING

Wat volgens de dame van de galerie de expositie uniek maakt, is dat de getoonde foto's als originele print te koop zijn. 1500 euro betaal je voor een formaat van 50 bij 60 cm, 1800 euro voor een formaat van 60 bij 80 cm. Welgestelde Kuifje-fanaten kunnen ook intekenen op een doos in groen of rood linnen met daarin reproducties van alle foto's, genummerd en gesigneerd. Je bent dan wel 5000 euro armer maar tevens één van de 50 gelukkigen in de hele wereld.

Hoeveel foto's zijn er tot op heden verkocht, vraag ik nieuwsgierig aan de galeriehoudster. Dat blijkt er welgeteld één te zijn. Ze wijst op een groot formaat foto van een melancholisch kijkende Hergé, gezeten aan zijn bureau met voor zich een originele plaat van *Zig en Puce (Kees en Klaas)*. Voor de gemiddelde liefhebber is het natuurlijk veel geld, opper ik. Die opmerking heeft ze duidelijk vaker gehoord. Onmiddellijk diept ze een folder op, waarin staat dat je de begeerde foto in bezit kunt krijgen door een renteloze lening die je kunt aflossen in maandelijkse termijnen. In dit geval zou dat neerkomen op een lening van tweeënhalf jaar.

Hergé als kunstobject. Ironischer kan het niet. De tekenaar die graag schilder had willen worden, maar zijn schilderijen op zolder verborg, hangt uiteindelijk dan toch in een kunstgalerie. Wat hem zeker een heimelijk genoegen zou hebben verschaft, is dat zijn originele tekenplaten tegenwoordig geveild worden voor prijzen die kunnen concurreren met werken van gerenommeerde schilders. Sterker nog, op een veiling in Namen afgelopen mei, bracht een originele plaat uit *De juwelen van Bianca Castafiore* meer op dan Hergé zelf waarschijnlijk ooit voor een schilderij heeft betaald. De plaat in Chinese inkt leverde 250.000 euro op. Het duurste schilderij dat Hergé eens wilde kopen, was een Rothko voor 170.000 euro. Nadat hij er een week niet van had kunnen slapen, zag hij van de koop af.

De afgebeelde foto's waren te zien op de tentoonstelling en zijn opgenomen in het boek *Hergé, collectionneur d'art*, La Renaissance du livre, 2006.

NOOT

1. *Duizend Bommen!* Is het viermaandelijks tijdschrift van het Hergé Genootschap.

Online catalogus | **Beheer je verzameling** | **Begin een shop** | **Community & meer**

Ontdek Catawiki en laat je verrassen!

Al 150.000 verschillende strips in de catalogus!

catawiki

www.catawiki.nl